

PEKKA ERVAST

Jälleensyntymisen mysteereitä

HELSINGISSÄ 1957

RUUSU-RISTI

Hyvinkäällä 1957

Hyvinkään Kirjapaino Osakeyhtiö

SISÄLLYS

	Sivu
Alkulause	1
I Jälleensyntyvän minän arvoitus	2
II Kuka jälleensyntyy?	9
III Jälleensyntymän muisto	16
IV Jälleensyntymismuistin ehto	22
V Jälleensyntymismuistin herätessä	28
VI Maallinen paratiisi ja ylösnousemus	34
VII Elämän koulussa	41
VIII Myöhemmät syntymät	47
IX »Etsikää, niin te löydätte»	55
X Henkinen elämä	63
XI Pessimismin tuolla puolen	68

ALKULAUSE

Tämä Pekka Ervastian esitelmäsarja on pidetty 2. II.-21. IV. 1919 ja kirjoitettu muistiin kurrentilla. Nämä käsikirjoitukset on kirjoittanut koneella painoasuun hra Pekka Silfsten, minkä jälkeen fil. maist. Uno Pore ja dipl. ins. Väinö Loukovaara ovat vielä tarkastaneet tekstin.

Tämä teos on kustannettu Hilda ja Aapo Pihlajamäen testamenttivaroilla, jotka Ruusu-Risti r.y. on meille tätä tarkoitusta varten siirtänyt.

Tämän kääntöisan teoksen toimittajille lausumme parhaat kiitoksemme.

Helsingissä maaliskuussa 1957.

RUUSU-RISTIN KIRJALLISUUSSEURA r.y.

JÄLLEENSYNTYVÄN MINÄN ARVOITUS

Jollemme tahdo välttämättä syyttää Jumalaa, itse elämän järkevää, itsetietoista alkusyytä kaikesta siitä kurjuudesta, joka on olemassa maan päällä, kaikesta siitä onnettomuudesta ja ristiriidasta, mikä täällä inhimillisessä elämässä nyt on, niin meidän täytyy päästä selvyyteen siitä, että ihminen on itse tahtonut tänne syntyä. Sillä, jos ihminen on itse tahtonut elää tätä elämää, silloin hän on ollut tietoinen siitä, että se on vaikeata, että se on kurjaa, onnetonta ja surullista. Jos hän on itse tahtonut syntyä tähän maalliseen elämään, silloin hän ei koeta eikä voi ketään syyttää. Me näemmekin, että kaikkina aikoina ovat viisaat opettaneet, että ihminen on itse tahtonut jälleensyntyä. Ennen syntymäänsä hän on nähnyt, mikä häntä odottaa; hän on ikään kuin itse tehnyt valintansa, hän on valinnut tämän maanpäällisen elämän, hän on sanonut: Minä tahdon syntyä. Ja vaikka ihminen maallisen elämänsä aikana ei muista tuota valintaansa, ei tiedä tahtoneensa itse jälleensyntyä, niin kuitenkin on tuo tahto hänellä takanaan ja ilmenee sinä luonnollisena elämän haluna ja vaistona, joka kaikissa ihmisissä elää.

Nyt meissä herää kysymys: Jos ihminen on itse tahtonut tänne syntyä, miksi hän sitten ei muista siitä mitään? Miksi emme muista siitä mitään, miksi emme muista tahtoneemme syntyä, miksi emme muista, olemmeko olleet ennen olemassa? Mikä ihmisessä on se, joka on tahtonut syntyä? Millainen se on, mikä ihmisessä on se, joka asuu ja elää maan päällä? Kun näin kysymme, silloin astuu etemme minän arvoitus. Sitä meidän pitää pohtia. Meidän pitää päästä selvyyteen ja ymmärtää, miksi emme muista, ja onko se totta, että olemme itse tahtoneet syntyä?

Kun nyt sanomme, että meidän pitää tutkia ihmisen minää ja sen kokoonpanoa, ja kysymme: mikä on tämä ihmisen inhimillinen minä?, niin silloin voimme ensin aivan kuin psykologisesti tutkia, mitä on tämä meidän minämme. Me tiedämme, että siihen on olemassa erilaisia selityksiä. Teosofisessa kirjallisuudessa selitetään, että ihmisellä on aivan kuin kaksi minää. Siinä puhutaan ns. ”ylemmästä” ja ”alemmasta” minästä. Ilmenneessä persoonallisuudessa on olemassa minä, ns. alempi minä, mutta sen takana on toinen, ns. ylempi minä, se yksilöllinen ihminen, joka on vastuunalainen persoonallisen minän teoista, tunteista ja ajatuksista. Nyt me kysymme: Mikä on tuo ylempi minä, onko ihmisellä todella kaksi minää? Onko olemassa minä, joka on itsetietoinen ja joka on lähetetty tänne maailmaan toimimaan? Onko olemassa toinen minä, joka seisoo tuon itsetietoisien persoonallisen minän takana ja katsoo sen toimintaa, onko olemassa korkeampi minä, joka muistaa persoonallisen ihmisen teot ja on vastuunalainen sen elämästä? Me voimme heti sanoa, että korkeampi minä ei ole ihmisen Itse. Ihmisellä on tämä persoonallisuus, jonka takana on toinen minä, joka on vastuussa tämän persoonallisuuden teoista, mutta ihminen ei tiedä siitä mitään, ja kuitenkin se saattaa pitää huolta ihmisestä. Inhimillinen minä eli persoonallisuus on kuin varjo, kuin heijastus korkeammasta minästä.

Kun ajattelemme ihmisen minää ja koetamme sitä psykologisesti ymmärtää, silloin me voimme ajatuksissamme sitä eritellä seuraavaan tapaan, joka on tavallinen teosofinen tapa. Ihminen tarkastelee itseään ja katsoo fyysistä ruumistaan kysyen itseltään: Olenko minä käteni, onko käteni minä itse? Ei ole. Olenko minä jalkani? En ole. Olenko minä joku muu ruumiini jäsen? En ole. Olenko minä ruumiini? En. Ihminen voi ajatella elävänsä ilman käsiä ja jalkoja, jopa ilman ruumistakin, sillä kun hän tarkastaa itseään, niin hän huomaa, että varsinainen ihminen ei ole tuo käsi eikä jalka. Mutta ihminen voi ajatella sielullista elämäänsä, hän voi ajatella: Jos poistan itsestäni kaikki tunteet, tahdon ja ajatukset, niin sitten ei ole olemassa enää mitään minää! Mutta onkohan asia niin? Onko ihmisen tunne esim. sama kuin ihminen itse? Tunteissaanko ihminen varsinaisesti elää, onko ihmisen minä hänen tunne-elämänsä? Ei ole, sillä ihminen

voi oppia hallitsemaan tunteitaan, hän voi hillitä ne tai antaa niille valtaa. Onko ajatus tai tahto sitten ihmisen minä? Ei ole, sillä ihminen voi oppia hallitsemaan niitäkin itsessään, ihminen itse on niidenkin yläpuolella. Tulemme näiden sielullisten asiain suhteen ehdottomasti siihen johtopäätökseen, että niihin ei tyhjenny ihminen itse. Jos tutkimme mitä hyvänsä sielun erilaista puolta ja kysymme, onko siinä minä, niin vastaus on aina sama: siinä ei ole muodollista minää. Missä siis minä on? Monet tutkijat ovat tulleet siihen johtopäätökseen, että minä on mysteeri, että se on salaperäinen tajunnan keskus, että se on tajunta. Se ei saata olla tunnetta, ei ajatusta eikä tahtoa. Mitä se sitten on ja missä se on? Jos näin psykologisesti, filosofisesti, spekuloiden ajattelemme minää, niin voimme päätyä tämmöiseen johtopäätökseen, jolla ei ole mitään tekemistä todellisuuden kanssa. Me joudumme kuin tyhjyyteen, sillä me emme todellisuudessa voi olla tekemisissä semmoisen minän kanssa, joka olisi ilman tunnetta, ilman ajatusta, ilman tahtoa. Jos ihminen itse ei ole mitään näistä edellisistä, niin joudumme tyhjyyteen. Mutta ihmisen minä ei ole mikään epämääräinen käsite, vaan jotakin todella olevaista. Mitä on sitten tuo jokin? Se on koko tuo sisältö; ihmisen minä on suunnattu kaikkeen. Me sanomme, että ihmisen minä kokoa tuon kaiken itseensä. Ihmisen minä sisältää koko ihmisen, tunteet, halut, ajatukset, tahdon. Sen muodostaa kaikki se, joka ilmenee tässä ihmisen ruumistuksessa. Kun me tahdomme ymmärtää, mitä ihmisen minä todella on – ja silloin emme tyydy mihinkään semmoiseen metafysiseseen käsitykseen, joka ei ole todellisuuden kanssa yhtäpitävä – niin meidän täytyy sanoa: ihmisen minä ilmenee siinä, missä se ilmenee, ja me tiedämme, kuinka se tässä maailmassa ilmenee. Ihmisen minä ilmenee ajatuksessa, tunteessa ja tahdossa, ja kaikessa, mikä kuuluu ruumiillisuuteen, ruumiilliseen elämään, vaikka ihmisen minä ei tyhjennykään käteen tai jalkaan. Minä ei voi olla ilman mitään ruumiillista muotoa, sillä jos tahdomme olla ihmisiä ja jossakin suhteessa toisiin ihmisiin, niin emme voisi sitä olla ilman muotoa, ilman ruumista. Me emme voisi olla ilman ruumiillista muotoa, joka konstituoit, antaa ääriä ihmislle. Me emme voi ajatella olevan olemassa mitään, joka on ilman mitään elävää ruumista. Ihminen on yksilöllinen minuus. Ja jos tahdomme olla minuuksia, yksilöitä, meillä täytyy olla inhimillinen muoto, ruumis. Me tulemme tähän johtopäätökseen, ja tässä suhteessa salatiede on yhtäpitävä nykyajan katsantokannan kanssa. Se on yhtäpitävä sen filosofisen katsantokannan kanssa, joka sanoo: Ei ole elämässä tajuntaa ilman muotoa, sillä tajunta ilman muotoa on sama kuin tajuton. Niin pitkälle kuin on tajuntaa, niin pitkälle on muotoa, jossa se ilmenee. Ja koska ihmisen konstituoit inhimillinen muoto, niin inhimillisellä minällä on myös tämä muoto. Tämä inhimillinen muoto on myös ihmisen minä, ja siksi on ihmisen minä kaikkea tunnetta, kaikkea ajatusta ja kaikkea tahtoa, joka ilmenee tässä muodossa.

Saadaksemme itsellemme selvän kuvan tästä kuvitelkaamme suurta avaruutta; ihmisen henki saattaa näin kuvitella. Miten voimme kuvitella sitä? Tutkikaamme tarkkaan ajatuskykyämme. Me luomme ajatuksen, että näemme suuren avaruuden, tai että on yleensä olemassa suuri avaruus. Miten se tapahtuu, miten voimme luoda tuollaisen ajatuskuvan? Siten, että kuvittelemme meillä olevan silmän, joka katsoo avaruuteen, että me seisomme jossakin ja katsomme ulos avaruuteen. Me huomaamme, että avaruus muodostaa ikään kuin äärettömän suuren pallon, jonka keskipisteessä ihminen itse on. Tässä on analogia ihmisen minän suhteesta ihmisen muotoon. Kun sanomme, että ihmisen minä on sama kuin ihmisen inhimillinen muoto, inhimillinen ruumis, niin tiedämme, että ihmisellä on ympärillään ikään kuin piiri; ihminen on ikään kuin pallo tai muna, johon mahtuu koko ihminen. Me emme tiedä, mitä koko se maailma, joka on ulkopuolella, sisältää, mutta kaikki se, mikä on ihmisen sisällä, sen täytyy olla ihmisen omassa tajunnassa. Sulkekaa ihmisen kaikki aistimet, niin hän ei ole tietoinen ympäröivästä maailmasta! Kaikki, mitä tiedämme ulkopuolellamme olevasta maailmasta, tulee meidän sisäämme, ja vasta kun se on ihmisen tajunnassa, vasta silloin se on hänen olemuksessaan. Sentähden voimme sanoa, että samalla kun ihmisellä on tämä näkyvä, fyysinen muoto, samalla hän tuntee ja tietää selvästi, että hänellä on myös henkinen piiri, aura, johon mahtuu hänen sielunsa koko sisältö, johon mahtuvat kaikki hänen tunteensa ja ajatuksensa. – Tuota sanaa ”aura” ei pidä käsittää liian aineellisesti, fyysisesti aineelliseksi, että se on jokin pieni piiri, johon täytyy kaiken mahtua. Meidän pitää käsittää, että sen muoto on toisenlainen, että se ehkä ulottuu äärettömiin. – Kun tahdomme koettaa kuvata ihmistä henkenä, henkisenä olentona, niin sanomme, että on olemassa aivan kuin tällainen ympyrä, jonka keskellä ihminen elää itsenä, ja kaikki muu, mikä kuuluu hänen olemukseensa, on hänen ympärillään, mutta sillä on muoto vasta sitten, kun se valuu ihmiseen

itseensä, hänen omaan henkiseen piiriinsä. Sen mukana ihmisen aura kasvaa, ja sen pitää kasvaa niin suureksi, että se täyttää koko tuon ympyrän, koko ihmisen. Voimme myös sanoa, että ihmisen olemus on kuin tunti, jossa hiekka valuu pallosta toiseen, sillä ihmisen koko olemus on kuin kaksi palloa, jotka ovat toistensa yhteydessä. Ihmisen minä on kuin toinen pallo, ja hän itse ilmenee persoonallisena olentona toinen pallo, jonka sisään minä vähitellen valuu. Kerran on kaikki minästä valunut ihmisen sisään, ja silloin on ihmisen henkinen ilmapää sama kuin koko ihminen.

Ihminen on vain ihmisenä muodollinen olento. Tämä on ensimmäinen huomio ja johtopäätös, johon meidän täytyy tulla. Se on johtopäätös siitä havainnosta, että ihmisen minä on oikeastaan hänen ruumiillinen olemuksensa. Meidän minämme on tämä ruumiillinen olentomme, se on tämä ihmisen muoto, ruumiillinen olemus. Mutta kun olemme tähän tulleet, niin saatamme syystä kysyä: Mutta onko mitään muuta? Missä on sitten korkeampi minä? Onko olemassa muutakin kuin tämä? Mitä on ihmisen korkeampi minä? Missä on se minä, joka saattaa tietää ennen ihmisen syntymää, mitä on sen ihmisen edessä?

Tähän kysymykseen me vastaamme heti. Oma kokemuksemme voi siihen vastata; meidän pitää turvautua kokemukseen. Kaikki olemme voineet tehdä elämän aikana kokemuksia, jotka vastaavat tähän kysymykseen. Kaikki olemme saattaneet tehdä sen kokemuksen, että me emme ole aina yhtä tietoisia, ettemme ole aina yhtä hereillä, yhtä rikassisältöisiä. Ihmisen tajunta saattaa vaihdella. Ihminen saattaa välistä olla alakuloinen, väsynyt, tyhjä sielussaan. Hän tuntee, ettei hän tiedä mitään itsestään, eikä saata tietää mitään toisistakaan ihmisistä. Mutta sitten saattaa tapahtua ihmisen sisässä, että hänen tajuntansa nousee erikoiseen haltiotilaan, jossa hän tuntee merkittävää inspiraatiota. Hän tuntee nousevansa tajunnassaan, tuntee kuinka ihmisen sielu tulee rikkaammaksi, voimakkaammaksi, suuremmaksi. Hän näkee elämän aivan toiselta kannalta kuin siihen asti, hän näkee, että elämä on järjellinen, hyvä, täynnä tarkoitusta. Tämä on kokemusta korkeammasta minästä, sillä ihmisen minä tietää enemmän ja tuntee tarkemmin elämää ja sen tarkoitusta kuin tämä persoonallisuus, ja tässä minuudessaan ihminen tosiaan on toinen olento kuin ennen. Jokainen ihminen, joka on kokenut ja elänyt tätä tajunnan tilaa, on tuntenut tätä merkittävää haltiotilaa, hän on tuntenut, kuinka mennyt elämä on kulkenut hänen ohitseensa. Hän on seisonut tuomarina, arvostelijana, ja elämä on kulkenut hänen ohitseensa.

Me voimme ymmärtää, että tuollainen haltiotila ja hetki voi ihmisellä olla ennen syntymää, sillä me ymmärrämme, että elämässä voi olla tuollaisia haltiohetkiä, jolloin ihminen voi ikään kuin nähdä, että hän on itse päättänyt tahtoa syntyä tänne. Ihmisen ei tarvitse olla mikään erinomaisen kehittynyt voidakseen tätä kokea; se on erikoinen tajunnan tila, joka saattaa hallita ihmistä kauankin aikaa, mutta saattaa myös unohtua aivan kohta, saattaa painua pois tajunnasta ja joutua unohduksiin, sillä ihmisen muoto saattaa olla sekä korkeampi että alempi minä. Ihmisen pitää terästä havainto- ja ajatuskykyään, hänen pitää tarkastaa tunteitaan, sillä tämä sama minä voi olla sekä korkeampi että alempi minä. Sen me voimme itse nähdä. Todellisuudessa ihmisellä on vain yksi minä, mutta eri tilanteissa se sama minä on joko korkeampi tai alempi. Me voimme ymmärtää tämän todeksi, vaikka emme olisi sitä kokeneetkaan, mutta me olemme voineet sitä kokeakin.

Me tiedämme, että teosofisten oppien – siis kaikkien viisaitten oppien – mukaan ihminen on jälleensyntyvä olento ja että ihminen ei ole ensi kertaa elämässä. Koko vanhan salatieteen ja teosofisen maailmankatsomuksen mukaan sanotaan näin ja opetetaan, että ihminen on jälleensyntyvä olento, että ihminen, so. hänen minänsä, muuttaa muotoa, syntyy yhä uudestaan, elää monta kertaa maan päällä. Nyt meidän luonnollisesti täytyy kysyä: Mikä siis on tämä jälleensyntyvä minä? Kuinka me voimme ymmärtää jälleensyntyvää minää, jos ei ole muuta kuin tämä yksi minä? Kuinka on ymmärrettävä jälleensyntyvä minä, kun me emme muista eläneemme ennenkin? Tavallinen ihminen – ja se on sääntö – ei muista ennen eläneensä. Hän ei muista ennen olleensa maan päällä, hän ei tiedä jälleensyntymisistään. Kuinka siis on ymmärrettävä tämä jälleensyntyminen?

Kun tahdomme ryhtyä tätä seikkaa pohtimaan, niin meidän täytyy aivan kuin aloittaa alusta; meidän täytyy ensin kysyä: Mikä on minä ja kuinka ihmisen minä on syntynyt? Meidän täytyy siis ikään kuin okkultisesti kysyä: Kuinka on ihmisen minä syntynyt? Koetimme edellä kuvata minää, koetimme antaa siitä jonkinlaisen kuvan, ja nyt tekisi mieleni näyttää, mikä on silloin ihmisessä se, joka pysyy ja jälleensyntyä.

Kaikki ne, jotka ovat lukeneet teosofista kirjallisuutta tai tutkineet teosofiaa muuten, tietävät, että vaikka ihmiskunta on tulos eläinkunnasta, vaikka ihminen on syntynyt eläimestä, niin meidän inhimillinen minämme ei ole kotoisin eläinkunnasta vaan jostakin muualta. Se, mikä erottaa ihmisen eläinkunnasta, se on juuri ihmisen minä, ja se ei ole eläinkunnan tulos, vaan se minä on korkeammalta syntynyt, se on lähtöisin Jumalasta. Ihmisen minä on salaperäinen asia. Ihmisen minä ei ole evoluution tulos, vaan sen synty on tapahtunut jollakin muulla tavalla. Näistä asioista saatamme lukea teosofisesta kirjallisuudesta. Ja jos pidämme mielessä, mitä teosofiassa yleensä opetetaan, niin voimme sanoa, että se, mikä varsinaisesti muodostaa ihmisen sisäisen ja jumalaisen sielun, se on hänen minuutensa, hänen henkinen itsensä, joka on Jumalasta kotoisin ja on syntynyt Jumalasta.

Jos ajattelemme kolmea maailmaa, kolmea tajunnan tasoa, niin voimme sanoa, että oheisen piirroksen ylimmän viivan yläpuolella on jumalainen maailma, Jumalan tajunta ja Jumalan muoto, jossa on ihmisen varsinainen Itse ja jossa on ihmisen Henki, hänen sisin olemuksensa. Tuon toisen viivan alapuolella on ihmisen fyysinen muoto. Silloin täytyy näiden viivojen välialueella, joka yhdistää tuon muodon ja tajunnan, hengen ja muodon, aivan välttämättä olla se maailma, joka on sielun ja minän maailma. Minä on se tajuntakeskus, se aukko, portti, josta ikään kuin päästään toisesta maailmasta toiseen. Ihmisen minä on sellainen tajuntakeskus, joka välittää tajunnan ja hengen sekä muodon eli aineellisen maailman yhtymisen.

Mutta jos ajattelemme eläinkuntaa, jossa ei ole minää, niin kysymme: Mikä on sitten muodon ja tajunnan välittäjä eläinkunnassa?, sillä me näemme myös eläinkunnassa jonkinlaista ymmärrystä; me näemme, että eläinkunnan muoto on myös tajuinen. Teosofia opettaa, että eläimissä ei ole minätajuntaa, eläinkunnan ymmärryksen takana ei ole vielä minätajuntaa, mutta siihen pitää kehityksen kuluessa syntyä minätajunta. Tämä on vaikeata käsittää. Kun teosofisessa kirjallisuudessa kuvataan minää, sitä tajuntaa, joka on ihmisen takana, niin sanotaan, että se on kuin jonkinlainen tähti, ja että tämä jumalainen maailma on täynnä näitä tähtiä; niitä on siinä aivan äärettömiin. Tämä tähti on Jumalainen Itse, ja kun sitä ajattelemme, niin ymmärrämme, että niitä täytyy syntyä äärettömästi, Jumalaisia Itsejä täytyy päästä ilmenemään äärettömiin. On kuvaannollinen tapa sanoa, että jumalainen maailma on kuin tähtiavaruus.

Mutta jos käänämme katsemme vanhojen viisaiden opetuksiin, jos tutkimme vanhojen intialaisten oppeja, niin niissä, esim. Veeda-kirjoissa, sanotaan, ettei ole olemassa muuta kuin yksi ainoa todellisuus. Intiassa ei käsitetä, että on olemassa äärettömästi tajuntoja, vaan sanotaan, että on olemassa vain yksi tajunta, mutta samalla opetetaan, että on olemassa tajunnan maailma ja aineen maailma. Tajunnan maailma on silloin yksi, mutta siinä on samalla ääretön joukko tajuntakeskuksia mahdollisuuksina.

Mutta kun ajattelemme ilmennyttä maailmaa, silloin on todellinen suhde aineen eli muodon maailman ja puhtaan tajunnan maailman välillä toisenlainen. Siinä on kuulu näiden maailmojen välillä. Ihmisessä se kuulu on peitetty, sen yli on rakennettu silta. Se silta on ihmisen minä, joka voi ottaa sisäänsä koko maailman ja tulla kaikeksi. Mutta me näemme, kun katsomme eläinmaailmaa, että sekin ilmentää tajuntaa. Mikä on siinä se silta, joka yhdistää nuo maailmat, niin että tajunta voi ilmetä? Jos näemme esim. hevosen tai koiran kadulla, niin on aivan luonnollista sanoa: tuo on hevonen, tuo on koira; tai ihmisestä: tuo on ihminen. Se on aivan luonnollista ja kuitenkin se on äärettömän ihmeellistä. Ihmisen pitää aivan mykistyä hämmästyksestä elämän edessä. Tuo on koira, se on elävä olento. Mistä sen tajunta on tullut, kun ei ole muuta kuin yksi tajunta? Kun ihminen tulee vastaan, niin aivan mykistymme hämmästyksestä, kun ajattelemme häntä, ja jos ajattelemme itseämme, niin meidän pitää mykistyä vielä enemmän. Ei ole kuin yksi ainoa tajunta ja sen ilmennyksenä muodollinen maailma. Millä tavalla se tajunta on siihen tullut ja mistä se on tullut? Ihmisessä sen välittäjänä on minä, mutta miten on asian laita eläimessä?

Jos tutkimme asiaa okkultisesti, niin huomaamme, että eläimillä on myös minä, vaikka se on salaperäinen. Sitä minää sanotaan teosofisessa kirjallisuudessa joukkosieluksi, ja se merkitsee, että jos on joukko samanlaisia eläimiä, esim. koiria, niin kaikilla on yhteinen minä; on yksi yhteinen minä kaikilla koirilla, yksi sielu ja yksi minä. Mutta mitä se minä on? Onko kaikilla koiramuodoilla vain yksi yhteinen minä? Missä se on muodostunut ja kehittynyt? On, ja ei ole. Jos tutkimme okkultisesti, niin huomaamme, että niillä ei ole mitään minää, ja kuitenkin sanomme, että niillä on minä. Mitä se merkitsee? Me vastaamme: On olemassa minäolentoja, jotka eivät ole ihmisiä, vaan joita kutsutaan deevoiksi, enkeliolentoiksi. Deeva on näkymättömässä maailmassa olevien ihmisen kaltaisten olentojen yhteisnimitys. On olemassa deevaolentoja, jotka ovat minäolentoja, ja jokin tällainen deeva on sitten eläinten joukkomaailman johtaja ja muodostaa aivan kuin sen minän. Se deeva silloin aivan kuin kurottaa kättään tajunnan maailmaan ja välittää tajuntaa tuohon eläinjoukkoon. Voi sanoa, että se on tuollainen tajuntakeskus, jota kuvataan tähdellä. Jokainen deeva ikään kuin kurottaa kätensä ja ottaa vastaan tajuntaa. Deevaolento on johtaja, joka voi ottaa tajuntaa vastaan ja välittää sitä joukkosielun jäsenille.

Jos tämä on vaikeata käsittää eläinkunnan suhteen, sillä meillä ei ole varsinaista kokemusta eläinkunnan sielunelämästä, niin voimme ottaa analogian ihmisten elämästä, vaikka se onkin okkultisesti hieman virheellinen.

Me kaikki ihmiset täällä Suomessa muodostamme yhdessä Suomen kansan. Me kaikki tunnemme kuuluvamme yhteen, olevamme yhteydessä toistemme kanssa; me tunnemme olevamme lähempänä toisiamme kuin esim. venäläisiä tai kiinalaisia. Me tunnemme sangen läheisesti kuuluvamme toistemme yhteyteen. Me olemme vieraita toisille kansoille sentähden, että me olemme suomalaisia. Tämä johtuu siitä, että meillä on oma näkymätön johtajamme, oma näkymätön deevamme, jota kutsutaan kansallisdeevaksi, kansallishaltiaksi. Se elää tässä näkymättömässä maailmassa, tässä välimailmassa. Me elämme tässä Suomessa ja muodostamme yhden kansan, ja meillä on silloin deeva, joka on meidän takanamme. Hän johtaa meitä kansanaan ja hän välittää kansan yhteyttä tajunnan jumalaisen maailman kanssa. Meillä on deeva, joka on kuin Suomen kansan korkeampi minä. Minkä tähden meillä on tällainen kansallisdeeva? Siitä yksinkertaisesta syystä, että meillä ei ole omaa korkeampaa minää. Kansallamme on deeva, näkymätön enkelijohtaja sen tähden, että meillä itsellämme ei ole varsinaista minää. Me olemme ikään kuin joukkosielu; samalla tavoin kuin eläimet meidän kansammekin muodostaa yhdessä joukkosielun. Jos kehitys kulkee eteenpäin ja jos kansan käy niinkuin eläinkunnassa tapahtuu, niin tapahtuu jotakin ihmeellistä.

Kun eläin syntyy ihmiseksi, niin se tapahtuu sen kautta, että eläin on kehittynyt elämän koulussa niin paljon, että se herää minätietoisuuteen. Mitä se merkitsee? Silloin eläimessä nousee ikään kuin voimakas nuoli, siinä nousee ikään kuin voittamaton kaihon nuoli ylöspäin. Se tahtoo tuntea enemmän rakkautta, se tahtoo ymmärtää enemmän kuin ennen on voinut ymmärtää, ja tähän kaihoon vastaa elämä, jumalainen tajunta. Jumalainen tajunta, elämä, vain odottaa, että jokin eläin herää rakkaudesta kaihoamaan enemmän kuin muut joukkosielun jäsenet. Ja kun tämä tapahtuu, silloin siihen eläimeen laskeutuu minuus ja herättää eloon henkisen ymmärryksen. Se ikään kuin syyttää tähden, jumalaisen elämän. Kun nyt tässä yhdessä eläimessä herää inhimillisen minän kaiho, niin siihen vastaa tietty tajunnan keskus eli tähti tässä jumalaisessa maailmassa, ja syntyy inhimillinen minä, joka heti erottautuu tuosta muusta joukkosielusta. Silloin joukkosielusta syntyy inhimillinen minä, syntyy kanava tajunnan ja aineellisen muodon välille.

Samalla tavoin voi tapahtua kansassa. Kun kansa on tässä, ja siinä on monta miljoonaa ihmistä, joiden etunenässä on kansallisdeeva, niin tarkoitus on, että tässä kansassa, joukkosielussa, syntyisi yksilö, syntyisi minä, jonka tajunta voi nousta yhtä korkealle kuin deevan, ja ihminen muodostuisi korkealla tavalla minäksi, niin kuin eläinkunnassa tapahtuu, ihminen yksilöityisi. Kansallisdeeva rakastaa koko kansaa ja tahtoo sen parasta, sen kehitystä. Se tahtoo, että kansan yksilöt kehittyvät oikeaan suuntaan. Kun nyt jonkun ihmisen pitää yksilöityä uudella tavalla, kun hänen pitää yksilöityä kansallisdeevan tasolle, niin se merkitsee, että se ihminen ei voi elää niin kuin muut sen kansan jäsenet, hän ei voi elää ilman, että hän rakastaa koko kansaa

ilman, että hän osaa rakastaa niin kuin kansallisdeeva ja olla sille kansalle kuin kansallisdeeva. Ja kun joku kansan jäsen sillä tavoin yksilöityy, niin on kuin siinä kansassa kaihon nuoli nousisi ja siihen laskeutuisi jotakin, ja se on sitä, että yksi ihminen, yksi kansan jäsen ottaa jonkin tietyn vihkimyksen, jossa vihkimyksessä hän nousee kansallisdeevan tasalle. Silloin hän on yksilöitynyt siitä kansasta, siitä joukkosielusta. Silloin hän voi sanoa: nyt minä en enää kuulu tähän kansaan; nyt minä olen syntynyt siitä pois; nyt olen sen ulkopuolella; nyt voin sulkea sen syliini, rakastaa sitä; nyt olen siihen samassa suhteessa kuin kansallisdeeva; olen sen näkymätön johtaja. — Me voimme hyvin ymmärtää tämän analogian.

II

KUKA JÄLLEENSYNTYY?

Teosofisessa kirjallisuudessa puhutaan korkeammasta ja alemmasta minästä ja sanotaan, että korkeampi minä on jälleensyntyvä minä. Alemmaksi minäksi kutsutaan sitä persoonallisuutta, joka jälleensyntymisessä syntyy ja muodostuu. Nyt olemme nähneet, että tätä suhdetta korkeamman ja alemman minän välillä ei saa käsittää liian materialistisesti, liian realistisesti. Ihmisellä ei ole kahta minää, ei ole niin, että on toinen minä, joka on taivaassa, ja toinen, joka elää persoonallisuudessa, sillä ihmisellä on vain yksi minä. Olemme nähneet, että tämä yksi minä, se ainoa minä, joka ihmisellä on, on myös läheisessä suhteessa ruumiilliseen muotoon, että ihminen ei saata kuvitella ja ajatella mitään tällaista minää ilman ruumiillista muotoa. Se kuuluu myös oleellisesti minän olemukseen. Minä ei saata olla pelkkä tuulen henki, vaan se on muodollinen olento; ja se muoto, mikä sillä on, se on tämä fyysinen muoto. Ihmisellä on vain yksi minä, ja siihen minään kuuluu mm. hänen inhimillinen muotonsa.

Kuinka on siis ymmärrettävissä, että ihminen saattaa elää kuoleman jälkeen, sillä kuolemahan on juuri sitä, että tämä näkyvä ruumis häviää, hajoaa alkuosiinsa, häviää olemattomiin? Jos inhimillinen muoto kuuluu olemukseltaan inhimilliseen minään, kuinka silloin käy sen inhimillisen minän, kun se kuolemassa kadottaa ruumiillisen muodon? Onko se minä olemassa myös kuoleman jälkeen, ja jos on, niin mikä siinä tapauksessa jälleensyntyä? Kuinka on ymmärrettävä inhimillinen jälleensyntyminen? Koetamme nyt siihen syventyä.

Viime kerralla koetimme selvittää, miten inhimillinen minä on alkuaan muodostunut, millä tavoin minä on syntynyt. Koetimme selittää, millä tavoin inhimillinen minä syntyi eläimen sielussa. Koetimme tehdä jonkinlaisen kaavakuvan inhimillisestä minästä ja sen suhteesta inhimilliseen olemukseen ja nyt tahdomme palauttaa mieleen sen kuvan. Kuvitelkaamme, että edessämme on kaksi päällekkäistä palloa, joita yhdistää jonkinlainen kanava, niin että ne muodostavat ikään kuin eräänlaisen tuntilasim. Nyt sanomme, että tämä ylempi pallo kuvaa ihmisen korkeampaa olemusta, sitä, jossa on sen inhimillinen tähti, joka on ihmisen korkein, sisäinen henki, Jumalan poika ihmisessä, syvimmällä ihmisessä. Ja tämä alempi pallo taas on ihmisen sielu, kaikki se, joka kuuluu ihmisen sieluun. Kanava kuvaa silloin ihmisen minää, ja sanotaan, että se on kuin ihmisen aura tai oikeastaan auran sisältö.

Viime kerralla kuvasimme myös, kuinka tämä minä on syntynyt, kuinka ennen minän syntymistä on olemassa vain eläimellinen muoto ja eläimellinen sielu. Silloin tämä minä syntyy siten, että eläimen sielusta nousee jokin kaihon nuoli ylöspäin, että eläin tuntee tahtovansa rakastaa ja ymmärtää enemmän, kuin siihen saakka on kyennyt, ja silloin Jumala vastaa sen kaihoon. Eläimen sielu kaihoaa, ja silloin siinä syntyy ikään kuin välitila: syntyy inhimillinen minä eläimen ja Jumalan keskivälille. Tällä tavoin koetimme kuvata ihmisminästä. Se on syntynyt eläimen sielusta Jumalan eli makrokosmoksen myötävaikutuksesta.

Nyt meidän täytyy kysyä: Mikä on se inhimillinen minä, joka tuossa syntyy? Mitä se on? Jos se syntyy eläimellisessä ruumiissa, eläimen sielussa, niin minkä muotoinen se silloin on? Tähän vastaamme heti: Se on eläimen muotoinen. Jos esim. koirassa syntyy inhimillinen minä, niin se on koiran muotoinen. Jääkö se muoto siis ainaisesti eläimen muotoiseksi, vai voiko se muuttua inhimilliseksi? Se voi ja se muuttuu inhimilliseksi, kun se saa kokea, mitä on olla ihminen. Tämän ymmärrämme, kun tutkimme jotakin vastaavaa tapahtumaa ihmisessä. Jokainen ihminen, joka on kokenut sitä, mitä kutsutaan uskonnolliseksi herämykseksi, – sitähan on kutsuttu monenlaisilla nimillä, mutta todellinen uskonnollinen herämys on sitä, että ihminen tulee jonakin hetkenä tietoiseksi jostakin korkeammasta, sisäisestä itsestä – on herännyt

tietämään ja tajuamaan, että hänessä on jotakin suurempaa, korkeampaa kuin hänen persoonallisuutensa; hän on joutunut kosketukseen sen kanssa, joka on mahdollisimman suurta, joka on kuin koko maailma. Ihminen joutuu kosketuksiin Jumalan kanssa, niin kuin hän sitä nimittää. Hän ei saata muuta kuin sielussaan palvoen kuiskata: ”Minun Herrani ja minun Jumalani”, – sillä hän on joutunut kosketuksiin suuren tajunnan kanssa, tajunnan, joka on Jumala.

Tämä on uskonnollisena ilmiönä tapahtuva tajunnan laajeneminen, jolloin kosminen tajunta, jonka kanssa ihminen joutuu kosketuksiin, tuntuu käsittävän koko ihmisen, sillä on empiirinen tosiasia, että ihminen saattaa sisässään joutua kosketuksiin suuren ja elävän tajunnan kanssa, Jumalan kanssa, ihminen saattaa joutua ekstaasiin, niin kuin sitä myös nimitetään.

Jos muistatte, niin sanoimme viime kerralla, että ihmisen minä on juuri tuon kanavan kohdalla, keskivälillä. Nyt sanomme, että ihminen silloin ekstaasin hetkellä joutuu kosketuksiin laajemman tajunnan kanssa, tajunnan, joka ei ole hänelle vieras, vaan on hänen oma korkeampi tajuntansa, se, joka on Logos, Jumala. Se on kosminen tajunta, se on Logos, se on Jumala, jonka kanssa ihmisen minä joutuu kosketuksiin. Ja se kosminen tajunta, se Logos, se Jumala, ei ole ihmiselle vieras, vaan se on hänen oma korkeampi tajuntansa.

Me tiedämme, että vanhoilla hebrealaisilla, juutalaisilla, oli eräs sana, Jumalan nimi, niin pyhä, ettei sitä saanut lausua julki. Jumalan nimihän on hebreankielellä ”Jahveh”, mutta sitä ei saanut lausua. Kun he lukivat raamattua, niin hypättiin tuon sanan yli tai käytettiin sen asemesta toista nimeä, ”Adonai” tai ”Elohim”. ”Jahveh”-nimeä ei mainittu. – Mikä on tämän hebrealaisen Jumala-sanana esoteerinen merkitys, ja miksi he eivät ääneen lausuneet tätä ”Jahveh”-sanaa? Siihen on aivan selvä selitys. Tämä sana ”Jahveh”, joka hebrealaisille merkitsi ”Jumala”, merkitsee hebreankielessä sanasta sanaan: ”Minä olen”, tai ”Minä olen se, mikä olen”. Suomalaisessa raamatussa selitetään, että sana ”Jahveh” merkitsee ”olemista”, mutta täsmällisesti se merkitsee: ”Minä olen” tai: ”Minä olen se, mikä olen”. Hebrealaisilla vihityillä on siis Jumalan nimenä ”Minä olen”, ja kun sanotaan, ettei kukaan voi lausua ääneen Jumalan nimeä, tarkoittaa se yksinkertaisesti sitä, että kukaan ihminen ei voi sanoa toiselle tai toisesta: ”Minä olen”, vaan se on asia, jonka ihminen voi vain oman henkensä pyhäkössä sanoa. Sen voi jokainen sanoa vain itsestään, ei toisesta tai toisille. Hebrealainen ei puhu koskaan Jumalasta objektiivisena käsitteenä; hän ei kuvaa Jumalaa sillä tavoin, että toisetkin Hänet näkevät, vaan jokainen on pakotettu itse näkemään Jumalan, sillä hän voi vain itsessään tai itselleen sanoa Jumalasta: ”Minä olen”. Sen tähden on Jumalan nimi niin pyhä, sen tähden sitä ei ole turhaan lausuttava. Sitä ei voi lausua, sillä jos ihminen tietää sanan ”Jahveh” todellisen merkityksen, niin hän tietää, että Jumala on hänessä itsessään, eikä hän saata tietää Jumalasta muuta kuin sen, mitä hän tietää itsestään. Ja se Jumala, jonka tietoon hän voi päästä, on tuo tähti, ihmisen monadi; se on ihmisessä korkein minä, ”meidän Isämme taivaissa”. Ihminen ei persoonallisessa maailmassa muista mitään korkeimmasta minästään; ihminen ei ole itsetietoinen korkeimmasta minästä, joka on persoonallisen minän takana. Se minä ei ole sama kuin jälleensyntyvä minä, vaan se on vielä korkeampi minä, joka ihmisellä on; se on meidän Isämme taivaissa, se on Logos, johon ihmisellä on jonkinlainen merkillinen suhde. Se suhde, mikä meillä on Jumalaan, on kuvattu tuolla kanavalla, ja se suhde on minä.

Kun sanotaan ”Minä olen minä”, silloin on sanottu ihmisen salaisuus. ”Minä olen se, mikä olen” on Logoksen eli korkeamman Itsen salaisuus, mutta ihmisen psykologinen salaisuus on: ”Minä olen minä”. – Jos piirrämme kuvion toisen muotoiseksi, niin se on ehkä monelle tutumpi.

Piirrämme sen tällä tavoin: kaksi kolmiota – tämä on ehkä tutumpi symboli – ja niiden välillä on kanava. On tavallista, että korkeampaa minää kuvataan kolmiolla. Silloin tämä ylempi kolmio vastaa nyt sitä ihmisen korkeampaa minää. Tämä kanava, kuten on aikaisemmin sanottu, saattaa vasta tulevaisuudessa tulla ihmisen varsinaiseksi minäksi. Nyt sitä vastaa tuo teosofisesta kirjallisuudesta tuttu nimitys: ”antahkaarana”, josta sanotaan, että se muodostaa sillan ylemmän ja alemman välillä, ja se on siis ihmisen minä. Tuo minä on melkein abstraktinen, melkein metafyyminen, psykologinen nimitys. Se on vain ikään

kuin kanava, silta, joka syntyy eläimen sielussa silloin, kun siinä herää minuus. Ja se minuus herää eläimen sielun avulla ja eläimen muodossa.

Nyt kysymme: Mikä on se inhimillinen muoto, jossa meidän minätajuntamme ensi kerran herää sen jälkeen, kun se on syntynyt eläimessä? Siitä meidän pitää päästä kiinni; siitä meidän pitää saada aivan selvä käsitys.

Nyt sanomme, että itse asiassa tuo kuvaus Vanhassa testamentissa, jossa sanotaan, että ”ihminen luotiin Jumalan kuvaksi”, kuvaa juuri tätä prosessia, jossa minuus saa inhimillisen muodon. Se merkitsee, että tässä prosessissa ovat ensin ikään kuin molemmat kolmiot yhtyneinä. Alussa siis koko minuutta kuvaa ”antahkaarana”, mutta sangen pian syntyy Jumalan tajunnassa, Logoksen tajunnassa, ylempi, jumalainen Itse, syntyy aivan kuin täydellinen kuva ihmisestä, inhimillisestä muodosta. Se on siis hieno inhimillinen muoto, joka syntyy Logoksen tajunnassa; se on ikään kuin ajatuskuva, hienon hieno ajatuskuva, jolla on täydellinen, ihana, kaunis inhimillinen muoto. Tällainen muoto syntyy silloin, kun nuo kolmiot erkanevat toisistaan, kun inhimillinen minuus syntyy eläimessä. Se on kuin korkealla taivaissa oleva hieno ajatuskuva, joka ajatuskuva ei ole millään tavoin itsestään tietoinen. Ainoa, mikä on itsetietoinen, on se minä, joka syntyy, ja se on ”antahkaarana”. Se on se minätietoisuus, joka on syntynyt kahden voiman, taivaallisen ja inhimillisen yhteisvaikutuksesta. Se elää ja ilmenee alemmassa kolmiossa, siinä sielussa, jonka sisältö on täynnä alempaa, persoonallista tietoisuutta. Kun siis sanomme, että ylempi tietoisuus merkitsee: ”Minä olen”, tarkoitamme Jumalaa kaiken takana, ja ”antahkaarana” eli silta on varsinainen minätietoisuus: ”Minä olen minä”. Kun eläimen, esim. koiran, muodossa ensi kerran syntyy inhimillinen minätajunta, niin sen sielun sisältö olisi – jos se osaisi sitä jotenkin objektiivisesti kuvata, osaisi kuvata minäänsä – tämän suuntainen: ”Minä koira olen koira”. Sillä tavoin minä syntyy koirassa. Mutta koska se on koiran muodossa, niin se ei voi heti sanoa: ”M i n ä olen koira”, sillä vasta kun ”antahkaaranan” eli sillan kautta on muodostunut yhteys Jumalaan, Logokseen, niin että Jumalan ”Minä olen” kaikuu sen sielussa, vasta silloin on sanottu: ”Minä”. Ja jos se osaisi määritellä tajuntaansa silloin, niin se sanoisi: ”Minä olen koira”. Tämä uusi inhimillinen minä ei ole kuitenkaan vielä realisoitunut, vaan jää ikään kuin uinumaan suureen rakkauden tunteeseen, hän jää ikään kuin tuijottamaan jotakin ihanaa.

Tämä uusi minä ei synny enää koiraksi, vaan koska se on inhimillinen minä, se syntyy inhimilliseen muotoon. Niin kauan kuin se minä eli eläimen ruumiissa, se ei osannut määritellä itseään, mutta kun se syntyy ihmisenä inhimilliseen ruumiiseen, silloin se voi sanoa oman nimensä. Vasta ihminen saattaa sanoa määrätyn nimen, joka hän on, vaikkakaan hän ei alkeellisella kehitysasteella ollessaan sano: ”Minä olen minä”, vaan: ”minä olen sitä tai tätä”. Kun ihmisen ajatuskyky on vielä alkeellinen, kun hän on vielä puolittain eläimen, puolittain lapsen asteella, niin hän nimittää itseään vain nimellä, hän sanoo: ”Minä olen se ja se persoonallisuus”. Se on ihmisen minä silloin. Se kuuluu ihmisen tajuntaan. Me emme osaa vielä silloin puhua muusta minästä, mutta me ymmärrämme minän sisällön, sen sielun sisällön, joka kuvastuu ja ilmenee tuossa minässä, joka voi sanoa: ”Minä olen persoonallisuus”. Se on ihmisminä, se on ihmisen sielun sisältö. Se on kuin fyysinen muoto, jota kutsutaan persoonallisuudeksi, ja koko ihmisen sielun sisältö sisältyy nimitykseen persoonallisuus. Se hankkii kokemuksia elämän aikana, se kasvaa ja kehittyy. Mutta sitten ihminen kuolee, ja se merkitsee, että me saamme luopua fyysisestä ruumiista, me saamme luopua tuosta muodosta, joka kuitenkin on ollut aivan ihmisen minän elinehto. Mistään muusta minästä emme tiedä kuin persoonallisuudesta, jonka muoto on fyysinen ruumis. Mutta siitä on luovuttava. Ihmisen täytyy kuolla, ihmisen täytyy jättää fyysinen ruumis, joka on hänen minänsä fyysinen muoto. Kuinka meidän silloin käy?

Nyt meidän täytyy tietää ja pitää mielessä eräs asia. Jos kuolemassa jäisimme ilman inhimillistä muotoa, niin meistä ei jäisi jäljelle mitään. Se, että ihminen on minuus, merkitsee juuri sitä, että hänestä jää jäljelle inhimillinen muoto. Se merkitsee myös, että ihmisen on luotava itsensä Jumalan kuvaksi, ihmisen on saatava aikaan sisimmässään olevalle Jumalan täydellisyyksikuvalla inhimillinen muoto. Vaikka se onkin vielä aivan sikiötilassa, vaikka se olisi vain hienon hieno ajatuskuva, niin se on kuitenkin olemassa kaiken takana,

ja se tekee mahdolliseksi ihmiselle tuntea ja ajatella. Ja vaikka tämä fyysinen ruumis kuolee, vaikka ihminen kadottaa jonkin ruumiin, niin henkiolentona hänellä kuitenkin on muoto, ihmisen hengellä on näkymätön inhimillinen muoto, aivan varma muoto.

Ne, jotka ovat tutkineet okkultismia, tietävät, että ihmisen minuudella on paitsi tätä fyysistä ruumista myös ns. astraaliruumis, joka on fyysisen ruumiin näköinen ja elää kuoleman jälkeen. Mutta tiedämme myös, että tämän astraaliruumiin olemassaolo ei ratkaise kuolemanjälkeistä kysymystä, tai se ratkaisee sen vain negatiiviseen suuntaan, sillä astraaliruumis ei ole kuolematon, vaan sekin häviää. Tuon kysymyksen ratkaisun kannalta on yhdentekevää, elääkö ihminen fyysisessä ruumiissaan vai astraaliruumiissaan, joka on fyysisen ruumiin näköinen, sillä astraaliruumiskin on katoava, se ei ole iankaikkinen. Sen olemassaolo pikemmin vaikeuttaa probleeman ratkaisua kuin sitä auttaa. Se vain siirtää ratkaisun kauemmaksi. Mutta se, että ihminen on sisimmässään Jumalan kuva, se, että ihmisessä on tuo hieno ajatusmuoto, jota voi okkultisessa mielessä kutsua ”augoeideeksi”, tuo kirkas henki, taivaallinen ihminen, se tekee mahdolliseksi sen, että meissä ihmisissä voi elää inhimillinen minä, ja että se inhimillinen minä voi elää myös kuoleman jälkeen. Vaikka astraaliruumis häviääkin, niin ihmisen minä kuitenkin säilyttää inhimillisen muodon. Se inhimillinen muoto elää aina ihmisen tajunnassa.

Me tiedämme teosofisesta kirjallisuudesta, että ihminen kuoleman jälkeisessä elämässä ajattelee ja kokee maallisen elämänsä uudelleen. Kun hän kuoleman jälkeen elää astraalitasolla, niin siellä hän voi luopua pahasta, himoista ja haluista. Hän elää elämänsä uudelleen, mutta luopuu pahasta. Kuoleman jälkeinen elämä alkaa tavallisesti sillä, että ihminen elää elämänsä uudestaan kiirastulessa, jossa hän elää pahan puolen elämästään ja luopuu siitä. Sitten hän siirtyy taivaaseen ja saa taivaassa elää taas uudestaan elämänsä, mutta nyt sen korkeamman puolen, kaiken sen, mitä siinä on ollut rakkautta, hyvyyttä, puhtautta. Ihminen elää tätä elämää siellä hyvin intensiivisesti; siihen sisältyy suurta tunnetta ja selvyttä ajatuksissa. Itse asiassa hän elää silloin fyysistä elämää, mutta sillä tavalla – niin kuin jokainen ihminen sisässään toivoo, että hän voisi elää fyysisen elämänsä –, että hänen elämänsä on pelkkää sopusointua, että hän on ihana ihminen, rakastaa kaikkia, ja toiset rakastavat häntä. Kaikki on onnea ja autuutta. Jokainen ihminen kuvittelee sisässään, jokainen ihminen toivoo, että hänen fyysinen elämänsä voisi olla tällainen. Ihminen kyllä tietää olevansa paha, mutta sisimmässään hän haluaa, että hän voisi olla hyvä, ja että elämä olisi sellainen, että se kuluisi ilman hankausta, ilman kärsimystä, ilman pahaa. Ja taivaassa ihminen saa elää elämänsä uudelleen tällä tavoin. Se on ihanien sisäisten esikuvien mukaan muodostunut elämä, ja ihminen nauttii äärettömästi voidessaan näin korjata mennyttä elämäänsä. Se ei ole mitään epätodellista, vaan päinvastoin; kaikki, joita hän rakastaa, ovat hänen luonaan, ja niin hän elää elämänsä uudelleen sen ihanissa puolissa, mutta samalla semmoisena kuin se on eletty, ainoastaan ajatuksen korjaamana ja unelmat toteutuneina. On ikään kuin hän itse tietämättään korjaisi tuota juuri kulunutta elämäänsä, mennyttä ruumistustaan. Tämä ei ole vain kuvaannollista puhetta, vaan todella on ikään kuin ihminen näkisi oman menneen ruumistuksensa ja myös edellisiä ruumistuksiaan, ja samalla silloin ymmärtäisi, mikä niissä on ollut puutteellista. Siinä ja siinä ruumistuksessa kuvastuu tietynlainen puutteellisuus, toisissa ruumistuksissa toisenlaiset sisäiset puutteellisuudet ja ulkonaiset onnettomuudet, ja niitä hän korjaa. Hän on kuin taiteilija, joka on luonut marmoriveistoksen, ja kuoleman jälkeen hän katsoo taideteostaan uusin silmin ja näkee siinä puutteellisuuksia. Hän näkee, ettei se vastaakaan hänen sisäistä ajatustaan, ja ryhtyy sitä korjaamaan.

Jos hän ei ole ennen tiennyt, mitä meditaatio, mietiskely, on, niin taivaassa hän saa oppia sen tietämään. Hän tulee tietämään, että näin hän eräässä mielessä mediteeraa, kun hän korjaa jotakin puolta menneessä elämässään, kun hän sitä korjaa ja samalla luo jotakin uutta. Kun tässä näkyvässä elämässä opimme mediteeraamaan, kun ihminen täällä mediteeraa itseään, niin se on sitä, että hän ottaa eteensä oman itsensä ja korjaa itseään. Jos hän on kehittänyt kärsivällisesti mietiskelykykyään, niin hän meditaatiossa näkee objektiivisesti ikään kuin ulkoa päin itsensä. Ja jos hän esim. näkee, että tuossa tai tuossa tilanteessa hän ei osaa hillitä kieltään, niin meditaatiossa hänen on helppo huomata, missä hänen olemuspuolistaan on perussyy tuohon puutteellisuuteen. Kun hän nyt mietiskelyssä ottaa eteensä oman itsensä, katsoo itseään objektiivisesti ja näkee tuon perussyyn, niin hän sanoo itselleen: ”Tuota en saa tästä lähtien enää tehdä”. Ja

niin hän korjaa ruumiissaan sen vian. Hän korjaa sen kohdan omassa ruumiissaan, jossa on sen vian symboli, ja niin hän pääsee siitä. Samanlaisessa tajunnantilassa elää jokainen ihminen taivaassa. Jokainen on suuressa meditaatiossa ja samalla muovailee ruumistaan uutta syntymää varten.

Mutta kuinka hän osaa tehdä niin? Kun teemme tämän kysymyksen, niin meidän täytyy muistaa, mitä edellä on sanottu, että jokaisen ihmisen takana on Logos. Hänen takanaan on vaikuttavana ja pakottavana voimana suuri Jumalan täydellisyyskuva. Ihminen ei taivaassa ollessaan tiedä syytä, miksi hän niin menettelee, mutta hänen sisässään on voima, korkea Jumala, ”Minä olen”, ja se pakottaa hänet siihen. Jahveh on hänen takanaan ja Jumalan ääni kaikuu hänen sisässään.

Mutta mitä tapahtuu okkultisessa todellisuudessa silloin, kun ihminen taivaselämässä elää menneen elämänsä uudelleen ja korjaa sitä? Silloin samalla ”antahkaarana”, ihmisen minä tai oikeammin ihmisen sielun korkein puoli, yhtyy korkeampaan tajuntaan, Jumalaan, Logokseen. On ikään kuin ihmisen minä nostaisi sen itsensä kautta tuonne ylös. Ihmisen menneen elämän sielu nostetaan korkeampaan minään, ja siitä tulee lehti elämän kirjaan. Ihminen nostaa edellisestä inkarnaatiosta, ruumistuksesta, minuutensa jumalaiseen Itseen. On aivan kuin syntyisi tuohon elämän kirjaan lehti, joka on muodostunut hänen viimeisestä elämästään. Ja tämä elämän kirja, joka näin on elämien sarjassa lehti lehdeltä muodostunut, on se, jota teosofisessa kirjallisuudessa kutsutaan ”kaarana shariiraksi” eli ”syyruumiiksi”. Se on syyruumis, joka sillä tavoin muodostuu; se on syyruumis, johon on kirjoitettu se aura eli se ihmisen sielun sisältö, joka on hänessä ikuista ja kuolematonta.

Kun ihminen elää maan päällä, niin hänelle muodostuu sielun sisältö, joka on koottu kaikista ihmisen ajatuksista, tunteista ja ruumiillisista aistimuksista, ja kuoleman jälkeen, taivastilassa, se – tai oikeammin se, mikä jää jäljelle – nostetaan puhdistettuna elämän kirjaan ja niin muodostuu syyruumis, muodostuu pysyvä inhimillinen aura. Sitä voisi nimittää myös muistiruumiiksi, sillä se on tämä elämän kirja, jossa säilyy muisto edellisistä inkarnaatioista.

Me voimme näin ymmärtää, että kun ihminen syntyy tänne yhä uudelleen, niin joka ruumistuksesta muodostuu kuin yksi lehti elämän kirjaan eli syyruumiiseen. Jokaisesta inkarnaatiosta jää lehti elämän kirjaan, ja voi sanoa, että sillä tavoin muodostuu ihmiselle vähitellen ns. ”korkeampi minä”, jossa säilyy muisto kaikista edellisistä inkarnaatioista. Se ei ole ihmisen persoonallinen minä, vaan se hänen syyruumiinsa, jossa on muisti. Me emme voi persoonallisina ihmisinä sanoa: ”Minä olen ihminen, joka muistan”. Ihmisen minuus on ruumistunut tänne, se on tässä inkarnaatiossa fyysisessä ruumiissa, eikä se käsitä muuta, kuin mitä on sen tajunnassa. Syyruumis on sille lukittu kirja. Me emme tavallisissa oloissa osaa lukea sitä kirjaa, sillä maan päällä eläessään on ihmisen tajunta kääntynyt siitä pois ja ottaa vastaan uusia vaikutuksia näkyvästä elämästä. Ja kun huomio on keskittynyt tähän näkyvään maailmaan, niin ihminen ei tiedä mitään syyruumiistaan, vaan se on hänelle lukittu kirja. Mutta kun ihminen kuoleman jälkeen tulee siihen tilaan taivaassa, että hän lukee mennyttä elämäänsä ja korjaa sitä, niin hän muodostaa siitä uuden lehden ja kirjoittaa sen elämän kirjaan. Ja silloin kun hänen mennyt elämänsä liittyy elämän kirjaan uutena lehtenä, silloin saattaa ihmisessä herätä muisti; hän saattaa tulla tietoiseksi elämän kirjan muistakin lehdistä ja silloin hän voi lukea menneitä elämiään. Sen tähden voivat monet henkisesti kehittyneet ihmiset muistaa menneet ruumistuksensa, jos he osaavat yhtyä elämän kirjaansa, syyruumiinsa eli korkeamman minänsä tajuntaan. Tämä on harvinaista tässä fyysisessä elämässä, mutta kuoleman jälkeen muistavat kaikki ihmiset tavallisesti taivastilassa menneet ruumistuksensa. Ihminen osaa taivaassa lukea elämän kirjaa eli syyruumista.

Hän osaa siis muistaa menneitä elämiään, vertailla niitä toisiinsa ja tehdä suunnitelmia tulevaisuutta varten. Se on ihmiselle mahdollista, kun hän on taivaassa, kun hän siellä suunnittelee tulevaisuuttaan, ennen kuin hän jälleensyntyä uuteen elämään ja alkaa kirjoittaa uutta lehteä.

En tiedä, kuinka olen osannut selittää tätä hieman vaikeatajuista asiaa ja tehdä sen tajuttavaksi. Jos vähänkin olen osannut selittää näitä asioita niin selviksi, kuin ne ovat minulle itselleni, niin meidän pitäisi olla

selvillä siitä, mitä on inhimillinen minä. Se ei ole monimutkainen; se ei ole koostuma, vaan yksinkertainen käsite, joka on kaikua Jumalasta. Se kaikuu ihmisen sisällä ja se on Jumalan ääni, joka kaikuu näin: ”Minä olen minä”. Se on se merkillinen silta, joka yhdistää eri maailmat, mutta ihmisessä tämä ”minä olen minä” ei käytännössä vielä kuvaa mitään, se ei sisällä mitään. Jotta se tulisi reaalisesti todellisuudeksi, täytyy sen minän saada sisältöä ja se sisältö muodostuu tästä elämästä. Se on se, mitä ihminen saa kokoon sielullisesta elämästään, se, mitä hyvää on inhimillisessä sielussa ja mitä hän on elämän kirjaan kirjoittanut.

III

JÄLLENSYNTYMÄN MUISTO

Viime kerralla näimme, ettei ole oikein sanoa, että olisimme täydellisesti unohtaneet edellisen ruumistuksemme ja ettei meillä ole jäljellä mitään muistoa edellisestä inkarnaatiosta. Päinvastoin meidän täytyy tulla siihen johtopäätökseen, että itse asiassa me ihmiset olemme elävä muisto menneisyydestä. Ihminen itse on menneisyyden tulos, sillä kaikki ihmisen kyvyt ja ominaisuudet ovat itse asiassa muistoa menneisyydestä. – Tiede puhuu muistin kolmesta asteesta, jotka ovat: muisteleminen (remembrance), muistiin palauttaminen (recollection) ja muistojen elvyttäminen (reminiscence). Nyt kaikki ihmisen kyvyt ja ominaisuudet, jotka kuuluvat tähän nykyiseen ruumistukseen, nykyiseen sieluun, ovat muistikuvia menneestä, ne muodostuvat siitä, mitä ihminen on ennen, menneissä ruumistuksissaan oppinut. Kun tutkimme kaikkia ihmisen suuria tai pieniä taipumuksia, meidän täytyy tehdä se johtopäätös, että ne kaikki ovat jonkinlaisten muistikuvien uudelleen elpymistä, aivan niinkuin Platon'kin sanoi, että kaikki oppiminen on oikeastaan ennen koettujen asioiden muistamista. Tämä tällainen muisti on kuitenkin aivan itsetiedoton. Me huomaamme, että tuo muistin kolmas aste, itsetietoinen muistikuvien elvyttäminen, puuttuu meiltä vielä. Me emme osaa sillä tavoin muistaa, että tietäisimme, milloin ja millä tavoin olemme nuo muistikuvat hankkineet. Me emme tiedä, milloin ihminen on oppinut sen, minkä mukaan hän nyt on muodostunut. Me emme tiedä, mistä ovat rakentuneet ne mielikuvat, jotka hänessä nyt uudelleen elpyvät, minkä tapausten yhteydessä ja minkäläisten yksityiskohtien yhteydessä ovat muodostuneet nämä muistikuvat, jotka tässä nykyisessä elämässä itse asiassa ovat elpyneinä. Ihmiseltä puuttuu muistin kolmas aste, muistin elvyttäminen. Me emme osaa lokalisoida muistin kolmatta tekijää, muistikuvan jälleen tuntemista. Sitä kykyä ei ihmisellä yleensä ole.

Nyt kysymme: Onko sitten ihmiselle mahdollonta saavuttaa sellainen muisti? Pitääkö ihmisen tyytyä vain noihin kahteen ensimmäiseen muistin asteeseen, jotka koskevat tämän elämän tapahtumia? Pitääkö hänen tyytyä vain siihen tietoon, että hän on tulos menneisyydestä ja rakentaa nyt tulevaisuuttaan, vai voimmeko jollakin tavoin kehittää tätä kolmatta muistin lajia, joka elvyttää ja herättää menneisyyden muistikuvat? Tämä kysymys tulee nyt meidän etemme ratkaistavaksi, sillä vaikka olemme aikaisemmin puhuneet siitä, että kaikki ihmisen kokemukset, menneet muistikuvat, ovat kirjoitetut Jumalan muistiin, kirjoitetut ihmisen omaan elävään henkeen, elämän kirjaan eli syruumiin, niin me emme vielä ole päässeet oikein selville ihmisen mahdollisuuksista päästä selvyteen elämän kirjasta, emme edes siitäkään, voimmeko yleensä päästä sitä lukemaan.

Kun nyt syvennymme tähän kysymykseen, meidän on ensiksikin huomattava, että kaikella muistilla on oikeastaan kaksi puolta. Muisti on joko automaattista, itsestään heräävää, tai sitten se on tuota muistelemista, jossa muisti ei herää itsestään, vaan vaatii jonkinlaista ponnistelua. Meidän muistimme ei olisi minkään arvoinen, ellei se olisi kyky, joka on ihmisen vallassa, niin että hän osaa kutsua muististaan esille minkä asian tahansa. Tämä on kaiken muistelemisen ja muistiin palauttamisen ehto. Tästä muistin kaksinaisuudesta johtuvat useimmissa kielissä esiintyvät eri nimitykset. Esimerkiksi englanninkielessä sana ”memory” tarkoittaa muistia yleensä, sitä muistia, joka herää itsestään, mutta muistelemista tarkoittaa sana ”recollection”. Niinikään on ruotsinkielessä sana ”minne”, joka tarkoittaa muistia yleensä, mutta sitten on erikseen sana ”erindringsförmåga” eli muistikyky, johon muistin pitää vaikuttaa kolmantena tekijänä. Sillä mitä muistelemisen on? Se on tietyn ilmiön jälleen tuntemista, jolloin herää muistikuva, ja ihmisen pitää silloin tietää, että tämä muisto on oikea. Muistelemisessa, ”recollection'issa”, pitää olla mukana kolmas tekijä, joka voi tuntea ja muistaa oikeaksi sellaista, mitä ihminen on ennen tiennyt.

Jos siis ajattelemme tätä muistamiskykyä, tätä muistelemista ja muistin elvyttämistä, ja kysymme, mitä se itse asiassa on, silloin meidän täytyy sanoa, että tällainen muistaminen on asettumista uudelleen johonkin entiseen tajunnan tilaan. Jos emme osaisi uudelleen asettua ennen elettyyn tajunnan tilaan, ei olisi mitään muistamista ja vapaachtoista muistikykyä elämässä. Me emme voisi kutsua esiin vanhoja tajunnan tiloja, joissa me olemme ennen olleet. Tavallisesti meidän muistelemisemme on jonkin vanhan muistikuvan esille loihittamista. Ihminen voi esim. kysyä itseltään: ”Mitä tein eilen klo 12?”, ja silloin tulee heti mieleen kuva siitä, mitä hän teki eilen klo 12. Se on silloin tavallista muistamista. Se on teoreettisesti oikea tapa. Sillä tavoin voi menetellä, mutta useinkaan ei meidän muistamisemme saata tapahtua näin, ikäänkuin taikavoimasta. Se ei tapahdu, niin kuin loisi jotakin tyhjistä, sillä koettaessaan palauttaa muistiin menneitä asioita ihmisen on yleensä turvaututtava tiettyihin lakeihin, jotka muistitoimintaa hallitsevat. Eräs tällainen laki on yhdenkaltaisuuden, assosiaation laki, joka on siinä, että jos tajunnassa on jokin tietty kuva, niin se kutsuu itsestään muistista esille jonkin toisen kuvan, joka on ennen ollut sen yhteydessä. Jos esim. kohtaa jonkun henkilön kadulla, niin samalla kuin hänet näkee, muistuu mieleen hänen ammattinsa, mutta hänen nimensä muistaminen voi olla vaikeampaa. Jos joku kysyy meiltä: Mikä on sen ja sen henkilön nimi?, niin emme sitä ehkä heti muista, mutta jos osaamme palauttaa mieleemme, missä yhteydessä olemme sen henkilön tavanneet, niin ehkä muistamme hänen nimensäkin. Kaikki tällaiset ehdot ovat suuriarvoisia muistamisessa. Yleensä tiedämme, että jos tahdomme palauttaa mieleen jonkin asian, meidän on ensin saatava kiinni ”langan päästä”, niin että saamme mieleemme edes yhden kuvan, joka kuuluu samaan sarjaan. Tämä on erittäin tärkeä seikka. Tämä on pidettävä mielessä kaiken muistamisen suhteen, sillä myöskin jälleensyntymismuistissa vallitsee sama laki. Meidän pitää heittää pois mielestämme se käsitys, että jälleensyntymismuisti olisi jotakin sellaista, että se ilman muuta, ikään kuin taikavoimalla, loihittisi esiin ihmisen mieleen kuvia menneistä elämästä. Jos ihminen tahtoo palauttaa mieleen menneet ruumistuksensa, hänen täytyy ponnistaa sekä ruumiillaan että sielullaan. Jos oletamme, että tahdomme tällä tavoin muistaa menneitä elämiämme, niin meidän pitää pyyhkiä pois se luulo itsestämme, että voisimme ilman muuta loihittia menneisyyttä esiin. Emmehän saata loihittia esiin kaikkea edes tästä nykyisestä elämästämme. Vielä paljon mahdollisempaa se on jonkin menneen elämän suhteen jo siitäkin syystä, että ihminen ei ole nyt edes sama persoonallisuus kuin ennen. Muisti ei piile aivoissamme, vaan muisti piilee elämän kirjassa, syyruumissa, ja siitä ymmärrämme, että välitön jälleensyntymismuisti on mahdotonta. Menneet kokemukset eivät voi kulkea suoraan edellisestä persoonallisuudesta seuraavaan. Se on mahdotonta. Jos ihminen tahtoo muistaa menneitä elämiään, niin hänen pitää ensin ”nousta ylös” Jumalan muistiin, elämän kirjaan, ja ”laskeutua” sitten alas johonkin menneeseen persoonallisuuteen, muuten hän ei saa mitään muistikuvia. Me emme voi muistaa edes tässä elämässä tapahtunutta, jos emme osaa asettua uudelleen samaan tajunnan tilaan, missä olimme silloin, kun meillä oli se kokemus, jonka tahdomme palauttaa mieleemme. Meidän pitää uudelleen elähdyttää se tajunnan tila, jossa olimme silloin, kun tuo muistikuva muodostui. Ja kun on kysymys jälleensyntymismuistista, niin pitää voida elähdyttää sama tajunnan tila, jossa ihminen on ollut ennen. Ihmisessä on itsetajunta, sellainen tajunnan tila, johon ihminen voi mennä, jos hän tahtoo muistaa. Mutta se tajunnan tila ei ole persoonallinen tajunta. Meidän pitää olla selvillä siitä, että koska vanha persoonallisuus on ollut ja hävinnyt koko entinen ihminen on ollut ja mennyt, niin niitä persoonallisia tajunnan tiloja, joita jälleensyntymismuisti koskee, ei ole olemassa ihmisen tässä käyttövälineessä, tässä ruumiissa, jota hän nyt käyttää. Edellisen persoonallisuuden käyttövälineitä, ruumiita, ei ole enää olemassa, ja sen tähden on aivan mahdotonta päästä ilman muuta samaan persoonalliseen tajunnan tilaan, jossa tuo vanha persoonallisuus on ollut. – Milloin sitten jälleensyntymismuisti voi tulla kysymykseen, ja mistä se muisti on etsittävä?

Kun näin kysymme, niin emme ilman muuta voi vastata, että Jumalan muistissa, akaashassa, on kaikki tieto menneestä. Se ei asiaa helpota, se on yhtä mahdoton asia. Meidän pitää kysyä: ”Emmekö ole koskaan ihmisinä, minuuksina, kohonneet sellaiseen muistiin, sellaiseen tietoon, sellaiseen tajuntaan, jossa on tieto menneistä ruumistuksistamme? Ja jos olemme, kuinka saatamme palauttaa mieleemme sen kokemuksen, elvyttää uudelleen muiston siitä?”

Ihminen ei saata tehdä väkivaltaa luonnolle. Jos ihminen tahtoo saavuttaa sellaisen tajunnan tilan, jossa hän voi lukea elämän kirjaa, niin hänen täytyy nousta siihen tajuntaan, jossa ihminen on taivastilassa, kahden syntymän välisessä kuolemanjälkeisessä elämässä. Juuri taivastilassa, jolloin ihminen elää minuudessaan, hän muistaa menneet ruumistuksensa ja katsoo eteenpäin tulevaisuuteen.

Kun tutkimme ihmistä okkultisesti, niin huomaamme, että kun ihminen kuolemanjälkeisessä tilassa muistelee, kokoaa menneen elämänsä tapahtumia, niin se tapahtuu itsetiedottomasti, ikään kuin luonnostaan. Hänen minänsä on sängen itsetiedoton, vaikka se rakentaa itseään, tarkastaa menneitä elämiä ja korjaa niitä. Se tapahtuu itsetiedottomasti. Vasta sitten, kun minä on monta kertaa syntynyt maan päälle ja on huomannut, että hän on ennenkin ollut olemassa, vasta sitten se kehityksen kuluessa tulee yhtä enemmän itsetietoiseksi, vertailevaksi ja ajattelevaksi. Ihminen kasvattaa itse minäänsä. Kuoleman jälkeisessä elämässä ei ole alussa reinkarnaatiomuistia, vaan se tulee vähitellen, se kasvaa vähitellen ja lopuksi se täyttää kuoleman jälkeisen elämän. Kun ihminen on siinä tilassa, jota kutsutaan taivaaksi eli deevakhaaniksi, silloin hän muovailee mennyttä maanpäällistä elämäänsä, omaa persoonallisuuttaan. Hän etsii ja löytää omasta hengestään tilannekuvia, jotka ovat ihanteen mukaisia. Samalla hän ajattelee eri elämiänsä, ruumistuksiaan, vertaa niitä toisiinsa ja ottaa oppia niin paljon kuin voi. Tällaisessa tilassa on ihmisminuus kahden syntymän välisenä aikana, kuoleman jälkeisen elämän taivastilassa. Tulemme siis siihen, että aivan luonnon mukaisesti ihmisellä on ollut tajunnan tila, jossa hän on tutkinut elämän kirjaa. Ja koska sellainen tajunnan tila on ihmisellä ollut, niin se on myös uudelleen saavutettavissa. Koska siis ihmisen minä kuoleman jälkeen, kahden elämän välillä, saattaa lukea elämän kirjaa, lukea mennyttä ja samalla katsoa tulevaisuuteen, niin ihminen saattaa myös elämän aikana muistaa menneet ruumistuksensa, saattaa lukea elämänsä kirjaa. Se on ihmiselle periaatteellisesti, teoreettisesti mahdollista.

Nyt ymmärrämme jälleensyntymismuistin perustan ja yleensä, miksi sellainen muisti on mahdollinen. Meidän minämme on monta kertaa kokenut sellaista tajunnan tilaa, ja koska se on sitä kokenut aikaisemmin, niin se voi nousta ja päästä sellaiseen tajunnan tilaan myös uudelleen. – Kuinka se voi tapahtua, kuinka voi muistaa ja saavuttaa tajunnan tilan, joka on ollut ja mennyt? Sitä ei voi saavuttaa taikavoimalla, vaan siihen tarvitaan assosiaatiota, siihen tarvitaan jotakin, joka voi herättää ja elvyttää mieleen vastaavan tajunnan tilan. Ja koska se tajunnan tila, joka on välttämätön jälleensyntymismuistin heräämiselle, on kahden syntymän välinen taivaallinen tajunnan tila, niin ymmärrämme, että jotta se voisi ihmisessä herätä, ihmisen täytyy saada jokin sellainen kokemus näkyvässä elämässä, jokin niin tärisyttävä kokemus, että se heittää, syöksee ihmisen minän kuoleman jälkeiseen tajunnan tilaan, syntymien väliseen taivaalliseen tilaan. Täytyy olla joko tällainen järkyttävä kokemus, joka heittää ihmisen kokonaan takaisin siihen tajunnan tilaan, jossa ihminen voi lukea elämän kirjaa, tai sitten pitää löytyä jokin muu keino, jonka avulla voi päästä siihen tajunnan tilaan, jossa voi lukea sitä kirjaa.

Tuo edellinen tapaus saattaa tapahtua joskus, kun ihmisen kokemukset ovat siksi merkilliset, siksi järkyttävät, että ne nostavat hänet tuohon kuoleman jälkeiseen taivaalliseen tajunnan tilaan, jossa hän voi lukea elämän kirjaa. Mutta me tiedämme myös muunlaisia tapauksia, joissa ei ole tapahtunut mitään tällaisia erikoisia kokemuksia. Ihminen saattaa, ollessaan vielä pieni lapsi, muistaa olleensa ennen maan päällä, niin kuin eräs kuubalainen poika, joka muisti, että hän oli asunut toisessa talossa ja että hänellä oli ollut toinen isä ja äiti. Hän muisti, missä se talo oli, jossa hän oli asunut. Vanhemmat päättivät panna pojan koetukselle. Poika on vielä pieni, ja vanhemmat lähtevät hänen kanssaan ulos. Ja kun he tulevat kadulle, jonka poika on maininnut, niin tuo pieni poika muistaa: Tässä on nyt se talo. Poika menee sitten etsimään entisiä vanhempiaan, mutta ei luonnollisestikaan löydä heitä. Tämä on aivan eksakti, aivan tieteellinen todiste jälleensyntymismuistista.

Me voimme nyt itse asiassa luokitella eri jälleensyntymismuistitapoja. Ensimmäinen tapaus oli sellainen, että ihmisellä on niin voimakas kokemus, että se herättää muistin. Tuossa toiseksi mainitussa tapauksessa perustuu muisti siihen, että ihmisen minä ei ole kuolemassa hyljännyt kaikkia käyttövälineitään. Hän on jättänyt fyysisen ja eetteriruumiin, mutta ei astraaliruumista. Ja kun hän on syntynyt uudelleen, niin hänellä on entisen persoonallisuuden astraaliruumis, entinen tunne- ja ajatusruumis. Vanhan

persoonallisuuden kokemukset, ajatukset ja tuntee elävät hänen ruumiissaan, ja ne vanhat kokemukset ovat olleet niin valtavat, että ne heräävät uudelleen eloon, ja silloin ihminen muistaa. Me voimme sanoa, että se muisti on elämän itsensä esille kutsuma, mutta tällainen tapaus on harvinainen. Lapsissa sitä esiintyy kuitenkin enemmän, kuin mitä yleensä huomataankaan. Tämä muisti tulisi kehittymään, jos vanhemmat alkaisivat pitää silmällä lapsiaan ja kuuntelisivat heidän sielunsa ääntä. Nyt sitä vastoin lapset tottuvat hyvin pian kääntämän huomionsa pois siitä seikasta. Vanhemmat eivät tässä asiassa tunne lapsen tajuntaa ensinkään eivätkä anna noille lasten kertomuksille arvoa, ja pian lapsi ne unohtaa. Tällaisessa tapauksessa on kuitenkin jälleensyntymismuisti toiminut, ja se johtuu siitä, että lapset eivät ole olleet niin kauan poissa taivasmaailmasta, etteivät he voisi vielä jotakin muistaa elämän kirjasta.

Sitten tulee eteemme kolmas muistamismahdollisuus. Olisiko mahdollista jollakin keinolla herättää ihmisessä sellainen muistikuva, joka assosiaatiolain mukaan veisi ihmisen siihen tajunnan tilaan, jossa hän saattaa lukea elämän kirjaa? Sellainen keino täytyy olla. Sellaisia keinoja onkin olemassa ainakin kaksi. Mutta vaikka sanomme, että on pari sellaista keinoa, niin se ei suinkaan merkitse, että ne olisivat joitakin taikakeinoja, joita käden käänteessä saattaa hankkia. Ei, sillä ne keinot vaativat itse asiassa suurta työtä. Toinen keino on sellainen, että sen avulla johdetaan ihmisen tajunta vähitellen takaisin siihen tilaan, jossa se oli syntymien välisessä kuoleman jälkeisessä tilassa. Siinä on kysymyksessä jonkinlainen kehitysprosessi, ja taikakeinona on itse ”lanka”, josta pitää päästä kiinni. Millä tavoin se tapahtuu? Voimme ottaa analogian jokapäiväisestä kokemuksestamme.

Jos tahdomme muistaa, mitä olemme tehneet eilispäivänä, tai jos illalla tahdomme muistaa, mitä olemme päivän kuluessa tehneet, niin voimme käyttää kahta eri tapaa. Voimme muistella joko niin, että muistelemme, miten aamulla nousimme ja mitä sitten teimme, ja niin kuljemme hetki hetkeltä läpi päivän, tai sitten niin, että alamme illasta, ja siirrymme hetki hetkeltä taaksepäin muistissamme, kunnes olemme päässet koko päivän tapahtumat lävitse. Näin voimme helposti palauttaa mieleen eiliset tapahtumat. Mutta jos meiltä kysytään, mitä teimme päivälleen 10 vuotta sitten, niin sitä on meidän miltei mahdotonta muistaa, sillä ihmisen on jo vaikeata sanoa, mitä hän teki 10 päivää sitten.

Mitä tein viime vuonna syyskuun 23. päivänä? Voidakseni palauttaa mieleeni tuon päivän tapahtumat minun täytyy saada kiinni assosiaatiosta, varsinkin jos tiedän, ettei syyskuun 23. päivään liity mitään sellaista, että olisin erikoisesti painanut muistiini tuon päivän. Jos ihminen ei ole tehnyt mitään erityistä tuona tiettyinä päivänä, niin hänen on hyvin vaikeata muistaa sen päivän tapahtumia.

Onko sitten olemassa mitään keinoa, millä voi päästä takaisin tuohon päivään? On vanha keino, jota on paljon käytetty. Se keino on, että menee päivä päivältä taaksepäin, että menee aina taaksepäin ja taaksepäin. Ei tarvitse muistaa, mitä on yöllä tehnyt, vaan menee päivä päivältä taaksepäin. Tämä on koettu vanha intialainen keino.

Sama keino pätee, kun on kysymyksessä siihen tajunnan tilaan pääseminen, jota on koettu kuoleman jälkeisessä elämässä. Siihen tajunnan tilaan voi päästä menemällä muistissaan taaksepäin päivä päivältä alkaen nykyhetkestä. Hän tulee nuoruuteen ja lapsuuteen, mutta ei pysähdy siihen. Tämä ei tapahdu yhtämittaa, sillä tämän keinoon menestymisen ehto on siinä, että se tapahtuu yhä uudestaan, pieniä päivämatkoja kerrallaan. Tällainen muistin harjoitus ei ole yhden päivän työ. Se ei vie tulokseen yhden viikon tai kuukauden kuluessa, tuskin yhdessä vuodessakaan. Se on pitkällisen harjoituksen tulos. Intialaiset, jotka ovat aina olleet innostuneita henkisistä asioista, ovat näitä tutkineet. Siellä on ihmisiä, joogeja, jotka ovat uhranneet aikaa tuollaiselle mietiskelylle. He ovat päässeet takaisin lapsuuteen, joka on ollut aluksi kuin tyhjää. Mutta kun he eivät ole siihen pysähtyneet, vaan ovat kärsivällisesti edelleen muistiaan harjoittaneet, niin lopulta on muisti tullut niin kirkkaaksi, että se on voinut tunkeutua lapsuuden salaisiin, hämäriin tajunnan tiloihin. He ovat menneet aina vain kauemmaksi taaksepäin, siihen aikaan, jolloin ihminen on aivan kapalolapsi, ja sitten menneet syntymän portin lävitse takaisin ja niin edelleen, kunnes ovat saavuttaneet

uudelleen sen tajunnan tilan, jossa ihminen taivaallisessa tilassa, taivaassa eli deevakhaanissa, oleskelee lukemassa elämän kirjaa.

Ei pidä ajatella, että tämä on satua, että tämä on sellaista, jota ei ole koettu. Sitä on eräällä tavalla kokeiltu täällä länsimaillakin, ja se on tieteellinen tosiseikka. Jos ihminen vaivutetaan hypnoottiseen uneen, niin hänen sielunsa voimat kirkastuvat, kaikki hänen kykynsä terottuvat, hänen muistinsa kirkastuu niin, että hän tuossa hypnoottisessa tilassa saattaa muistaa aivan sellaisia asioita, jotka hän on kerrassaan unohtanut päivätajunnassaan. Jokainen, joka tuntee hypnoottisia kokeiluja, tietää, että hypnotisoitu subjekti tulee ns. ”*lucidité*ksi”, kirkasnäköiseksi. Hän saattaa muistaa esim. lapsuudestaan sellaista, jonka hän on täysin unohtanut päivätajunnassaan.

Tämä tieteellinen havainto herätti suurta huomiota eräässä ranskalaisessa tiedemiehessä, fyysikossa, joka samalla oli antautunut tutkimaan okkultisia asioita. Hän ajatteli, että jos ihmisen muisti tulee kirkkaammaksi ja terävämmäksi hypnoottisessa unessa, niin ehkä sillä tavoin voi tutkia, onko ihminen ollut olemassa ennen syntymää. Hän pani sitten toimeen kokeiluja muutaman vuoden aikana. Hän vaivutti subjektin uneen, *lucidité*-tilaan, ja käski hänen mennä muistissaan taaksepäin aina vähän matkaa kerrallaan. — Hän oli tehnyt sen huomion, että pitää mennä askel askeleelta taaksepäin. — Kun tällä tavoin kokeiltiin, niin saatiin merkillisiä tuloksia. Ihminen meni taaksepäin, meni lapsuuteen, sitten aivan syntymän edelliseen tilaan, siitä näkymättömään maailmaan, tuohon *limbus*-tilaan, ja siitä ihminen ei useimmiten jaksanut paljon kertoa. Tavallisesti eivät subjektit jaksu kertoa, mitä tapahtuu syntymän edellä, vaan he ikään kuin kiirehtivät sen läpi ja tulevat edelliseen elämään ja alkavat siitä kertoa. Siinä aloitetaan kuolinhetkestä ja mennään sitten taaksepäin. Näin koetetaan ottaa selvää, ovatko he ennenkin eläneet, ja ovatko heidän muistonsa oikeat. Mennään vuosisatoja taaksepäin, ja jos he ovat ennen eläneet esim. Ranskassa, niin saadaan tietää, että he ovat asuneet sillä ja sillä paikkakunnalla.

Tämä tiedemies tuli kuitenkin siihen johtopäätökseen, etteivät näin saadut tiedot ole ehdottoman luotettavia, ettei tämä ole ehdotonta menneisyyden tuntemista, se on vasta tuntemisen alkua. Nämä tutkimukset ovat kuitenkin avanneet uuden tutkimustavan, jonka avulla on mahdollista ottaa tutkittavaksi ja ehkä todistaakin aivan tieteellisellä tavalla, että ihminen on jälleensyntyvä olento. Nämä tieteelliset tutkimukset ovat antaneet tukea salatieteen vanhoille väitteille ja kokemuksille.

Tämä muistissa taaksepäin meneminen on yksi keino. Sitten on olemassa toinen keino, joka on aivan toista laatua. Se ei ole tällainen älyllinen keino. Se ei ole niin tieteellinen, niin merkillisen vaivalloinen ja hidas keino. Se keino on toista laatua. Se on keino, josta viisaat ovat puhuneet ja jonka jokainen ihminen voi kerran saavuttaa. Sitä puhumme ensi kerralla.

JÄLLEENSYNTYMISMUISTIN EHTO

Olemme nähneet, että jälleensyntymismuisti elää ihmisessä hänen luonteessaan, hänen olemuksessaan ja hänen tajunnassaan, eli kaikessa siinä, minkä hän tuo syntyessään mukanaan tähän maailmaan. Mutta se jälleensyntymismuisti on kuitenkin sellaisenaan aivan itsetiedotonta.

Viime kerralla puhuimme jälleensyntymismuistin heräämistavoista. Puhuttiin siitä, kuinka ihminen saattaa herättää itsessään jälleensyntymismuistin eri keinojen avulla ja kuinka kaikkea muistia, siis myös jälleensyntymismuistia, hallitsee assosiaation laki: jos ihminen voi jollakin keinolla päästä tuntemaan joitakin vanhoja mielikuvia tutuiksi, niin assosiaation laki herättää muistin. Viime kerralla puhuttiin eräästä tällaisesta keinosta, ikivanhasta intialaisesta keinosta, jossa herätetään muisto menneistä elämästä siten, että mennään muistissa taaksepäin askel askeleelta, mennään aina lapsuuteen ja vielä siitäkin kauemmaksi, kunnes lopulta saavutetaan se kuoleman ja syntymän välinen tajunnan tila, taivastila, jossa jälleensyntymismuisti elää. Tästä keinosta puhuttiin ja sanottiin, että se keino on vaivalloinen ja raskas. Sentähden sanottiin myös, että on olemassa toinenkin keino, jonka viisaat ovat neuvoneet. Tämä toinen keino on luonnollinen ja ihmiselle läheisempi kuin tuo pitkällinen teknillinen harjoitus. Tästä keinosta on aikomuksemme nyt puhua.

Tämä toinen keino on sellainen, että sen kautta jälleensyntymismuisti herää ikään kuin itsestään. Se on keino, joka ei tee väkivaltaa luonnolle, niin kuin tuo edellinen keino, vaan se auttaa, jouduttaa luonnon työtä ihmisessä ja saattaa luonnon itsensä herättämään jälleensyntymismuistin, jolloin muisti herää ikään kuin itsestään. Joskus tulee kaikissa ihmisissä heräämään jälleensyntymismuisti. Sen täytyy kerran herätä ihmisessä, se on sääntö. Meidän pitää ymmärtää, että varmasti tulee ihmisen pitkässä kehityksessä joskus aika, jolloin hän tässä päivätajunnassaan muistaa ennenkin eläneensä. Sellainen aika tulee varmasti kerran.

Millä tavoin ihminen sitten voi päästä kiinni tästä toisesta keinosta? Hänen pitää sanoa itselleen: ”Minä uskon, että jälleensyntyminen on luonnon tosiasia, ja soisin itsessäni heräävän jälleensyntymismuistin, jos se on elämän tarkoitus. Minä en kuitenkaan tahdo herättää sitä väkivallalla, mutta tahdon tehdä mitä voin, etten puolestani olisi esteenä luonnon työlle, niin että jälleensyntymismuisti voi herätä.” Ihminen näet asettaa vaikeuksia sen tielle, jos hän epäilee jälleensyntymisen todellisuutta ainoastaan sen nojalla, ettei hän muista menneitä elämiään, sillä me emme ole yksinomaan tieteellisiä olentoja, jotka sanovat: ”Me emme usko jälleensyntymiseen, ennen kuin saamme muistoja!”, vaan me olemme uskossamme filosofisia, siveellisiä olentoja. Me sanomme: ”Mahdollisesti on elämän tarkoitus, että ihmisen pitää päästä tietoon menneisyydestään, ja että luonto itse tahtoo, että hänen pitää muistaa.” Mutta emme myös asetu niin jyrkälle kannalle, että sanoisimme: ”Minä tahdon, että minun pitää muistaa!”, vaan me sanomme: ”Minä en tahdo asettua esteeksi luonnon tielle, ei niin kuin minä tahdon, vaan niin kuin Sinä, Elämä, tahdot. Jos pidät toiselta puolen parempana, ettei minussa vielä herää muisti, niin tapahtukoon niin!”

Tässä tuleekin eteemme kysymyksen toinen puoli, sillä onhan luonnollisesti elämällä jokin tarkoitus siinäkin, että se antaa ihmisen unohtaa menneisyytensä, tai että muisti ei ulotu ilman muuta elämästä toiseen. Tämä on samalla yleinen kysymys elämän ja luonnon tarkoituksesta. Jos me kysymme tiedemiehiltä: ”Onko luonnolla mitään tarkoitusta?”, niin he saattavat vastata: ”On tietenkin, sillä jos tarkastamme luontoa vuosikymmenien, vuosisatojen ajan, niin huomaamme, että luonto on ehdottomasti tarkoituksenmukainen.” Ja kun kysymme edelleen: ”Mutta mitä sitten on se luonnon tarkoituksenmukaisuus?”, niin he vastaavat: ”Luonnon tarkoituksenmukaisuus on antroposentrinen ja heliosentrinen. Me sanomme, että maapallo kiertää aurinkoa; maapallon tarkoituksenmukaisuus kokonaisuutena on jossakin yhteydessä aurinkoon.

Mutta jos katsomme elämää täällä maapallolla, tämän maapallon luontoa, niin sanomme, että se on antroposentrinen. Eläinkunta on olemassa sen tähden, että se palvelisi ihmiskuntaa ja kantaisi ihmisen kuormaa, ja kasvit ovat olemassa sitä varten, että ne antaisivat ihmiselle ravintoa. Kaikki tässä maapallon elämässä kohdistuu ihmiseen, sillä ihminen on luomakunnan kruunu. Muuta tarkoitusta luonnolla ei ole. Ihminen saattaa esim. olla eläintä kohtaan kuinka tyly tahansa, sillä eläin on olemassa vain sitä varten, että se palvelisi ihmistä.” Näin saattavat puhua nuo materialistiset tiedemiehet, mutta itse luonnosta huomaamme, että sen tarkoitus ei ole ollenkaan sellainen, miksi nuo tiedemiehet sen kuvittelevat. Heidän käsityksensä on tuulesta temmattu. On pelkkää mielikuvista, että kaikki luonnossa on ihmistä varten. Me huomaamme kyllä, että luonnossa on kaikki tarkoituksenmukaista, kaikki luonnon orgaaniset muodot ovat erittäin tarkoituksenmukaisia, mutta niillä jokaisella on oma erityinen tarkoituksensa. Jos tarkastamme luontoa yksinomaan materialistin silmin, niin erehdymme. Me tiedämme tieteen olleen pitkin vuosisatoja sillä kannalla, että luonnon ainoa tarkoitus on vain olla olemassa. Se, joka lausui tieteelle vapautuksen sanan tässä suhteessa, oli Charles Darwin. Hän näytti, että luonto ei suinkaan vain ole olemassa, vaan että siinä vallitsee ainainen taistelu, jossa vain parhaiten sopeutuvat jäävät eloon. Luonnossa tuhlataan paljon elämää tässä taistelussa. Jokin kukka esim. tuottaa siemeniä niin paljon, etteivät ne kaikki mahtuisi missään kasvamaan. Suurin osa niistä joutuu hukkaan; vain muutamat putoavat sellaiseen paikkaan, jossa ne voivat kasvaa, ja toiset niistäkin vain ehkä itävät, mutta eivät jää elämään. Tämä luonnon suuri tuhlauskin palvelee jotakin tarkoitusta, josta me emme tiedä muuta, kuin että se ei ole ihmistä varten, vaikka ihminen sitä käyttäekin hyödykseen. Me tiedämme luonnon tarkoituksenmukaisuudesta ainoastaan sen, että luonto ja sen jokainen organismi muodostuu tarkoituksenmukaiseksi elämän kamppailun vaatimusten mukaan.

Nyt emme tahdo enemmän puuttua tähän aineelliseen tarkoituksenmukaisuuteen, vaan käänämme huomiomme itse periaatteeseen. Me sijoitamme sen henkiselle alalle ja kysymme: ”Mikä on elämän tarkoitus silloin, kun ihminen unohtaa paljon, kun ihmisen kokemusten yksityiskohdat unohtuvat, ja yleensä melkein kaikki ihmisen elämässä unohtuu ja vain jotakin vähäistä jää muistiin?” Me voimme sanoa, että ihmisessä vallitsee sama laki kuin luonnossa yleensä; ihmisen henkisessä elämässä vallitsee sellainen laki, että ne asiat, jotka tuntuvat persoonallisessa mielessä tärkeiltä ja jotka ihminen soisi muistavansa, ne hän unohtaa. Ne eivät ole sellaisia, että ne voisivat kestää elämän kamppailussa, elämän rikkaassa moninaisuudessa. Me osaamme esim. lukea; ainakin useimmat ihmiset osaavat, mutta emme enää muista, miten opimme lukemaan. Emme muista, miten kaikki kävi, miten opimme ymmärtämään kirjaimet ja miten opimme tavaamaan. Me osaamme lukea, mutta emme muista, miten sen taidon opimme, sen tähden että se kokemus ei ole ollut niin voimakas, että sen muisto kestäisi elämän kamppailussa. Ainoastaan tulos, lukemisen taito, on jäänyt tajuntaamme.

Voimme sanoa, että ihmisen jälleensyntyvä henki, hänen jälleensyntyvä minänsä, hänen jälleensyntyvä itsensä on kuin kasvi, joka kehittää paljon siemeniä ja lennättää ne ulos avaruuteen, lennättää useita persoonallisuuksia tähän aineellisen maailman elämään. Näistä persoonallisuuksista useita kuolee pois jälkeä jättämättä, sillä ne eivät kestä elämän taistelua, ne eivät kestä sitä henkistä elämää, jota kutsutaan muistin säilymiseksi; niillä ei ole ollut niin voimakkaita kokemuksia, että ne kestäisivät. Ainoastaan elämän kokonaistulos kohoaa niistä elämän kirjaan, mutta yksityistapaukset eivät jaksa jäädä muistiin, sillä nuo kokemukset eivät aina ole niin voimakkaita henkisesti, että niiden yksityiskohdatkin jäisivät muistiin. Ihmisen henkinen elämä on siinä, että muodot aina kuolevat. Muoto kuolee, unohtuu, sillä vain henki, vain se, joka on voimakas, saattaa jäädä elämään. Myös henkisessä elämässä vallitsee taistelu, ja vain parhaiten varustetut muistot säilyvät, muut kaikki häviävät. Tämä on filosofinen näkökanta jälleensyntymisen tarkoituksesta sekä jälleensyntymisen unohtamisesta. Mutta me voimme mennä vielä pitemmälle ja nähdä vielä enemmän.

Me sanomme, että ihmisen elämällä ja jälleensyntymisellä on toinenkin tarkoitus, josta me emme vielä yleensä tiedä mitään. Tulemme myöhemmin puhumaan tarkemmin tästä tarkoituksesta, mutta sitä ennen meidän pitää tutkia unohtamisen tarkoitusta ja muistin kaksinaisuutta.

Muisti edellyttää aina unohdusta, sillä emme saata puhua muistista, ellei ole unohdusta. Muisti on se tajunta, joka aina elää nykyhetkessä. Se, mikä on muistissa, ei ole menetettyä, sillä muisti ei mitään unohda. Se merkitsee, että kaikki, mitä se tajunta kokee, jota nimitämme muistiksi, kaikki mitä siihen tulee, kaikki se on samalla aina luonnon muistia. Sentähden sitä ei oikeastaan voi nimittääkään muistiksi, sillä se on tietoa.

Ihmisen elämä on menneisyyden tulosta, mutta ihmisessä itsessään on, voimme sanoa, sovittamaton silta menneisyyden ja tulevaisuuden välillä. Ihmisellä on takanaan menneisyys, ja se on voinut kokonaan unohtua, mutta on saattanut myös jäädä muistiin. Menneisyys on joko sellaista, joka on jäänyt muistiin, tai sitten sellaista, mikä on unohtunut. Mistä tämä johtuu, mistä johtuu muisti tai unohdus?

Muisti merkitsee oikeastaan tiedon valtaa sillä henkisellä tasolla, jota teosofiassa kutsutaan akaashaksi. Se on muistin todellinen valtakunta, ja ihminen elää henkisenä olentona myös siinä. Akaashassa ovat muistin kirjat, ja ihmisen tahto elää siinä maailmassa, vaikka hänen fyysinen olemuksensa ja päivätajuntansa ovat fyysisessä maailmassa. Ihmisen sielu sitä vastoin elää tunne maailmassa, jota teosofiassa kutsutaan astraalimaailmaksi, astraalitasoksi. Astraalimaailma on unohduksen maailma. Vaikka tunne onkin ensimmäinen tajuamisen muoto, niin ihmisen koko tunne-elämä, ihmisen tunneolemus perustuu unohtamiseen. Kaikki, mitä ihminen tajuaa tästä näkyvästä maailmasta, perustuu kokonaan tunteeseen. Kun ihmisessä herää jokin aistimus, niin se herää tunnemuotona. Se on kuin hämärää tunnustelemista ja tunnetta, ja tästä tunteesta muodostuu sitten tajunnassa mielikuvia. Se on tajunnan heräämistä, sillä tajunta on olemukseltaan muodollista. Siinä herää tunteita; ja siitä, mitä se hämärästi tuntee, muodostuvat mielikuvat. Ja kun ihminen alkaa kehittyä astraalisesti, niin hänelle tulee monenlaisia aistimuksia astraalimaailmasta, mutta nekin ovat laadultaan tunteita. Tulee vastenmielisiä tunteita ja myös ilon tunteita. Aluksi nämä tunteet vaihtuvat jyrkästi, ja vasta myöhemmin ne komplisoituvat, sekoittuvat toisiinsa. Ihmisen koko tajuntaelämä – ja jokaisen elävän olennon tajuntaelämä – on alituista tunnetta, mutta se on myös alituista unohtamista, sillä ihmisen pitää osata tehdä aina tuoreita, uusia havaintoja. Jos eivät vanhat havainnot unohdu, ei ihminen osaa tehdä uusia havaintoja. Vanhojen havaintojen pitää osaksi syrjäytyä, että ihminen osaisi havaita ja tuntea tuoreita tunteita. Tämä havaitseminen tapahtuu osaksi astraaliruumiin, osaksi elävän ruumiin organismin, hermoston välityksellä, sillä hermoston kautta tunnerruumis ilmenee päivätajunnassa. Kaikki ihmisen tajuaminen on ensiksi tunnetta, ja se sisältää itsessään sen, että unohtaminen on välttämätöntä. Me elämme, kasvamme ja kehitymme siten, että teemme havaintoja; me koemme aistimuksia, me tunnemme ja unohdamme samalla. Tästä syystä sanotaankin, että tunteet ovat aivan epäluotettavia, sillä tunteet aina vaihtuvat: tunteet ovat epävakaisia. Tunteet haihtuvat, ne ovat kuin läikehtivä meri. Se, mikä on tullut tajuntaan järjen kautta, se, mikä on tullut järkipärisen ajattelun kautta, se voi pysyä, mutta tunne on kuin aaltoileva meri. Kuinka ihminen voisikaan elää tässä elämässä, jos tunteet ja tuskat eivät haihtuisi ja unohtuisi? Jos ihmisen tunteet olisivat pysyviä, jos kaikki kärsimykset ja tuskat jäisivät tunteina tajuntaamme, jos ihminen ei voisi lähettää muististaan pois, mitä on tunnekokemuksena tullut hänen mieleensä, niin hän ei jaksaisi elää. Elämän siunaus on siinä, että me voimme pyyhkiä pois ja unohtaa kaikki tunteet. Tässä on tunteen suuri salaisuus. Me ymmärrämme sen hyvin, kun ajatlemme kaikkia ikäviä ja tuskallisia tunnekokemuksia ja kaikkia ihmisen kärsimyksiä. Voimme sanoa, että on todella siunaukseksi, että ihminen saa unohtaa kaikki ikävät ja tuskalliset kokemuksensa ja tunteensa, ja että vain korkeat, puhtaat, ylevät ja ihanat tunteet ja ajatukset pääsevät elämän kirjaan.

Nyt herää kysymys: ”Mitä sitten pitää tapahtua ihmisen tajunnassa tunnerruumiin suhteen, että hänessä voisi herätä jälleensyntymismuisti? Miten on muistaminen mahdollinen, jos kaikki, mitä ihmisen tajuntaan tulee, käy hänen tunnerruumiinsa kautta, ja koska nyt sanottiin, että koko tunne-elämä on unohtamista? Onko tunnerruumis siis syrjäytettävä, jotta jälleensyntymismuisti voisi herätä, pitääkö kaikki tunteet, kaikki taipumukset ihmisessä tappaa?”

Me huomaamme, että kaikissa uskonnoissa on ollut ja on vieläkin ihmisiä, jotka ovat ajatelleet juuri näin. Vaikka he eivät ole suorastaan tienneet, että se, joka estää elämästä henkistä elämää, on tunne, niin he ovat ajatelleet, että jos saisi tunteen tapetuksi, niin silloin voisi elää henkistä elämää. Me tiedämme, että on

ollut uskonnollisia ihmisiä, jotka ovat koettaneet hillitä ja tappaa tunteitaan. Mutta jos he ovat siinä onnistuneet, niin heistä ei suinkaan ole tullut mitään ihanneihmisiä. Kun esim. Buddha meni metsään mietiskelemään, niin hän kohtasi askeetteja, jotka harrastivat tunteen tappamista. Buddha alkoi noudattaa samanlaisia menetelmiä kuin hekin, mutta pian hän huomasi, että se oli erehdystä. Pelastus ei ole löydettävissä siten, sillä jos ihminen tappaa tunteensa ja sydämensä, niin hän samalla tappaa itsensäkin. Kuinka ihminen voisi pelastua, jos hän tappaa itsessään sen, mikä hänessä on tosiolevaista? Ja Buddha tämän huomattuaan jätti askeetit ja alkoi mietiskellä. Hän huomasi sen aivan tieteellisen tosiasian, että luonnossa ei ole mitään, mikä ei palvelisi jotakin tarkoitusta. Kun luonnossa on tunnetta, niin se ei ole sitä varten, että se pitäisi tappa ja syrjäyttää. Luonnossa ilmenee tunne juuri siinä, mikä taistelee olemassaolosta, luonnon tunteessa on jotakin, joka taistelee olemassaolostaan, ja se on juuri se, mikä pitää elämää yllä ja yhtä mittaa pyrkii esille. Ja kun se pääsee esiin, kun se pääsee vaikuttamaan, niin kaikki elävöityy. Ilman sitä kuolisi kaikki orgaaninen elämä. Luonnon tunteessa piilee elämää, se ei ole olemassa turhan takia. Tunteessa on itsessään elämää, jonka pitää päästä esiin. Se on elämää, jossa on jotakin ikuista.

Mikä on sitten se, joka voittaa tunneruumiin, joka voittaa unohduksen tunne-elämässä? Ainoa, mikä sen voi voittaa, on tunteen sisin, salaisin olemus, se on se, mikä tunteessa on ikuista, häviämätöntä elämää. Kaikki muu unohtuu, kuolee pois; ainoastaan se, mikä on varsinaista sisäisintä tunnetta, se jää. Ja nyt kysymme: ”Voiko ihmisellä olla käsitystä tästä varsinaisesta tunteesta, joka piilee elämässä? Samoin kuin voi olla olemassa jokin kasvi, joka kantaa tuhansia siemeniä, samoin on olemassa vain yksi elämä kaiken takana, ja siinä elämässä ilmenee satoja, miljoonia tunteita ja tunnelmia. Kaikki ne ovat tuomitut kuolemaan, mutta niiden takana on ikuinen elämä, joka aina pyrkii esiin. Jokin pyrkii esiin, jokin, jonka pitää päästä esiin; jokin, joka on parasta ja voimakkainta ja jonka pitää jäädä eloon. Mitä se on?”

Kun näin kysymme, niin saamme myöskin vastauksen. On olemassa eräs tunne, joka pystyy säilyttämään tunteen sisimmästä olemuksesta jotakin. Se on tunnetta, mutta se sisältää samalla muutakin, ja siksi se pysyy. Mikä on se tunne? Se on rakkaus totuuteen, se on rakkaus hyvyteen, se on rakkaus täydellisyyteen, se on rakkaus Jumalaan. Se on rakkauden sisin olemus.

Kun katsomme elämää, niin voimme huomata, että unohdus on välttämätön myöskin jälleensyntymisen kannalta, sillä ihmisen täytyy unohtaa menneet kokemuksensa voidakseen kokea uutta, voidakseen luoda elämänsä uudelleen. Voimme ottaa tästä esimerkin jokapäiväisestä elämästä, esimerkin, joka tekee asian ymmärrettäväksi. Voimme ajatella, että on esim. kaksi taiteilijaa, kaksi kuvanveistäjää. Toinen heistä on sellainen, joka ajattelee aina, miten hän saisi paljon rahaa työllään. Ja miten hän parhaiten saisi rahaa kokoon, ellei siten, että hän veistää vain sellaisia teoksia, jotka ovat suuren yleisön makuun. Hän tekee rikkaille veistoksia heidän lapsistaan, heidän vauvoistaan ja heidän kotieläimistään; ja kaikki rikkaat käyttävät hänenlaistaan taiteilijaa. Hän imartelee heitä; ja suuri yleisö ihailee hänen laittamiaan koristeita. Hän itse ajattelee itsestään, että hän on suuri taiteilija, että hän on erinomaisen kyvykäs ihminen, joka saa paljon aikaan.

Sitten on toinen taiteilija, joka ei välitä taiteesta käytännölliseltä kannalta, eikä ajattele, miten hän hankkisi etupäässä rahaa tai imartelisi ihmisiä. Hän on kuvanveistäjä sen tähden, että hän näkee kauneuden. Hän näkee sellaista, mitä eivät muut näe, ja sitä hän koettaa loihtia esiin. Häntä kahlehtii tämä jokapäiväinen elämä, mutta hän ajattelee: ”Jos ihmiset eivät ymmärrä minua nyt, niin ehkä he ymmärtävät tuhannen vuoden perästä. Ehkä he silloin näkevät sen kauneuden, minkä minä nyt näen.” Hänen työnsä ei mene hukkaan, hän luo taideteoksia. Mutta usein käy niin, ettei niitä huomata ja hänen annetaan vaikka kuolla nälkään. Mutta kun on kulunut sata vuotta, niin noita tuon ensimmäisen taiteilijan luomia kuvia, kukkia ja koristeita, ei ehkä ole enää olemassakaan. Ne ovat hävinneet, mutta tuon toisen taiteilijan luomat taideteokset ovat säilyneet, ja ihmiset ovat huomanneet, että juuri hän olikin nero. Hän näki jotakin pysyvää, hänen teoksensa jäivät elämään.

Kun katsomme näiden kahden taiteilijan tunneolemusta jälleensyntymismuistin kannalta, niin mitä näemme? Tuolla ensimmäisellä taiteilijalla näemme vain pienen tunteen, joka kuolee pois. Hänen kaikki tunteensa olivat ohimeneviä, haihtuvia asioita. Mutta tuon toisen tunteissa ja ajatuksissa näemme sellaista, joka ei haihdu; me näemme niissä rakkautta. Hänen tunteissaan on rakkautta kauneuteen, hänessä elää ääretön kaipaus kauneuteen, ääretön tahto rakkauteen. Se tunne on jälleensyntymisen kannalta ainoa, joka voi pysyä, mutta tuon edellisen tunne on haihtuvaa, jonka pitää kuolla pois. Miksi sen pitää kuolla? Sen tähden, että rakkaus pääsisi esiin. Sen pitää kuolla, jotta rakkaus eläisi. Tuon toisen taiteilijan rakkaus kauneuteen on sellaista, joka saa elää, koska se on puhdasta, epätšekästä. Sellainen tunne, mihin liittyy laskelmointia, ei ole puhdasta eikä voi jäädä eloon. Kaiken laskelmoinnin pitää haihtua tunteista, kerta kerralta pitää kaiken sen kuolla, kunnes sen takaa tulee esille puhdas rakkaus kauneuteen, rakkaus hyvyteen, rakkaus totuuteen. Jospa ihminen muistaisi eläessään, että kun hän tekee hyvää, niin hänelle tulee hyvää; ja jos hän tekee pahaa, niin hänelle tulee pahaa! Mutta ihminen ei sitä muista, vaan hänestä tulee laskelmoiva olento, joka ei muista tehdä hyvää hyvän itsensä takia ja karttaa pahaa. Laskelmoiminen tekee ihmisestä epämoraalisen olennon, joka sanoo vain, että on tehtävä hyvää taatakseen itselleen tulevaisuudessa hyvän elämän, ja on kartettava pahaa, koska siitä seuraa rangaistus. Se on alemmaa siveellisyyttä. Se on sellaista siveellisyyttä, jolla ei ole mitään merkitystä elämän suuressa henkisessä kamppailussa, vaan jonka pitää kadota, kuolla pois. Ihmisen pitää tulla siihen, että hän rakastaa totuutta totuuden itsensä takia ja hyvää hyvän itsensä takia. Ja voidakseen siihen tulla on ihmisen saatava unohtaa. Hän saa unohtaa menneen elämänsä ja saa syntyä uuteen elämään, jossa hänen pitää elää uutena rakkaana olentona, jota eivät vanhat muistot paina. Ihminen astuu kuin uuteen seikkailuun, ja taaskin elämä kysyy: ”Rakastatko sinä hyvää sen itsensä takia, rakastatko totuutta sen tähden, että se on totuus, rakastatko kauneutta siksi, että se on kauneutta?” Ainoastaan se, mikä ihmisen tunteissa on rakkautta hyvään, rakkautta kaikkeen jaloon ja suureen, ainoastaan se saattaa pysyä. Jos ihminen rakastaa toista ihmistä, niin hän ei saa sanoa: ”Minä rakastan häntä siksi, että hän on minulle niin hyvä, että hän on minulle niin mieluinen, että hän on sitä tai sitä.” Ihmisen ei pidä rakastaa toista ihmistä sen tähden, vaan hänen pitää rakastaa siksi, että hänessä elää rakkaus. Äidin rakkaus lapseensa on usein sellainen. Vaikka lapsi olisi äitiään kohtaan minkälainen tahansa, ei äidin rakkaus muutu eikä kylmene. Äiti ei kysy, minkä tähden hänen pitää rakastaa. Hänen rakkaudellaan ei saata olla syytä; hän rakastaa sen tähden, että hänessä asuu rakkaus, hänessä elää rakkaus lapseen. Elämä on antanut hänelle lapsen, ja hänen rakkautensa pysyy. Vaikka lapsi kulkee ulkona maailmalla ja vaikka lapsi olisi unohtanut äitinsä, niin äiti ei unohda. Hänen sydämensä palaa aina rakkaudesta lapseen ja hän vain odottaa, koska hänen lapsensa tulee takaisin kotiin. Missä tahansa lapsi kulkeekaan, niin äidin ajatukset seuraavat häntä: ”Voi, jospa palaisit kotiin!”

Jos ihminen osaa niin rakastaa, niin se rakkaus kestää. ”Mitä te siitä hyödytte, jos rakastatte niitä, jotka ovat teille mieluisia, rakastakaa rakkauden itsensä takia!” Rakkaus on siis tunteista se, joka on unohduksen vastakohta. Muut tunteet ovat unohdusta, mutta rakkaustunne on muistia. Kun siis rakkaus pääsee valtaan tunteissa, niin poistuvat esteet muistin tieltä. Näin ovat viisaat aina opettaneet, näin opetti myös Jeesus Kristus. ”Eläkää niin kuin minä sanon, että teidän pitää elää. Kun niin teette ja tulette lapsiksi, niin saatte nähdä, että lapset kuuluvat taivasten valtakuntaan. Kun täytätte minun käskyni, niin lähestytte taivasten valtakuntaa, joka on rakkautta ja joka on muistia!”

JÄLLEENSYNTYMISMUISTIN HERÄTESSÄ

Viime kerralla puhuimme siitä, miten jälleensyntymismuisti herää itsestään ihmisessä silloin, kun hän on kulkenut määrättyä henkisen kehityksen tietä. Kun ihminen on elämässään noudattanut jonkun mestarin, sanokaamme vaikka Jeesus Kristuksen, antamia elämänohjeita, noudattanut hänen käskyjään, silloin ihmiselle voi tapahtua se, minkä Jeesus Kristus itse lupasi opetuslapsilleen. Silloin ihmiselle tulee lohduttaja, Pyhä Henki. Hän tulee tietoiseksi siitä hengestä, joka hänelle kertoo, mitä Jeesus on opettanut. Tarkoiton sitä, että silloin ihmiselle tulee juuri sellainen tieto, joka eräältä kannalta katsoen on merkki jälleensyntymismuistin heräämisestä. Se henkinen tieto, jonka ihminen silloin saavuttaa, on merkki siitä, että hän on ollut olemassa ennenkin; se osoittaa ihmiselle, että hän on henkiolento eikä vain näkyvä ruumis. Tämän tiedon ihminen saavuttaa, kun hän kuulee henkisestä kaidasta tiestä ja alkaa sille pyrkiä mestarin neuvoja noudattaen, ja silloin voimme ymmärtää, että melko pian hänessä herää myös jälleensyntymismuisti.

Nyt tahdomme puhua muutamista seikoista, jotka liittyvät jälleensyntymismuistin heräämiseen, ja silloin tahdomme ensin luoda silmäyksen itse jälleensyntymismuistiin, puhua sen laadusta ja vastata kysymykseen: ”Millainen on se jälleensyntymismuisti, joka tällä tavoin herää?” Sitten tarkastelemme vähän unhotusta, luomme vielä silmäyksen siihen, miksi unhotus on välttämätön ihmisen syntyessä maailmaan.

Jos nyt otamme puheeksi jälleensyntymismuistin, niin kysymme: ”Millainen tämä muisti on silloin, kun se herää itsestään, silloin kun se tulee henkiselle ihmiselle henkisenä muistina, henkisenä lahjana?” Me voimme nähdä, kun katsomme jotakin tavallista ihmistä maailmassa silloin, kun hän saa kuulla jälleensyntymisestä ja innostuu tähän maailmankatsomukseen, että hän ensiksi alkaa pohtia ja ihmetellä, mikä hän on mahtanut olla entisissä elämässään ja milloin hän on elänyt. Ja tavallisesti ihminen, joka tällä tavoin alkaa itsekseen ihmetellä entisyyttään, etsii historiasta tunnettuja henkilöitä, joihin hän on saattanut olla. Tämä on itse asiassa aivan läpikäyvä piirre jälleensyntymisaatteen omaksumisessa, että kun joku ihminen innostuu jälleensyntymisaatteeseen, niin hän käsittää tämän asian ensiksi persoonallisena asiana, häntä huvittaa olla joku tietty historiallinen henkilö. Ja vaikka hän ei uskoisikaan olleensa jokin etevä historiallinen henkilö, niin hän kuitenkin mielellään kuvittelee eläneensä silloin ja silloin, jonakin tiettyä historiallisena aikana.

Meillä on tästä seikasta niinkin vanha kasku kuin Pythagoraan ajalta. Kun viisas Pythagoras, vihitty tietäjä, kertoi oppilailleen jälleensyntymisestä, niin oppilaat kovasti innostuivat. He syventyivät siihen oppiin ja alkoivat keskustella keskenään siitä arvailen ja kertoen toisilleen, mitä he olivat ennen olleet. Ja jokainen luuli olleensa se tai se kuningas, se tai se tyranni tai joku muu historiasta tunnettu henkilö. Ja ollessaan vielä tämän ensimmäisen vilpittömän innostuksensa vallassa he menivät opettajansa Pythagoraan luo ja kertoivat hänelle, mitä he olivat entisissä elämässään olleet. He kuvasivat, kuinka tämä muisto tuntuu aivan heidän veressään, heidän suonissaan ja jäsenissään. Ja he kysyivät sitten Pythagoraalta, kuka hän oli mahtanut ennen olla, millainen ihminen Pythagoras oli ennen ollut. Ja kerrotaan, että Pythagoras hymyillen vastasi: ”Silloin kun te olitte suuria historiallisia henkilöitä, silloin minä olin kukko!” Sillä hän tahtoi opettaa oppilailleen, ettei pidä antaa mielikuvitukselle valtaa.

Me voisimme kertoa paljonkin tällaisia kaskuja, mutta tyydymme pariin nykyaikana tapahtuneeseen esimerkkiin. Ranskassa oli eräs seura, jonka jäsenet olivat kiinnostuneita mm. jälleensyntymisaatteesta. Ja kerran, kun taas oli puhe jälleensyntymisestä, sanoi eräs seuran jäsen: ”Minä olen ollut ennen Henrik IV, Ranskan kuningas. Minä muistan sen aivan varmasti.” Ja hän lausui sen niin voimakkaalla vakaumuksella,

että koko seura hämmästyí ja állistyi. Mutta erás toinen seuran jäsenistä sanoi hänelle: ”Niinkö, oletko sinä ollut Henrik IV, mutta miksi et sitten tule syleilemään minua?” ”Kuinka niin?”, hämmästyí vuorostaan tuo ensimmäinen. ”No”, sanoi toinen, ”minähän olin silloin sinun rakastajattaresi, herttuatar Gabrielle d'Estrées!” Tässä on toinen hyvä esimerkki siitä, kuinka ei pidä antaa mielikuvitukselle valtaa. Henrik IV oli Ranskan suurin ja etevin hallitsijaa, ja ihmiselle tuottaa mielihyvää ajatus, että hän on ollut suuri ja merkillinen. Teosofisen Seuran ensimmäinen presidentti, eversti Olcott sanoi kerran: ”Kahdeksan rouvaa on minulle vakuuttanut olleensa ennen Maria Stuart, ja en tarkalleen muista, kuinka moni on vakuuttunut olleensa Marie Antoinette. Silloin ei todella tiedä, kenelle pitää osoittaa kunnioitustaan, kun heitä on niin monta!”

Tällaisia esimerkkejä voi löytää jokainen, joka tutkii jälleensyntymisaatetta. Nämä ovat esimerkkejä siitä, että mielikuvitus on päässyt valloilleen. Kun kuulemme tällaisia kertomuksia, niin voimme tietää, ettei niissä ole pontta eikä perää, sillä tällaisessa ”muistamisessa” on aina mielikuvitus toiminnassa.

Mutta kun jälleensyntymismuisti herää itsestään henkisellä tavalla, silloin sen herääminen on aivan toista; silloin jälleensyntymismuisti toimii aivan toisella tavalla. Henkinen jälleensyntymismuisti ei sano ihmiselle: ”Sinä olet elänyt silloin ja silloin ja olet ollut se ja se henkilö”. Jälleensyntymismuisti henkisenä muistina ei toimi niin, vaikka siihen saattaa sivuilmiönä liittyä sellaistaakin muistia. Jokin psyykkinen ihminen voi saada sellaista tietoa entisyydestään, mutta ne tiedot ovat omiaan enemmän tyydyttämään vain uteliaisuutta kuin todellista tarvetta. Henkinen jälleensyntymismuisti on jotakin sellaista, joka tulee ihmiselle sielullisena, henkisenä olentona, sillä sellaisena ihminen on kehittyvä olento, jolla on tietty päämäärä saavutettavanaan; hän on olento, joka kulkee jotakin päämäärää kohti. Ihmiselle henkisenä olentona eivät detaljitiedot menneisyydestä ole niin tärkeitä; hänelle ei ole niin tärkeitä tietää, mikä persoonallisuus hän on ennen ollut. Mikä on hänelle erinomaisen tärkeitä, niin se on tieto siitä, millä tavoin hän on kussakin elämässä kehittynyt, minkälaista kehityksen tietä hän on ennen kulkenut ja millä tavoin mennyt eteenpäin kehityksessään edellisissä ruumistuksissaan. Mikä hänen nimensä on ollut ennen, se on vähempiarvoista. Henkisen kehityksen ja sielullisen kasvun rinnalla se on aivan toisarvoinen asia. Nekin tiedot kyllä säilyvät luonnon suuressa muistissa. Mitään ei mene ihmiseltä hukkaan, sillä kun hänelle on hyödyksi tai välttämätöntä, ja ennen kaikkea, kun se on välttämätöntä hänen työlleen ja hyödyksi koko ihmiskunnalle, niin herää jälleensyntymismuisti siinäkin suhteessa. Mutta kun se henkisenä herää itsestään, niin se ei heti alussa toimi sillä tavoin, että entisten elämien yksityiskohdat palautuisivat tajuntaan.

Aikaisemmissa esitelmissä on puhuttu siitä, että jokaisessa ihmisessä on ns. elämän kirja, ja siinä elämän kirjassa on eri lehtiä, ja jokaisessa elämän kirjan lehdessä on kirjoitettuna tulos jostakin edellisestä ruumistuksesta. Ihmisellä on uusi fyysinen ruumis tässä elämässä, mutta sielullisena ja henkisenä olentona hän on ikään kuin ylösnoussut, ja nyt hän taas kirjoittaa uutta elämän kirjan lehteä. Ja kun hänessä henkinen jälleensyntymismuisti itsestään herää, niin se merkitsee, että hän herää tajunnan tilaan, joka hänellä oli ennen syntymää. Hän herää korkeammassa olomuodossaan siihen tajunnan tilaan ja saa lukea elämän kirjaansa, ainakin muutamia lehtiä siitä kirjasta, johon on kirjoitettu hänen elämänsä päämäärä ja hänen edelliset saavutuksensa. Jokainen lehti sisältää jonkin persoonallisuuden saavutuksen, mutta sitä persoonallisuutta ei ole enää sellaisenaan olemassa. Nyt kun ihminen herää tähän henkiseen tilaan, että muisti herää, niin se merkitsee, että hänen tietoisuutensa ulottuu joko yhteen lehteen tai useampiin lehtiin yht'aikaa. Jos hänen tietoisuutensa ulottuu vain yhteen lehteen, niin hän näkee, mikä on ollut juuri sen inkarnaation henkinen tulos, mutta ei näe aikaisempia ruumistuksiaan eikä mitä niissä on tapahtunut. Voidakseen nähdä elämän kirjan lehdistä jonkin menneen persoonallisuutensa yksityiskohtineen, täytyisi tästä lehdestä tajunnan laskeutua alas vastaavaan persoonallisuuteen. Silloin se loisi uudelleen eloon sen vanhan persoonallisuuden ja uppoutuisi siihen; ja silloin voisi muisti lukea uudelleen kaiken, mitä sen persoonallisuuden yhteydessä on tapahtunut. Näin voi kyllä tapahtua, ja on joissakin tapauksissa tapahtunutkin.

Mutta kun henkinen jälleensyntymismuisti normaalitavalla herää, niin se ei luo uudestaan menneitä persoonallisuuksia, vaan se lukee elämäkirjan lehtiä. Silloin se itse asiassa kohtaa edellisten

inkarnaatioidensa eläviä tuloksia, se kohtaa oman itsensä. Ihminen kohtaa siinä tajunnan tilassa oman Itsensä ja omat itsemerkintänsä edellisistä inkarnaatioista; mutta sellaisina, kuin ne ovat deevakhaanisen mietiskelyn jälkeen; niin että hän kyllä näkee, mitä edellisissä inkarnaatioissa on opittu, mutta ei niiden yksityiskohtia. Sanokaamme esimerkiksi, että ihminen on ollut jossakin edellisessä inkarnaatiossaan erityisen ahne olento. Ihminen on eläessään ahnehtinut kultaa, rahaa, hän on tahtonut omistaa kultaa, ja kun hän on elänyt sellaisessa ahneen persoonallisuuden inkarnaatiossa, silloin hän on saanut kärsiä sanomattomasti kuoleman jälkeen, kun hänen on täytynyt vapautua ahneudesta. Hänen on täytynyt siitä vapautua, hän on silloin saanut repiä sen ulos sielustaan, sydämestään. Hän on saanut repiä pois kaikki, mitä sen persoonallisuuden sydämessä on ollut ahneuden himoa. Ja sitten hän on saanut taivaassa elää elämänsä uudelleen, mutta se taivas on saattanut olla pieni ja köyhä. Sillä kun hän on ollut niin ahne, ettei ole voinut suoda toisille paljon mitään, kun hän on ollut itsekin eikä ole auttanut toisia ihmisiä, niin silloin taivaaselämän sisältö, ne taivaalliset aarteet, joita hän on voinut koota, ovat vähäiset ja ne muodostavat hänen taivaansa pieneksi. Hän on eläessään ollut laiha ja kolkonnäköinen ja hän on saattanut auttaa toisia ihmisiä vain hyvin vähän, sillä hänellä ei ole ollut rakkautta ihmisiin. Hän ei ole voinut auttaa ihmisiä rakkaudesta heihin, ei, vaan ainoastaan niin, että kun joku ihminen on kaatunut, hän on sydämessään tuntenut jotakin myötätuntoa ja kenties nostanut hänet ylös. Tai hän on voinut kohdata nälkäisen ihmisen ja on saattanut häntä ruokkia. Nämä tällaiset pienet auttamistapaukset muodostavat hänen taivaaselämänsä perustan, mutta vaikka hänen taivaansa on pieni, on ihminen saattanut olla siinä onnellinen. Mutta lopputulos, jonka ihminen on oppinut taivaassa ja joka kirjoitetaan elämän kirjaan, on se, ettei ihmisen pidä olla ahne, sillä onni tulee vain siten, että auttaa toisia ja tekee hyvää. Sen ihminen on saanut kokea taivaassa. Ja kun ihmisessä herää jälleensyntymismuisti, niin hän tästä elämän kirjan lehdestä näkee, mitä hän silloin on oppinut ja minkä verran puhdistanut persoonallisuuttaan. Ja silloin hän voi kysyä itseltään, osaako hän nämä asiat nyt toteuttaa elämässään. Ei ole sanottu, että hän on sen vielä täysin oppinut. Vaikka hän on siinä onnellisessa asemassa, että hänessä on henkinen jälleensyntymismuisti herännyt, niin ei ole sanottu, että hän on silti täysin vapautunut persoonallisista puutteellisuuksistaan.

Tämä on vain eräs esimerkki, mutta aivan samoin on kaikkien inhimillisten himojen suhteen. Sanokaamme, että ihminen jossakin elämässään saa oppia, että maallinen valta ja kunnia ovat mitättömiä asioita. Hän on etsinyt ja saanut kunniaa ja kuoleman jälkeen hän näkee, mitä kunnian tarkoitus on opettaa ihmiselle; hän näkee, että kunnia on ulkonainen asia. Se on asia, jonka ihminen voi saada toisilta ihmisiltä; se on sellaista, minkä ihmiset voivat antaa toisilleen ja myös ottaa pois toisiltaan. Ja se, minkä ihmiset voivat antaa tai ottaa, se on ulkonainen asia; se ei merkitse mitään. Ihminen voi myös nähdä, että hän on ollut jossakin edellisessä elämässään epäsiiveellinen olento, ja siitä hän saa oppia, että sellaisessa elämässä ei ole mitään onnea ja autuutta; ainoa, mikä voi antaa ihmiselle onnen, on rakkaus.

Tällaisena herää ihmiselle henkinen jälleensyntymismuisti. Hän näkee menneiden ruumistusten saavutuksia, niitä tuloksia, joita hän on oppinut menneistä kokemuksistaan. Hän on voinut jo oppia niin paljon, että hän näkee, kuinka huonot taipumukset ovat asioita, jotka johtuvat menneisyydestä ja jotka voivat saada vahvistusta menneisyydestä. Hän näkee, että jollei hänessä tässä elämässä enää ole näitä taipumuksia, jos hän ei ole ahne eikä epäsiiveellinen, niin sekin johtuu menneisyydestä. Hän on varmistautunut siitä, ettei hänessä ole sitä tai sitä heikkoutta; hän tietää olevansa niistä vapaa, mutta se on kuitenkin asia, jonka hän ennen on oppinut.

Tämä on tärkeä opetus, jonka ihminen saa, että kun ihmisessä jälleensyntymismuisti henkisenä muistina herää, niin hän näkee, että oikeus hallitsee maailmaa ja ettei ihminen ole mitään ominaisuuksiaan saanut lahjaksi, vaan että jos jokin ihminen on jossakin suhteessa etevämpi tai puhtaampi kuin toiset, niin hän on sen etevämmyytensä ja puhtautensa suurin kärsimyksin itse hankkinut; ja jos hän on jossakin kohdassa puutteellinen, niin se merkitsee, että hän ei ole sen asian takia vielä niin paljon kärsinyt, että olisi siitä kokonaan vapautunut.

Tämä on jälleensyntymismuistin tarkoitus. Tällainen tieto on paljon tärkeämpää kuin tieto siitä, millainen jokin persoonallisuus on ennen ollut. Sen tähden luonto ei ilman muuta anna ihmiselle muistoa sellaisista asioista, vaan elämä opettaa hänelle aivan muuta. Jälleensyntymismuisti on ihmiselle välttämätön henkisen kehityksen ja sielullisen kasvun kannalta, mutta ei suinkaan persoonallisen turhaisuuden kannalta. Ja siksi ei ihminen, kun hänessä todellinen jälleensyntymismuisti herää, tunne harrastusta menneiden elämänsä yksityiskohtiin, vaan se ilmenee hänessä niin, että ihminen alkaa vakavasti ja lujasti luottaa henkiseen kehitykseen, suureen oikeuteen, joka maailmassa vallitsee, karman lakiin, sekä ennen kaikkea siihen, ettei mikään ponnistus mene ihmiseltä hukkaan.

Kun jälleensyntymismuisti tällä tavoin herää ihmisessä, niin siitä seuraa se, mistä olemme puhuneet jo ensimmäisessä näistä esitelmistä, nimittäin tieto siitä, että jokainen ihminen itse asiassa tahtoo itse tulla. Jokainen ihminen on tahtonut itse tänne syntyä; kukaan ei ole syntynyt vastoin tahtoaan. Vaikka ihminen on nähnyt, että tässä elämässä on niin paljon kärsimystä ja pahaa, niin sittenkin hän on tahtonut tänne syntyä. Me emme voi syyttää Jumalaa tai kohtaloa siitä, että olemme täällä, sillä olemme itse tahtoneet tänne syntyä. Ja kun meissä herää menneisyyden muisti, niin tämän muistin kanssa herää myös tulevaisuuden tieto, henkinen tieto siitä tulevaisuudesta, mikä ihmistä odottaa. Henkinen jälleensyntymismuisti ei voi herätä ilman, että ihminen saa selvän tiedon sekä menneisyydestään että päämäärästään. Ihminen näkee, miksi hän kerran tulee. – Tähän muistin heräämisen yhteyteen kuuluu myös se, että silloin ihminen oppii tuntemaan ainakin yhden mestarin, ehkä useampiakin mestareita, ja oppii kulkemaan heidän jäljissään, sillä tämän asian yhteydessä pitää herätä tieto siitä, mihin saakka on menneisyydessä päässyt. Ihminen, joka tuntee jonkun mestarin, näkee selvästi kaidan tien. Hän tietää, että sitä kohti pitää kulkea ja että mestarin ohjeet sille johtavat. Hän näkee menneisyyteen ja näkee, mitä askeleita hän on ottanut ja mitä hänen on vielä otettava. Kun hän katsoo menneisyyteen, niin hän näkee, mitä elämä häneltä vielä odottaa. Hän näkee silloin, ei ainoastaan tämän nykyisen elämänsä loppupäiviä, vaan myös, millaisten kärsimysten läpi hänen pitää vielä kulkea, mikä hirmuinen taakka häntä odottaa tulevassa ruumistuksessa, johon hänen pitää astua.

Tämä fyysinen elämä, jota Madame Blavatsky kutsui ainoaksi helvetiksi, on siksi raskas ja vaikea, että kun sielu katsoo, mikä sitä odottaa, niin se vavahtaa, sillä se näkee, kuinka hirmuisen paljon sen on vielä kärsittävä. Jos elämässä on iloakin, niin kärsimystä on paljon enemmän. Ihmisen henki, joka on itsessään vapaa ja pitää lentämisestä ja kiitämisestä vaille rajoituksia, vavahtaa, kun se näkee ne kahleet, joihin sen pitää vielä astua. Mutta sielu näkee päämäärän, jota kohti tuo kärsimysten täyttämä elämä häntä johdattaa ja tahtoo häntä viedä. Hän näkee, mitä erityistä ominaisuutta, vahvuutta tai luonnetta hänen pitää kehittää, ja mitä tuossa elämässä kärsimysten kautta hänessä kehittyä. Hän näkee, että elämä muodostuu hänelle helvetiksi, ja siksi hän ensin arkailee ja vavahtaa, mutta sitten hänet valtaa ilo ja riemu, kun hän näkee päämäärän. Ja siinä ilossa ja riemussa hän tahtoo kohdata sen elämän ja voittaa sen vaikeudet. Ja silloin sielu tekee merkillisen lupauksen: ”Oi Isä, oi Isä, minä tahdon palvella Sinua! Ei merkitse mitään, vaikka minun pitää kärsiä oppiessani täyttämään Sinun tahtoasi! Minä tahdon palvella Sinua, tahdon täyttää sen päämäärän, jonka Sinä olet minulle asettanut!” Tämän lupauksen ihminen on Jumalalle velkaa; ihminen on luvannut palvella Jumalaa. Mitä merkitsee, että ihminen tahtoo palvella? Ihmisen velvollisuus on tahtoa palvella Jumalaa. Mutta jotta se olisi todellista, jotta ihminen todella osaisi palvella Jumalaa, hänen täytyy oppia rakastamaan, rakastamaan Jumalaa ylinnä kaiken ja lähimmäistänsä niin kuin itseänsä. Mutta voidakseen oppia rakastamaan aivan epäitsekästä, aivan pyyteettömästi, aivan ilman laskelmia, täytyy ihmisen tähän elämään syntyessään unohtaa se onnen tila, jossa hän on lupauksensa tehnyt ja mitä hän on luvannut. Se tapahtuu luonnon pakosta. On luonnon välttämättömyys, että ihminen laskeutuu ennen syntymäänsä korkeammalta astraalitasolta unohduksen Lethe-virtaan. Se on luonnon välttämättömyys sen tähden, että jos ihminen muistaisi luvanneensa palvella Jumalaa ja rakastaa lähimmäisiään, silloin eläisi hänessä tuommoinen tieto ja kehotus, joka tekisi hänet epävapaaksi rakkauden ja hyvyyden toteuttamisessa. Mutta kun ihminen unohtaa lupauksensa, niin elämä panee hänet koetukselle: ”Tahdotko palvella saavuttaaksesi sillä jotakin etua itsellesi, vai tahdotko palvella hyvää vain hyvän itsensä takia?”

Mutta unohduksella on toinenkin tarkoitus. Jos ihminen muistaisi, mitkä kärsimykset häntä odottavat, niin hän ei ehkä jaksaisi elää. Sentähden sanottakoon ohimennen, että ihmisen vapaan tahdon merkki on se, että ihminen voi riistää hengen itseltään, mikä kuitenkin ei missään mielessä ole suositeltavaa, sillä ei ihminen pääse eroon vaikeuksistaan, vaan ne ovat vastassa kuoleman jälkeen ja sitten taas uudessa ruumistuksessa. Mutta se mahdollisuus on ihmisellä; luonto tahtoo näyttää, että se ei pakota ihmistä elämään kärsimyksissä, vaan että ihminen itse on tahtonut tänne syntyä ja itse tahtoo täällä elää. Mutta jos ihminen toisi mukanaan tiedon kaikista niistä kärsimyksistä, kaikista vääryyksistä, kaikista kidutuksista, kaikista vaikeuksista, jotka sitä elämässä odottavat, jos sielu toisi niistä tiedon syntyessään, niin ihminen ei jaksaisi elää, vaan hän ehkä tappaisi jo lapsena itsensä. Sen tähden on välttämätöntä, että unohduksen virta pyyhkii kaiken sellaisen muiston ja tiedon pois tietoisuudesta, niin että sielu voi vapaasti vähitellen kasvaa elämästä elämään.

MAALLINEN PARATIISI JA YLÖSNOUSEMUS

Kun ajattelemme kuinka raskas ja vaikea ihmisen elämä useimmiten ja enimmäkseen on, kuinka monimutkainen on tämä maallinen elämä, niin silloin meidän todella täytyy sanoa, että ihmisellä täytyy olla sisässään jokin vakaumus, jokin usko ja tieto, jonka avulla hän jaksaa elää. Ihmisellä pitää olla sielussaan jotakin, joka vaikuttaa sen, että hän jaksaa olla ja elää täällä maan päällä ja vielä pyrkii ylöspäin. Me huomaamme, kun tutkimme ihmisen sielua, että saattaa puhua kahdesta sellaisesta uskosta, sellaisesta tiedosta, jotka voivat elähdyttää ihmisen henkeä ja sielua ja voivat antaa hänelle voimaa ja uskoa elämään. Näitä kahta uskoa, kahta siveellistä voimaa, jotka voivat kannattaa persoonallista ihmistä, jolla ei ole yliaistista tietoa, voimme kutsua kehitysuskoksi ja onnen uskoksi.

Jokainen ihminen uskoo aivan luonnostaan sekä kehitykseen että onneen. Ihminen ei saata elää niihin uskottomatta. Ihminen voi esimerkiksi uskoa omaan kehitykseensä, siihen, että kehityksen kuluessa hän tulee yhä vahvemmaksi kestävämmän kärsimyksiä, tai että hän tulee joskus menestymään paremmin elämässä. Ihmisen täytyy näin uskoa. Ja jos tarkastamme kirkon oppeja, niin huomaamme, että niissäkin viitataan eräänlaiseen kehitysuskoon, kun sanotaan, ettei ihminen omin voimin kykene kehittymään paremmaksi, vaan että on Jumalan armoa, jos hän voi päästä vapaaksi pahasta ja synnistä ja nousta onneen. Me huomaamme, että kirkon armo-opissakin, vaikka siinä ei olekaan nimenomaan puhuttu kehityksestä, viitataan siis eräänlaiseen kehitykseen ja uskotaan siihen. Mutta ihmisessä vaikuttaa tuo toinenkin usko, onnen usko. Ihminen etsii onnea. — Me puhumme nyt tavallisista ihmisistä, joilla ei ole syvempää mystistä tietoa. — Ihmisen pitää tulla onnelliseksi, ja elämän syvin ratkaisu on siinä, että ihmisen pitää olla onnellinen. Tällä tavoin uskoo ihmisen sielu, ja se usko on ihmiselle välttämätön.

Olemme tutkineet elämää jälleensyntymisen kannalta ja ymmärrämme elämää jälleensyntymismysteerien avulla. Olemme puhuneet, millainen se jälleensyntymismuisti on, joka herää luonnollisen henkisen kehityksen ohella, ja mitä se ihmiselle näyttää. Olemme tulleet siihen, että tämä jälleensyntymismuisti herätessään katsoo samalla kertaa menneisyyteen ja tulevaisuuteen. Se ei ole oikeastaan vain muistia, vaan se on tietoa elämän tarkoituksesta ja päämäärästä. Nyt tahdomme tarkastella kahta asiaa, jotka liittyvät tähän muistin heräämiseen. Nimitämme niitä ylösnousemukseksi ja maalliseksi paratiisiksi.

Kun jälleensyntymismuisti herää, niin siihen sisältyy paitsi menneisyyden näkemistä myös näkemistä tulevaisuuteen, ja tämä näkeminen tulevaisuuteen paljastaa sen asian, jota juuri kutsuimme kehitykseksi. Ihminen näkee silloin, mitä ihmisen kehitysuskossa on takana. Hän näkee, että siinä on takana usko ja tieto siitä, että ihminen on kerran kehittyvä mestariksi, mestariolennoksi. Jälleensyntymismuistin heräämiseen liittyy, niin kuin aikaisemmin olemme sanoneet, se, että ihminen joutuu kosketuksiin jonkun tai joidenkuiden mestariolentojen kanssa. Ihminen näkee mestarin, hän näkee, mitä merkitsee olla mestari, ja että mestarius on se tulevaisuus, johon hänen pitää pyrkiä.

Tämä tulevaisuuden kuva, tämä mestari-ihanne, joka näkyy kerran jokaiselle ihmiselle, on takana myös siinä kirkon opissa, jonka mukaan jokainen uskovainen saa joskus nähdä ylösnouseen Kristuksen. Tämä kirkon oppi perustuu uskoon, että Jeesus Kristus nousi ylös kuolleista ja että jokainen ihminen on kerran, viimeisenä päivänä, nouseva samoin ylös kuolleista. Tässäkin on takana mestariajatus, sillä tämä usko ei tarkoita ihmisen kuolemanjälkeistä elämää, sitä, että ihminen elää kuoleman jälkeen henkimaailmassa. Se ei ole sitä sentähden, että jokainen ihminen oleskelee kuoleman jälkeen jonkin aikaa henkimaailmassa ja syntyy

sitten uudestaan maan päälle, ja saa uuden ruumiin. Ylönousemususko ei ole tekemisissä tällaisten asiain kanssa, sillä ne ovat jälleensyntymistä, vaan ylönousemus tarkoittaa sitä mystistä tapahtumaa, joka paljastui ihmiskunnalle Jeesus Kristuksen ylönousemuksessa ja joka on toisin sanoen mestari-mysteeri, mestari-salaisuus. Se on mestari, joka on noussut ylös kuolleista, ja jokainen ihminen on kerran nouseva ylös kuolleista samassa merkityksessä, sillä jokainen ihminen on kerran tuleva mestariksi.

Kun puhutaan ylönousemuksista ja vielä tarkemmin ”ruumiin ylönousemuksista”, niin kätkeytyy tämän opin taakse syvä salaisuus, sillä ihminen kuuluu oleellisesti oman minänsä yhteyteen, ja hänen minänsä on sellainen olento, ettei sillä ole vielä omaa ruumista. Ihmisen minä etsii ruumista itselleen, sellaista ruumista, joka olisi täydellinen ja pysyvä, se etsii itselleen kuolematonta ruumista. Ihmisen elämä on siten siveellistä kehitystä. Hänellä on tämä fyysinen ruumis ja hän elää jotenkin tämän ruumiin yhteydessä, mutta hän pyrkii saavuttamaan enemmän, hän tavoittelee mestari-ihannetta. Ihminen huomaa kuitenkin itsessään sellaisia ruumiillisia heikkouksia, taipumuksia ja vaistoja, jotka eivät saata kuulua mestarille. Ihmisellä on heikkouksia, jotka eivät saata kuulua täydellisen ihmisen ominaisuuksiin. Se, että ihmiset kuitenkin tahtovat tavoitella täydellisyyttä, että he tahtovat tulla mestarin kaltaisiksi, se merkitsee sitä, että ihmiset tahtovat saada ruumiin, joka olisi täydellinen. Ihmistä ei tyydytä, vaikka hänen ajatuksensa ja tunteensa olisivat kuinka täydellisiä tahansa, kun hänellä kuitenkin on raihmainen, heikko ja kuolevainen ruumis. Ja kun ihminen pyrkii Jeesus Kristuksen kaltaisuuteen, mestarin kaltaisuuteen, niin hän tavoittelee ruumista, joka on itsessään täydellinen, jossa ei tunnu syntiä eikä mitään painavaa. Tällaista ruumista ihminen etsii.

Nyt luvataan kristinuskossa jokaiselle uskovalle täydellinen ruumis. Sanotaan, että jokainen saa kerran täydellisen ruumiin. ”Jokaisen, joka kuolee uskossa, ruumis on kerran nouseva ylös ilman syntiä, ilman heikkoutta ja ilman maallista lokaa. Jokainen teistä on kerran nouseva ylös täydellisenä olentona, ja tähän ylönousemukseen sisältyy silloin kaikki se, mitä olette tavoitelleet!” Näin opettaa kirkon oppi. Tämä on oikein ja täydellisesti kuvattu, sillä erotuksella vain, että ylönousemus ei koske ainoastaan ns. uskovaisia, vaan kaikkia ihmisiä. Jokainen ihminen saavuttaa kerran täydellisyyden, jokaiselle ihmiselle tulee kerran täydellinen ruumis, täydellinen fyysinen ruumis, vaikkakin se on oleva rakennettu paljon hienommasta, paljon eetterisemmästä aineesta kuin tämä nykyinen ruumiimme. Se on ruumis, joka on todella ylönoussut; se ei ole ajatus- eikä tunneruumis, vaan todellinen fyysinen ruumis. Jokainen ihminen on kerran nouseva ylös ihanana olentona; jokainen ihminen saa kerran nousta ylös sellaisessa ruumiissa. Ja me tiedämme ja ymmärrämme silloin, kun saamme nähdä mestari-ihanteen, että ylönousemus on juuri tätä, että jokainen on kerran saava täydellisen ruumiin.

Nyt kysymme: ”Millä tavoin saadaan aikaan tämä ylönousemusruumis; saadaanko se aikaan taikavoimalla, Jumalan armosta?” Ja vastaus kuuluu: ”Ei, vaan se saadaan aikaan juuri kehityksen avulla.” Suunnattoman pitkä on se henkinen kehitys, jonka tuloksena on täydellinen ruumis. Ja kun me seisomme tällaisen näköalan edessä ja ajattelemme sitä merkillistä tulevaisuutta, jolloin ihmisellä on ylönoussut, kirkastettu täydellinen ruumis, silloin kysymme toden teolla: ”Kuinka se tulevaisuus voidaan saavuttaa? Kuinka minä, joka olen heikko, huono ja raihmainen olento, voin tulla jumalaiseksi olennoiksi, täydelliseksi mestariksi? Pystynkö minä siihen omalla voimallani?”

Tämä on vanha kysymys, ja siihen on pitkin vuosisatoja kristinuskossa aina vastattu: ”Ei, ihminen ei jaksakaan nousta omalla voimallaan, vaan ainoastaan uskon voimalla. Kuinka se minä, joka ruumiissa elää, voisi itsestään kehittyä, itsestään nousta? Ei se minä saata omalla voimallaan nousta, sillä kuinka se voisi nousta itsestään ylös jumalaiseen täydellisyyteen ja korkeuteen?” Ihminen ei luonnollisestikaan voisi nousta, ellei hänessä olisi mitään muuta kuin persoonallinen minä. Mutta ihmisessä on muutakin: ihmisen sisällä on Jumala. Ihmisessä on korkeampi minä, joka on kotoisin jumalaisesta maailmasta; ihmisessä on se, jota kutsutaan Kristukseksi. Se, mitä kirkon oppi kutsuu Kristukseksi, on ihmisessä; se on jokaisen ihmisen takana. Kun elämme persoonallisessa minätajunnassa, niin siinä meillä ei ole kristustietoa. Mutta meidän ei ole pakko elää yksinomaan päivätaujuisen persoonallisen minämme kanssa, vaan me voimme nousta siitä

pois. Mikä on se voima, jonka avulla voimme nousta? Se on usko. Me voimme nousta ylös persoonallisesta minätajunnastamme uskon avulla; se on se voima, joka voi meidät nostaa. On luonnollista, ettei ihminen persoonallisuutena yksin kykene nousemaan. Mikä on sitten tämä usko, joka ihmisen nostaa? Se on Jumalan rakkaus Logoksessa, siinä Logos-tajunnassa, joka elää ihmisen Itsessä. Se tajunta, korkeamman minän voima, voi todella nostaa ihmisen ylös persoonallisuudestaan, se on se suuri voima, mikä on kaiken kasvun ja kehityksen takana. Kuinka sitten voimme päästä kiinni tästä voimasta, uskon voimasta, joka meidät nostaa? Meidän pitää tehdä niin kuin Jeesus Kristus opetti. Kun hän selitti sitä rakkautta, jolla hän ihmisiä voisi nostaa, niin hän sanoi: ”Te olette syntyneet tänne sitä varten, että oppisitte olemaan veljiä keskenänne. Rakastakaa toisianne, niin kuin minä teitä rakastin, auttakaa toisianne, sillä vain toisia auttamalla voitte itseänne auttaa. Ja kun itse alatte kasvaa, niin teidän pitää koettaa nostaa ylöspäin myös veljiänne.” Meidän pitää ajatella: ”Me olemme vapaita olentoja, me emme ole yksinomaan persoonallisuutemme kahlehtimia.” Me emme voisi nousta itse emmekä toisia nostaa, elleimme olisi vapaita, ellei meissä olisi jotakin korkeampaa, johon voimme nojautua. Kuinka persoonallisuus voisi olla vapaa, kuinka se voisi nousta taivaisiin, kun se on sellaista, joka on muodostunut menneisyydessä? Sehän on kuin kahle, joka meitä sitoo. Ihmisen persoonallinen minä ei yksin mihinkään kykene; sillä ei ole voimaa voittaa menneisyyden kahleita; ainoastaan Kristuksen avulla se voi nousta.

Kun teosofisissa kirjoissa esitetään ihmisen kokoonpanoa, niin niissä tavallisesti puhutaan ns. ihmisen seitsemästä prinsüipistä ja sanotaan, että ihmisellä on neljä alemmaa ja kolme ylempää prinsüippiä. Tavallisesti kuvataan näitä geometrisillä kuvioilla, alempia prinsüippejä neliöllä, ylempiä kolmiolla. Myös voidaan käyttää lukuja 4 ja 3 kuvaamaan näitä ihmisen olemuspuolia. Mutta ihmisessä on muutakin kuin nämä kaksi puolta. Aikaisemmissa esitelmissä on puhuttu siitä, että jälleensyntymismuistin kannalta ihmisessä on myös ns. elämän kirja, syruumis. Ja tämä elämän kirja on muodostunut siten, että ihmisen persoonallinen minä kuolemanjälkeisessä elämässä muodostaa menneen elämänsä tuloksena jotakin, joka pysyy korkeammassa maailmoissa. Se mikä tällöin toimii, on ns. viides prinsüippi, äly eli manas, joka on alin prinsüippi näistä kolmesta ylemmästä. Siinä ihmisen minä varsinaisesti toimii; se on ihmisen äly- eli ajatusprinsüippi; ja sen tähden voimme hyvällä syyllä merkitä elämän kirjan eli sen tuloksen menneistä elämistä, joka kuoleman jälkeen muodostuu, luvulla 5. Ei muodostu mitään elämän kirjaan, ellei viides prinsüippi ole toiminnassa. Eläimille, joilla ei ole manasta eli viidettä prinsüippiä, ei muodostu tällaista elämän kirjaa. Me saamme siis, että luku 4 vastaa ihmisen alempia prinsüippejä, luku 3 vastaa korkeampaa Itseä ja luku 5 vastaa elämän kirjaa, joka sitten muodostuu ihmisen kohtaloksi.

Nyt fyysisen elämän aikana se, mikä on toimivana tässä näkyvässä elämässä, on ihmisen alempi persoonallisuus, ja siinä toimii hänen tahtonsa, sillä jokaisen toiminnan takana on tahto. Tahto-sana siis vastaa sitä fyysistä persoonallisuutta, joka toimii fyysisen elämän aikana; persoonallisuus siis vastaa ja edustaa tahtoa tässä näkyvässä maailmassa, ja sitä on kuvattu siis luvulla 4.

Luku 3 vastaa korkeampaa Itseä, se vastaa Jumalaa, Logosta, Kristusta, sillä Logos on se, joka tahtoo ihmiselle kaikkea hyvää, joka tahtoo, että hän menestyisi henkisesti ja nousisi ylöspäin kehityksessään. Tätä korkeampaa Itseä voimme siten nimittää myös kaitselmukseksi. Se on kaitselmuksen isällinen johto, joka tahtoo kaikkea hyvää ihmiselle, ja sitä vastaa luku 3.

Luku 5 eli elämänkirja, joka vähitellen muodostuu jokaisen elämän tuloksena, se vastaa ihmisen kohtaloa eli karmaa. Luku 5 on ihmisen elämän kirja, syruumis. Se on hänen menneisyytensä, hänen kohtalonsa. Luku 4 on tämä hänen persoonallinen, näkyvä ihmisensä eli nykyisyytensä, ja luku 3, Kristus, on hänen tulevaisuutensa. Ja silloin saamme niiden suhteesta toisiinsa kaavan, jonka voimme merkitä seuraavasti:

On hyvä pitää mielessä nämä vastaavaisuudet.

Nämä numerot 3, 4 ja 5 ovat kabbalistisia numeroita ja näiden numeroiden kautta tulemme siihen, mitä nimitetään Pythagoraan väittämäksi: ”Suorakulmaisessa kolmiossa on hypotenuusan neliö yhtäsuuri kuin kateettien neliöiden summa.” Jos piirrämmekolmion, jonka sivut suhtautuvat toisiinsa samoin kuin luvut 3, 4 ja 5, niin se on suorakulmainen. – Sanotaan, että Pythagoras oppi nämä numerot ja niiden salaisen merkityksen intialaisilta.

Nyt sanomme, että kun ihminen elää tässä näkyvässä maailmassa, niin tässä hänen nykyisessä elämässään, joka on hänen kohtalonsa, pitää ilmetä hänen menneisyytensä. Se on piirretty neliö. Mutta tämä neliö on silloin sellainen, että sen sivujen lukuarvo on 5. Koska se on itse kohtalon tulos menneisyydestä, niin se on merkittävä luvulla 5. Se on se, joka estää ihmistä nousemasta. Se on se, joka sitoo ihmistä, niin että hänen on vaikea nousta; se on sellainen kahle ja paino, joka estää nousemasta. Mutta ihmiselle on hänen nykyisessä elämässään annettu myös se tahto, joka tahtoo nousta, tahtoo ylöspäin pois kaikesta, mikä sitoo, ja sitä tahtoa kuvaa neliö, jonka sivujen lukuarvo on 4. Me huomaamme, kuinka pieni on ihmisen tahto verrattuna kohtaloon. Kun katsomme sen voimaa, niin huomaamme, kuinka paljon pienempi se on kohtaloa. Vaikka ihminen ponnistaisikin paljon ja koettaisi tahtoa, niin pieni on ihmisen tahto kohtalon edessä; vaikka hänen tahtonsa toimii, niin se ei voi toiminnallaan saada niin paljon aikaan kuin kohtalo.

Jos ihmisen elämä ja kehitys olisi vain hänen oman tahtonsa varassa, niin hän ei voisi päästä kohtalonsa herraksi. Mutta me huomaamme, että ihminen on sisimmässään Jumala, Kristus, jota kuvasimme luvulla 3. Tämä luku, tämä neliö, jonka sivujen lukuarvo on 3, kuuluu myös ihmiseen, mutta sillä ei olisi ollenkaan voimaa, ellei ihmisen tahto siihen vetoaisi. Se ei voisi toimia muuten kuin aivan salaisesti. Sanotaan, että kaitselmus johtaa ihmistä hänen tietämättään. Sen voiman neliö on 3 ja se on pieni verrattuna kohtalon neliöön; ja se on myös pienempi kuin ihmisen tahdon neliö. Jumalan, hyvän voimat, joita tämä kaitselmus edustaa, ovat siis paljon pienemmät voimassaan kuin kohtalo, ja vielä pienemmät kuin ihmisen tahto.

Vaikka usein sanotaankin, että ihmisen pitää antautua korkeamman, jumalaisen ja hyvän voiman johdettavaksi, niin me huomaamme, kuinka vähän se itse asiassa voi pitää huolta ihmisestä. Kaikki, mitä ihminen saa aikaan, tapahtuu hänen oman tahtonsa avulla. Jos ihminen luottaisi vain jumalaiseen voimaan, niin hän saisi kuolla nälkään, niin pieni on henkisen, näkymättömän, korkeamman voiman eli Kristuksen vaikutus. Mikä on sitten se, josta ihminen voi saada voimaa kohtalon yli? Mikä on se, joka voi menneisyyttä muuttaa, niin että voi rakentaa uuden ruumiin? Se ei ole mahdollista yksinomaan ihmisen tahdolle, eikä se ole mahdollinen yksinomaan Jumalankaan tahdolle, vaan se on mahdollista vain siinä tapauksessa ja sillä ehdolla, että nämä molemmat voimat, ihmisen tahto ja kaitselmuksen voima, yhtyvät yhteistoimintaan. Se tapahtuu siten, että ihminen vetoaa Jumalaan itsessään ja tahtoo olla henkisesti yhtä taivaallisen voiman kanssa, että ihminen sisäisessä mielessään, koko sisäisessä hengessään, kääntyy kaitselmuksen puoleen. Silloin nämä kaksi voimaa yhtyvät yhdessä merkillisessä kohdassa, ja silloin muodostuu kolmio, suorakulmainen kolmio. Siinä ovat nämä kaksi voimaa, ihmisen tahto ja kaitselmuksen voimat, yhteistoiminnassa, ja silloin ne yhdessä muodostavat voiman kolmion, joka voi voittaa kohtalon.

Tämä on se merkillinen kolmio, jonka Pythagoras on opettanut meille länsimaalaisille. Se on se merkillinen suorakulmainen kolmio, jossa on 2 kateettia, numeroarvoiltaan 3 ja 4, sekä hypotenuusa, numeroarvoltaan 5. Hypotenuusa on pisin viiva ja se vastaa kohtaloa. Me tiedämme Pythagoraan

väättämän mukaan, josta edellä jo oli puhe, että kun hypotenuusa on 5, niin sen neliö on $5 \times 5 = 25$. Hypotenuusan neliön lukuarvo on siis 25. Pienimmän neliön, jonka sivu on 3, lukuarvo on $3 \times 3 = 9$, ja keskimmäisen neliön, jonka sivu on 4, lukuarvo on $4 \times 4 = 16$. Siis pienimmän neliön pinta-ala on 9 ja seuraavan 16, ja kun lasketaan nämä yhteen niin saadaan 25, eli yhtä kuin suurimman neliön lukuarvo. Tässä kolmiossa on siis kuvattu suuri ja merkillinen salaisuus, joka koskee ihmisen henkistä kehitystä. Ihmisen kohtaloa vastaa hypotenuusan neliö $5 \times 5 = 25$, ja se, mikä on asetettava sitä vastaan, on ihmisen voimakas tahto yhtyneenä Jumalan tahtoon, niin että hän tahtoo tehdä vain sitä, mitä jumalainen inspiiraatio sanoo; silloin ne molemmat yhdessä ovat yhteensä yhtä voimakkaat kuin kohtalo, silloin syntyy tasapaino ihmisen ja kohtalon välillä, ja silloin on jumalaisen minän mahdollista tulla kohtalon herraksi.

Nyt annan pienen vihjeen astrologeille. Kun jonkun ihmisen horoskooppi tehdään, niin siinä on 12 huonetta. Tämä luku 12 on yhteydessä edellä kuvatun kolmion kanssa, sillä $3 + 4 + 5 = 12$. – Horoskoopissa on, paitsi 12 huonetta, myös 12 merkkiä, mutta huone ja merkki ovat kaksi eri asiaa. Huoneet pysyvät paikoillaan, merkit liikkuvat huoneiden yli. – Siis horoskoopissa on sellaisia huoneita, jotka vastaavat näitä asioita. Siinä pitää olla 5 huonetta, jotka vastaavat kohtaloa ja samalla menneisyyttä; 4 huonetta, joista näkyy millainen on ihmisen oma tahto, ja samalla hänen nykyisyytensä, ja 3 huonetta, joista näkyy kaitselmuksen johto ja tulevaisuus.

Tämän luennon alussa sanoimme, että paitsi kehitysajatusta, sitä kehitysuskoa, jonka takana piilee ylösnousemuksen todellisuus, ihmisessä elää myös onnen usko. Ihmisessä elää usko, että hänen pitää tulla onnelliseksi ja olla onnellinen, ja se onni kuvastuu hänelle silloin jonkinlaisena persoonallisena onnena. Minkälainen on se onni, josta ihminen haaveilee? Ihminen kaipaa ystävää itselleen. Hän ei tahdo elää yksin, sillä hän tuntee, että elämä olisi silloin kovin yksitoikkoista. Miksi hänellä olisi onnea yksin? Ihminen kaipaa ystävää; hän tuntee, että hänellä pitää olla ystävä, joka häntä ymmärtää, jonka kanssa hän aina saisi toimia, jonka kanssa hän saisi elää. Silloin he olisivat onnelliset ja he auttaisivat toisiaan.

Tämän ihmisen onnenuskon takana on merkillinen ja syvä salaisuus, sen takana on Logoksen mysteeri, sillä ei Logoskaan, ei Jumalakaan, ole yksin. Jos syvennymme Logoksen mysteeriin, jos syvennymme meidän maailmamme Jumalan persoonaan, sen mysteeriin, niin huomaamme, että Logos on kaksinainen, duaalinen, Logoksessa on aivan kuin kaksi olentoa, jotka ovat samalla aina yhtä. Tämä on niin syvä ja merkillinen mysteeri, ettei siitä voi tämän enemmän puhua. Mutta se, mistä voi vähän puhua, on se, että kun ihmisessä herää tuo henkinen jälleensyntymismuisti, mistä aikaisemmin on puhuttu, kun hänessä herää tulevaisuuden näkemys ja hän samalla silmäilee menneisyyteen, niin hän näkee menneisyydessä jotakin ihmeellistä. Hän näkee yhden merkillisen ruumistuksen, jolloin hän eli siinä tilassa, mitä uskonnoissa ja meidänkin kirkonopissamme kutsutaan paratiisiksi. Ihmisellä on omassa menneisyydessään jotakin, joka vastaa paratiisia. Jokainen meistä on ennen ollut maallisessa paratiisissa, ja kun henkinen jälleensyntymismuisti herää tulevaisuuteen ja menneisyyteen nähden, niin ihminen näkee aina erään elämän, jossa hän on elänyt paratiisissa.

Mikä on se paratiisi? Se on ihana elämä, jossa ei ole ulkonaista vaivaa, ei surua, ei kuoleman tuskaa. Ihmisellä on ystävä, toveri. Hän rakastaa täysin epäitsekkäästi toista ihmistä ja saa nähdä, mitä merkitsee inhimillinen, pyhä, puhdas rakkaus. Se on jotakin aivan sanoin kuvaamatonta. Se on sitä, että tuossa on olento, ihminen, joka häntä rakastaa, joka hänestä iloitsee, ja ilo on yksinomaan iloa; siinä ei koskaan piile mitään väärinkäsitystä, ei mitään ristiriitaa. Ihminen vain iloitsee siitä, että toinen häntä rakastaa; hän näkee todellisuuden, hän näkee ihanteen. Ja kun ihminen näkee taaksepäin, niin hän näkee olennon, joka häntä rakasti, ja silloin ihminen tietää olevansa onnellinen olento. Jokainen meistä on ennen ollut sellaisessa paratiisissa. Jokainen on saanut tuntea, mitä on inhimillinen onni ja puhdas rakkaus, ilman surua ja ilman syntiä. Ja tämä tieto elävöityy hänen sielussaan niin, että hän tietää: ”Minulle kuuluu onni; on olemassa ihminen, joka minua rakastaa ja jota minä voin rakastaa!” Kaikki ihmisen kärsimykset, pyrkimykset, toiveet, kaikki mitä ihminen saa inhimillisesti kokea, johtuu siitä, että jokainen ihminen sielussaan etsii sitä toista ihmistä, joka häntä rakastaa ja jota hän voisi rakastaa. Mutta usein se ihminen, jota hän etsii, syntyy eri

aikana maan päälle, ja niin ihminen saa vaeltaa yksin. Ja jokainen ihminen vaeltaa sisäisesti yksin, kunnes kerran koittaa se aika, jolloin hän saa jälleen kohdata ainoan todellisen rakastettunsa. Mutta vaeltaessaan näin sisäisesti yksin ihminen saa puhdistaa itsensä. Sinä aikana hän joutuu monenlaisiin suhteisiin toisten ihmisten kanssa, hän saa olla vaimona, lapsena, veljenä, sisarena, rakastettuna. Ihminen joutuu noihin suhteisiin, mutta se kaikki on hänelle kuin koulunkäyntiä, jolloin hän etsii, jolloin hänen sielunsa kysyy: Oletko sinä minun rakastettuni? Ja lopulta hän saa kohdata sen, joka häntä todella rakastaa ja hän saa sen, jota hän voi rakastaa. Se tapahtuu silloin, kun ihminen on oppinut unohtamaan itsensä, kun hän on niin puhdistanut itsensä, että hän voi taas olla onnellinen. Ihminen ei voi olla onnellinen niin kauan, kuin hänessä on syntiä, itsekkyyttä, kun hänellä vielä on joitakin kahleita painamassa ja raskauttamassa. Mutta kun ihminen kehittyy epäitsekkyyttä, totuutta, hyvyttä ja rakkautta kohti, niin silloin hän valmistautuu onnea vastaanottamaan, sillä jokaista ihmistä odottaa onni, jota ei voi sanoin kuvata.

Ihminen saa kestää paljon kärsimyksiä, paljon koettelemuksia, ennen kuin voi vastaanottaa onnen, vastaanottaa Kristuksen. Mutta kun hän on sillä tavoin vastaanottanut Kristuksen, että hän lähestyy ylösnousemusta, silloin hän siinä ylösnousemuksessa voi saavuttaa sen merkillisen onnen, johon hän on valmistautunut. Mutta elämien vieressä saattaa tapahtua, että ihminen muulloinkin, maan päällä eläessään, saa tuntea onnen läsnäoloa, rakkautta todellisessa merkityksessä. Jos hänen rakastettunsa elää toisessa maailmassa, niin hän saa tuntea rakastettunsa läsnäolon, ja jos hän elää tässä maailmassa, niin hän saa hänet kohdata. Ehkä he eivät saa elää yhdessä, mutta saavat kuitenkin tuntea suurinta onnea.

VII

ELÄMÄN KOULUSSA

Kuta enemmän syvennymme tarkastamaan ihmissielun jälleensyntymismuistia ja tutkimaan sitä järjestystä, joka ilmenee tässä jälleensyntymien sarjassa, sitä selvemmäksi meille käy, että tuo nimitys ”elämän koulu” on sopiva ja sattuu paikalleen. Mutta jos ihmiskuntamme olisi jätetty kokonaan oman onnensa nojaan, jos se täällä maan päällä eläessään olisi vain luonnon ja elämän lakien alainen, jos sen elämää ohjaisi ainoastaan karman, syysuhteen laki, jos ainoastaan kohtalo ohjaisi sen kulkua, niin silloin täytyisi meidän sanoa, että ihmiskunta käy ylen kovaa koulua. Jos asianlaita olisi näin, silloin ei koulu olisi oikein sattuva nimitys, sillä silloin ihmiskunta olisi jätetty yksin kulkemaan. Ihmiskunnan kehityshistoriassa on ollut tällaisiakin aikoja, ja sentähden H. P. Blavatskyltä oli tapana sanoa: ”Ihmiskunta on suuri orpo.” Meidän ihmiskuntamme historiassa on pitkiä periodeja, ajanjaksoja, jolloin ihmiskunta on jätetty yksin, vain oman vapaan tahtonsa nojaan, ja sitten myös periodeja, jolloin kaitselmus enemmän tai vähemmän ohjaa sen kulkua. Me emme oikeastaan voi sanoa, että voisimme ihmiskunnassa yleensä vielä nähdä vapaata tahtoa. Sitä voi nähdä vain joissakin harvoissa yksilöissä, ihmiskunnan edelläkävijöissä. Sellaisesta ihmisestä, joka kulkee kehityksessään muun ihmiskunnan edellä, kuten Jeesus Kristuksesta tai Gautama Buddhasta, voi sanoa: ”Tuolla tavalla vaikuttaa ihmisessä vapaa tahto.” Mutta muuten ihmiskunnassa yleensä saattaa vasta tulevana aikoina nähdä vapaata tahtoa. Mitä se sitten on, joka ihmiskunnassa nyt ilmenee?

Viime kerralla tulimme siihen, että on kolme voimaa, jotka ohjaavat ihmisen ja siis myös ihmiskunnan elämää. Ne ovat; kaitselmus, kohtalo ja vapaa tahto. Ja jos katselemme ajassa taaksepäin, niin voimme nähdä, miten kaitselmus vaikuttaa ihmiskunnan elämässä, ja silloin voimme myös nähdä, minkä tähden on hyvä syy nimittää elämää kouluksi. Me saatamme nähdä, että ihmiskunnan ylä- ja ulkopuolella vaikuttaa eräitä voimia, joita voimme nimittää yhteisellä nimellä kaitselmukseksi, voimia, joissa on vaikuttamassa aurinkokunnan suuren Logoksen ja mestarin johto. Aivan samoin kuin pieni lapsi ensin elää vanhempiensa turvissa ja nauttii heidän kasvatustaan, samoin myös ihmiskunta saa ensin kasvatusta kaitselmuksen hoivassa, ennen kuin se saattaa lähteä kulkemaan yksin. Meidän pitää ymmärtää ihmiskunnan historian alkuaikoja, niitä aikoja, jolloin tämä kaitselmuksen ohjaus alkoi ihmiskunnassa, jolloin ihmisten tuli ruumistua tänne tehdäkseen täällä kokemuksia, että osaisimme nähdä, miten kaitselmus edelleen ohjaa ihmiskunnan kehitystä.

Jos luomme silmäyksen ihmisrodun alkuaikoihin, siihen kulttuuriin, jota nimitetään atlantilaiseksi kulttuuriksi, niin näemme periodin, johon on viitattu teosofisessa kirjallisuudessa ja johon me myös tahdomme ohimennen luoda pienen silmäyksen. Tässä periodissa, atlantilaisessa juurirodussa, ihmissielut ovat siinä kehityksen asteessa, jolloin ne vielä ovat oikeastaan aivan kokemattomia inhimillisen elämän suhteen; ne eivät ole vielä kokeneet mitään inhimillisen elämän tarjoamia vaikeuksia ja niistä johtuvia kehityksen mahdollisuuksia. Nyt emme ajattele atlantilaisen sivistyksen myöhempiä aikoja, vaan aivan niitä alkuaikoja, jolloin ihminen ei vielä ole kokenut elämän vaikeuksia, eikä siis ole vielä käynyt mitään koulua elämässä. Näinä alkuaikoina ei siis voida vielä puhua elämän koulusta, vaan vasta myöhemmin, kun elämän kokemukset alkavat muodostua yhä vaikeammiksi, saatamme puhua elämän koulun alkamisesta, ja silloin alkaa myös näkyä kaitselmuksen johto elämässä. Me huomaamme, että kun ihminen alkaa astua elämän kouluun, niin kaitselmus ohjaa sitä viisaalla tavalla. Ihmissielut ovat eri ikäisiä, ne ovat eri aikoina syntyneet ihmisiksi eläinkunnasta, joka ei elänyt maan päällä, vaan ns. kuu-manvantarassa. Siitä seuraa, että sielut ovat erilaisia, eri ikäisiä, kehityksensä puolesta. Ja kun katsomme sitä aikaa, jolloin elämän koulu toden teolla alkoi kaitselmuksen johtamana, kun ajattelemme viidennen juurirodun alkuaikoja ja tarkastamme, millä tavoin kaitselmus silloin ohjasi ihmiskuntaa käytännöllisessä elämäntoulussa, niin näemme, että näihin

alkuaikojen sivistyksiin otettiin sieluja sillä tavoin, että ensin niihin ruumistuivat nuoremmat, vähemmän kehittyneet sielut, ja vasta myöhemmin saivat tulla mukaan vanhemmat ja kehittyneemmät sielut. Näin aina tapahtuu, jos ajattelemme kulttuurin ja yhteiskuntaelämän syntyä, kun uusi sivistys on luotava. Mikä sitten on se läksy, joka sivistyksen alkuaikoina on ensiksi opittava ja saatava aikaan, että itse kulttuuri, itse alkuperäinen yhteiskunta, voitaisiin perustaa? Mikä on se, jota sellaisen ihmissielun, joka ei vielä ole käynyt varsinaista elämän koulua, pitää ensin saada kokea? Se on työ. Ihmisen pitää ensiksi oppia tekemään työtä, sillä hän on luonnostaan laiska. Jos ajattelemme elämän koulun ensimmäistä luokkaa, niin siinä on ensimmäinen kokemus se, että ihmisen pitää oppia tekemään työtä. Se on ensimmäinen läksy, ja sentähden on aivan välttämätöntä jokaisessa sivistyksessä, että on tehtävä työtä. Se on aivan välttämätöntä jokaisessa yhteiskunnassa ja sivistyksessä elämän, maailman, olosuhteiden takia. Tämä läksy kuuluu sille ihmisluokalle, joka on jokaisen sivistyksen ja yhteiskunnan perustuksena ja pohjana, ja jota noina viidennen kulttuurin alkuaikoina kutsuttiin nimellä ”shuudrat”. Tässä ensimmäisessä luokassa tottuivat ihmiset tekemään työtä, mutta aivan ilman mitään huolia. Se oli aikaa, jolloin ihmiset olivat korkeiden olentojen, kehittyneiden sielujen, mestariolentojen eli rishien johdettavina, ja elämä oli niin järjestetty, että siinä alimmassa luokassa opittiin tekemään työtä, mutta ilman mitään huolia. Kaikki, missä vaaditaan huolta, kuuluu johtajille. Alimmassa luokassa tehdään työtä ja nautitaan elämästä. Elämä on niin järjestetty, että työtä tekevä luokka saa iloita elämästä. Jos ajattelemme ihmissielua psykologiselta kannalta ja kysymme, mitä tämä ensimmäinen läksy kehitti ihmisen sielussa, niin vastaus kuuluu: se kehitti aivan tiettyä temperamenttia. Se kehitti sitä temperamenttia, jota vanhan jaetuksen mukaan kutsutaan *flegmaattiseksi* temperamentiksi. — Me pidämme kiinni tästä vanhasta nelijaosta, sillä se on lähinnä tekemisissä ihmissielun kokemusten kanssa. — Me näemme, että tässä ensimmäisessä, shuudrain, luokassa, jota voi myös kutsua palvelevaksi luokaksi, kehittyi flegmaattinen ominaisuus. Se on hidas ja laiska luonne, jonka pitää päästä tekemään työtä päästäkseen laiskuudestaan. Se nauttii aistillisesti, se syö ja juo, se pitää kaikesta aistillisesta toiminnasta. Siitä kehittyi flegmaattinen luonteenominaisuus.

Sitten kun ihminen on siinä luokassa jotakin kokenut ja oppinut työtä tekemään, niin kaitselmus näkee, että se ihminen saa siirtyä toiseen luokkaan. Silloin kaitselmus johtaa niin, että se ihmissielu jälleensyntyessään syntyy toiseen yhteiskuntaluokkaan. Tätä yhteiskuntaluokkaa kutsuttiin sanskritinkielisellä nimityksellä ”vaishjat”, joka merkitsee ”kauppiaat”. Ja me voimme sanoa, että tähän luokkaan kuuluu paitsi kauppiaita koko ns. omistava luokka, maanviljelijät, liikemiehet jne., yleensä kaikki, joilla on suuri omaisuus. Tämä toinen yhteiskuntaluokka on omistava luokka. Kun ihminen syntyy tähän luokkaan, niin se merkitsee, että hän on käynyt ensimmäisen luokan koulua niin paljon, että hän on oppinut työnhaluja. Ihmisen sielussa pitää asua halu työhön, ennen kuin se saattaa siirtyä toiseen luokkaan. Se näkyy eetteriruumiissa, sillä kaikki, mitä ihminen elämän koulussa oppii, painuu eetteriruumiiseen, ja kun siinä on työn halua, niin silloin ihminen saa siirtyä toiseen luokkaan.

Nyt kohtaavat ihmistä huolet. Hänen pitää aina suunnitella, ajatella ja odottaa tuloksia, ja se tuottaa hänelle sekä iloa että surua. Surut ja ilot sekä huolet vaihtelevat hänen elämässään. Ensimmäisessä luokassa ihmisellä ei ollut suruja eikä pettymyksiä, ne olivat poistetut hänen elämästään, mutta toisella yhteiskuntaluokalla on taloudellisia, ekonomisia huolia, ja ne kehittävät ihmisessä uutta temperamenttia, jota kutsumme *sangviiniseksi* temperamentiksi. Tämä temperamentti on vaihteleva ja vaappuva. Milloin se on iloinen ja onnellinen, milloin putoaa alakuloisuuden kuiluihin. Ensimmäisessä luokassa ihminen oppii rakastamaan työtä. Mitä hänen siis pitää oppia tässä toisessa luokassa ja temperamentissa? Hänen pitää oppia ajattelemaan yhteistä hyvää. Hänen pitää ajatella, miten omaisuutta kartutetaan ja menestyksellä hoidetaan; hän ei saa ajatella itseään. Kuinka häntä kaitselmus tässä ohjaa? Ihmisen pitää ajatella kansansa vaurastumista, isänmaansa hyvää. Ja kun ihminen on oppinut tätä omistavan luokan läksyä, yhteishyvän läksyä, niin kaitselmus ohjaa, että hän saa syntyä kolmanteen luokkaan ja tehdä uusia kokemuksia.

Tätä kolmatta yhteiskuntaluokkaa nimitetään sanskritinkielellä nimellä ”kshattrijat”, joka merkitsee sotilaat. Se on aseistettu sotaväenluokka, jota voisimme kutsua myös puolustavaksi luokaksi. Tässä luokassa ihmissielun tehtävä on puolustaa isänmaataan, antaa henkensä alttiiksi ja puolustaa oikeutta. Tässä

luokassa ollessaan ihminen ei saa ajatella omaa elämäänsä, ei niitä vaaroja, jotka sitä uhkaavat, vaan hänen pitää ajatella oikeutta. Ihmisen pitää antaa henkensä alttiiksi, jos oikeus ja isänmaan onni vaatii. Ensin hänen pitää oppia työn halua, sitten omistamisen halua yhteishyvän takia ja nyt antaa henkensä alttiiksi. Siinä kehittyä ominaisuus, jota kutsutaan *koleeriseksi* temperamentiksi. Mikä on tämä temperamentti? Se on sellainen luonne, joka tahtoo tehdä aina oikein. Se on oikeuden puolustaja, se ei kysy muuta kuin oikeutta. Tämä kshattrija-kasti on voimakas, hallitseva luokka, joka ei siedä vastaan sanomista, mutta joka vaatii eniten itseltään. Se on kestävä, sitä eivät saata mitkään vaikeudet estää, mitkään vaarat masentaa. Kun se päättää jotakin, niin se tekee sen välittämättä itsestään. Sekin tahtoo yhteistä hyvää, mutta se panee henkensä alttiiksi. Kolmannen luokan läksyyn kuuluu olla välittämättä itsestään. Oikeus ja velvollisuus ovat tähän luokkaan kuuluvalla aina ensi sijalla.

Kun ihminen on käynyt tätä kolmannen yhteiskuntaluokan koulua ja sen ominaisuudet ovat painuneet hänen eetteriruumiiseensa, niin hän saa syntyä neljänteen luokkaan, joka on sanskritinkielellä ”brahminit” eli ”opettajat”. Opettajaluokkaan syntyvät ne sielut, jotka ovat oppineet kaikki edelliset läksyt, sillä he ovat oikeutetut kaikkeen kulttuuriin, kaikkeen sivistykseen ja henkiseen kehitykseen. Ei työn tekeminen, omistaminen ja henkensä alttiiksi paneminen merkitse mitään, ellei sen takana ole jotakin vielä korkeampaa. Ihmisen pitää luoda kulttuuria, sivistystä maan päälle ja siinä samalla itse kehittyä henkisesti.

Jos palvelevassa luokassa on silmämääränä työ ja ahkeruus, omistavassa luokassa yhteishyvä ja puolustavassa luokassa velvollisuus ja oikeus, niin neljännessä, opettajaluokassa, on silmämääränä totuus. Totuuden pitää merkitä ihmiselle enemmän kun mikään muu. Hänen pitää tehdä työtä totuuden puolesta, ja totuudessa elämällä, siinä työtä tekemällä, hänen pitää hyödyttää kaikkia yhteiskuntaluokkia. Totuuden puolesta hän kärsii, totuuden puolesta hän ajattelee kaikkien hyvää ja totuuden puolesta hänen pitää osata kuolla millä hetkellä tahansa. Silloin ihminen kuuluu opettajaluokkaan, hän kuuluu sivistyneistöön, hengen aateliin, ja silloin ihmisessä kehittyä *melankolinen*, surumielinen temperamentti. Tämä temperamentti kehittyä ihmisessä, kun hän ymmärtää, että ihmisen pitää henkisesti kehittyä, kun hän oppii ajattelemaan, että ulkonainen elämä ei itsessään merkitse mitään, ellei ihmisellä ole sisässään jotakin, joka pysyy.

Me näemme, että ihmissielut saavat käydä koulua monen, monen ruumistuksen aikana ja vähitellen siirtyä luokalta luokalle kaitselmuksen johdon alaisina. Jos ihminen on käynyt kaitselmuksen koulua joka luokalla, niin hänen eetteriruumiiseensa ovat painuneet kaikki temperamentit. Se merkitsee, että hänen olemuksessaan piilee mahdollisuus kaikkiin temperamentteihin. Nyt ei ole kuitenkaan sanottu, että kaikki ihmissielut ehtivät käydä tätä koulua joka luokassa silloin, kun korkeat olennot, rishit, vielä olivat ihmiskunnan johdossa. Ehkä suuri osa ihmisistä ei ehtinyt käydä kaikilla luokilla kaitselmuksen koulua, ehkä kaitselmuksen johto lakkasi, ennen kuin kaikki läksyt oli opittu. Suuri, oikea kaitselmus alkoi vetäytyä syrjään ja ihmiskunta jätettiin yksin kulkemaan siinä merkityksessä, että ihmiskunta jätettiin turvautumaan omaan tahtoonsa. Ihmississä heräsi vähitellen oma tahto, heidän oma tahtonsa pääsi valtaan, kun kaitselmus vetäytyi pois.

Me näemme, että nykyisessä yhteiskunnassa, viidennen juurirodun viidennessä sivistyksessä, kaitselmus ei johda ihmissieluja samalla tavoin kuin aikaisemmin, vaan nyt syntyy ihmissielussa tahto, joka vaikuttaa hänen syntymäänsä. Nyt ei voida enää noudattaa alkuperäistä ohjelmaa, kun viisaat eivät ole enää johtamassa, vaan nyt on niin, että sielut saavat syntyä sekaisin. Ihminen voi syntyä mihin luokkaan tahansa riippumatta henkisestä kehitystasestaan. Itse luokat pysyvät, ne ovat aina olleet olemassa, sillä ne ovat luonnonmukaiset. Se luokka, millä nykyisin on eniten sananvaltaa, on kolmas luokka, sotilasluokka, mutta me voimme ajatella olotilaa, jossa se luokka olisi jäänyt pois. Me voimme ajatella, että se on puolustava luokka, ja se voi joutua pois, kun ihmiskunta omaksuu aseettomuuden. Se ei kuitenkaan merkitse, että sen antama kokemus jäisi tarpeettomaksi ja häviäisi pois. Tämä luokka voi muuttaa luonnettaan, mutta se ei joudu kokonaan pois, sillä sen antamassa läksyssä on puolia, jotka eivät vähimmäskään määrässä poikkea oikealta tieltä.

Ihmiskunta on nykyin jaettu näihin yhteiskuntaluokkiin, ja työ niissä muodostuu erilaiseksi, mutta kun sielut alkuperäisessä yhteiskunnassa kaitselmuksen ohjauksesta syntyivät aina tiettyyn luokkaan, niin nyt ne sen sijaan saavat syntyä omasta tahdostaan ja silloin ne saavat syntyä sekaisin. Tästä johtuu, että ihmisten kokemukset ovat muodostuneet hyvin kirjaviksi ja sekaviksi. Tämä uusi asiointi on tuonut ihmiskunnalle hyvin paljon erilaisia kokemuksia. En sano, että se olisi väärin. Sekin on elämän koulua, mutta sellaista koulua, josta kaitselmus on vetäytynyt syrjään, ja siksi siitä on syntynyt sekasorto.

Nyt on huomattava muuan seikka. Koska kaikki ihmissielut eivät ehtineet käydä koulua joka luokassa ennen kuin kaitselmuksen johto lakkasi, vaan suuri osa jäi vaille varsinkin neljännen luokan antamia kokemuksia, ja koska nyt myös neljänteen luokkaan saa syntyä sieluja, jotka eivät henkisesti ole vielä vastaavalla kehitysasteella, niin on neljännen luokan läksy jonkin verran muuttanut muotoaan. Mitä siis sielu nyt saa kokea neljännessä luokassa? Se saa kokea, että elämässä kulkee tie jotakin henkistä todellisuutta, henkistä täydellisyyttä, kohti. Ihmisen sielu on kutsuttu tässä yhteiskuntaluokassa ollessaan näkemään puhdistuksen tien, ihmissielun silmien eteen kangastaa puhdistuksen tie, ei vielä varsinainen vihkimysten tie. Ihmisen pitää nähdä, että hänen pitää puhdistua kaikesta pahasta, kaikesta heikkoudesta, kaikesta synnistä. Sitä hän silloin nimittää elämän portiksi eli täydelliseksi vihkimyksen portiksi. Tässä yhteiskuntaluokassa ihmissielun pitää nähdä puhdistuksen tie ja vihkimyksen portti. Ihminen näkee kuin vähän eteenpäin, hän näkee, että hänen edessään on puhdistuksen tie, että hänen pitää vapautua kokonaan synnistä, että hänen pitää voittaa paha ja syntyä voidakseen kehittyä henkisesti. Sellainen kokemus ihmiskunnan kehityksen suhteen hänen pitää saavuttaa. Se on uskonnollinen kokemus. Siitä puhuvat kaikki uskonnot ja ne kaikki tahtoisivat, että ihmissielu näkisi elämällä olevan vakavan tarkoituksen ihmisen suhteen. Se tarkoitus on, että ihminen vapautuu synnistä ja pahasta ja näkee henkisen kehityksen tien.

Kun ihmiset nyt syntyvät sekaisin eri luokkiin, niin me kysymme; kuinka ihminen nyt voi saada tuon näkemyksen, millä tavoin kaitselmus ja elämä järjestää nyt, että ihminen näkee puhdistuksen tien ja vihkimyksen portin? Se on aivan erikoinen tapaus. Kun yhteiskuntaluokat eivät enää ole tarkoitustaan vastaavia alkuperäisessä mielessä, niin täytyy käyttää toisia keinoja. On olemassa toisia keinoja, joilla ihmissieluja näissä nykyisissä yhteiskuntaluokissa koetellaan. Kun ihmissielu on käynyt kaikissa yhteiskuntaluokissa, kun hän on saanut syntyä kaikkiin luokkiin kokemaan ja oppimaan, kun hän on saanut kaikki kokemukset, mitkä ihminen oman tahtonsa varassa eläessään voi saada nykyisissä yhteiskuntaluokissa, niin silloin, kun hän alkaa tulla kehityksessään sille kohdalle, että hänen pitää saada nähdä, mitä elämä on, silloin kaitselmus luo häneen pienen silmäyksen ja asettaa hänet koetukselle. Se tapahtuu ihmiselle, kun hän ei vielä kulje puhdistuksen tiellä eikä vihkimysten tiellä. Ihminen asetetaan koetukselle. Mikä on se koetus? Se on siinä, että sen sijaan, että ihminen saisi syntyä johonkin tiettyyn yhteiskuntaluokkaan ja saisi nauttia kaikkea sitä hyvää, mikä siinä luokassa ihmiselle kuuluu, hän syntyy sellaiseen tilaan, jossa hän ei saa mitään. Hän syntyy köyhiin, erittäin huonoihin olosuhteisiin; hän ei saa kasvatusta eikä oppia. Hänet asetetaan koetukselle: ”Näytä, mitä elämä on! Näytä, että tunnet ja tiedät, mitä elämä on; näytä, että tahdot tehdä työtä; näytä, että osaat ajatella yhteistä hyvää; näytä, että sinun sisälläsi elää halu Jumalaan, totuuteen, halu palvella lähimmäisiäsi, halu auttaa kaikkia ihmisiä!” Henkisessä elämässä asetetaan ihmissielulle nämä kysymykset sen jälkeen, kun hän on luonnon lahjana saanut syntyä eri yhteiskuntaluokkiin. Kun hän on ensin saanut palvelevassa luokassa oppia työtä tekemään, sitten saanut koota omaisuutta ja hallita ja lopuksi saanut korkeimmassa ja viimeisessä luokassa elää sivistynyttä elämää, jossa hän on saanut oppia, niin sitten hänet heitetään paaria-elämään. Monta kertaa häneltä silloin elämä kysyy: ”Ajatteletko itseäsi vaiko toisia ihmisiä? Oletko valmis tarttumaan aseisiin, oletko valmis valehtelemaan ja tekemään mitä vääryyksiä tahansa, vai seisotko totuuden puolella, maksoi mitä maksoi? Osaatko panna arvoa sivistykselle, henkiselle elämälle ja opille? Oletko valmis työskentelemään sivistyksen ja kulttuurin puolesta; osaatko olla valmis siihen, vaikka elämä on riistänyt sinulta kaiken? Voitko sanoa itsellesi: ”Minä olen ihminen, ja se, että olen ihminen, merkitsee, että minä tahdon tehdä työtä. Se merkitsee, etten tahdo olla itsekäs vaan epäitsekäs ihminen, se merkitsee, etten tahdo tehdä kenellekään väkivaltaa, vaan seison aina oikeuden puolella. Se merkitsee, että pyrin henkisesti kehittymään ja rakastan sivistystä, kulttuuria ja henkistä elämää yli kaiken?” Ja jos ihminen osaa omalla elämällään vastata tähän kysymykseen tyydyttävällä tavalla, osaa vastata sieluna,

silloin hän saa nähdä puhdistuksen tien ja vihkimyksen portin. Silloin, ja vasta silloin, hän saa sen nähdä; mutta sitä ennen hänen on pitänyt osata vastata tällä tavalla elämän kysymykseen. Silloin hän saa nähdä, että elämässä on puhdistuksen tie, joka vie kerran elämän portille, vihkimyksen portille. Ja kun hän on tehnyt tämän kokemuksen, on nähnyt vihkimyksen portin ja puhdistuksen tien, joka sille johtaa, ja tyydyttävästi, ellei kiitettävästi, vastannut elämän kysymykseen, silloin hänen sielullinen ja henkinen elämänsä alkaa uuden periodin. Silloin hänen elämänsä tunnuslauseeksi, hänen elämänsä perussäveleksi, tulee eräs lause, jonka Jeesus Kristus lausui, ja joka evankeliumista kirkkaana loistaa: ”Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa, niin kaikki muukin teille annetaan!”

VIII

MYÖHEMMÄT SYNTYMÄT

Näimme viime kerralla, että kun ihmisen sielu jälleensyntymien pitkässä sarjassa on ryhtynyt kulkemaan – niin kuin sitä myös on sanottu – ylöspäistä kaarta, silloin sielulla on edessään muutamia läksyjä yhteiskunnassa, joka on niin rakennettu, että siinä on työ jaettu eri luokkien kesken, alkuperäisesti neljän yhteiskuntaluokan kesken. Näimme viime kerralla, kuinka sielu ruumistuessaan eri yhteiskuntaluokkiin saattaa oppia eri luokkien läksyt, tosin puhtaassa muodossa vain alkuperäisessä yhteiskunnassa, sillä nykyinen yhteiskunta ei ole niin rakentunut, sen olot kun eivät ole samanlaiset kuin alkuperäisen yhteiskunnan. Näimme, että sielu saattaa kuulua vuorotellen näihin eri luokkiin, ottaa osaa yhteiskuntaelämään ja oppia jokaisen luokan läksyn: ensin *työn*, sitten toiseksi *yhteisen hyvän*, se on, jonkin verran epäitsekkyyttä, että osaa ajatella toisia, sitten kolmanneksi kyvyn ottaa vastaan velvollisuuksia ja *puolustaa hengellään isänmaataan* ja lopuksi, neljänneksi, *viisaan älyn* käytön. Nämä neljä totuutta ilmenee yleensä henkisessä viisaudessa totuudenetsijälle. Ne ovat ne neljä läksyä, jotka sielun pitää oppia. Ja kun sielu on oppinut, mitä on palveleminen, mitä kasvatus, mitä henkinen elämä, mitä usko Jumalaan ja lähimmäisen rakkaus, kun se on näistä kuullut ja oppinut ymmärtämään näiden hengen ja merkityksen, niin silloin se asetetaan kokeelle. Se on käynyt koulua ja nyt se asetetaan tutkittavaksi. Se on kulkenut läpi älyllisten ja siveellisten kehitysjaksojen ja nyt sen edessä on itsekasvatuksen pitkä taival.

Tällä taipaleella on eri vaiheita, joita nimitetään eri nimillä: puhdistuksen tie ja varsinainen vihkimysten tie. Nyt on ihmisen sielun edessä itsekasvatuksen tie, ja ennen kuin sielu kykenee sitä kulkemaan, on sen pitänyt oppia tiettyjä läksyjä siveellisessä elämässä ja suorittaa jonkinlainen tutkinto. Viime kerralla jo näimme, mikä se tutkinto on. Se ei ole sellainen tutkinto, joka näyttää, millainen ihminen on persoonallisessa mielessä, vaan tämä tutkinto, joka sielulle asetetaan, sisältää aivan muuta. Tässä tutkinnossa sielun on osoitettava ymmärtävänsä, mikä on henkinen tie, ja mikä on itsekasvatuksen syvin merkitys. Tähän tutkintoon joutuminen on verraten harvinainen tapaus, sillä kaikki ihmisielut eivät siitä kykene suoriutumaan, eikä kaikkia voi edes asettaa tutkittaviksi. Viime kerralla näimme, miten tämä tutkinto tapahtuu: silloin ihminen syntyy sellaisiin oloihin tässä fyysisessä maailmassa, ettei hänelle anneta mitään. Hän ei saa osakseen rakkautta eikä hyvyyttä, hän ei saa koulukasvatusta eikä oppia, hän ei saa lainkaan osakseen sitä, mikä muuten aivan luonnostaan lankeaa sivistyneeseen yhteiskuntaan syntyneille ihmisolennoille. Hän syntyy niin vaikeisiin olosuhteisiin, että häneltä kaikki kielletään. Elämä asettaa hänet kysymyksen eteen, elämä asettaa hänet sellaiselle koetukselle, että se kysyy: ”Rakastatko sinä sivistystä, tahdotko sinä saada itsellesi sivistystä, vaikei sinulla ole mitään, osaatko sinä antaa arvoa viisaudelle? Tahdotko saada oppia, tahdotko pyrkiä eteenpäin kaikessa henkisyydessä, kaikessa viisaudessa? Osaatko ymmärtää, että viisaus on kaikkein tärkeintä, että henkinen viisaus on kaikista korkein asia yleisessä kulttuurissa? Osaatko antaa arvoa sille, vaikka sinulle itsellesi ei ole annettu mitään?”

Tämä on se kysymys, eikä vastaus siihen ole niin hirmuisen vaikea. Sielun pitää näyttää omassa elämässään, että se osaa antaa arvoa sivistykselle, että se antaa arvoa opetukselle, jota se on ennen saanut. Sen pitää näyttää, että se rakastaa työtä, että se ajattelee toisia ihmisiä, että se tahtoo oikeutta. Ei niin, että se asettaisi oman oikeutensa toisten oikeuden edelle, vaan niin, että todellinen oikeus, puhdas oikeus on kaikessa hänen silmämääränään. Sielun pitää näyttää, että totuus, henkinen sivistys, uskollisuus totuuden hengelle, on määräävänä hänen sisällään, että se on hänelle korkeinta ja että hän tahtoo siihen ennen kaikkea pyrkiä ja sille uhrata kaikkensa.

Me näemme, että tällaisia ihmisiä on olemassa meidänkin kansamme keskuudessa. Me olemme saattaneet välistä suorastaan haaveilla, että Suomen kansan keskuuteen on syntynyt paljon näitä sielua, ja me olemme nähneet, ettei se ole ollut pelkkää haavetta, vaan että se on totta. Kun luomme silmäyksen kansamme historiaan, niin huomaamme, että joukkoomme on syntynyt paljon ihmisiä, joilta heidän elämänsä ja sielunsa pitkässä kehityksessä on kysytty juuri näin: ”Rakastatko viisautta ja henkistä kulttuuria yli kaiken, tahdotko mennä eteenpäin kaikessa henkisessä kulttuurissa?” Me näemme, että Suomen kansan keskuudessa on paljon näitä ihmisiä. Ei tarvitse silmäillä taaksepäin historiassa kuin muutamia vuosikymmeniä voidakseen nähdä, kuinka Suomen kansan joukossa on elänyt ja elää paljon yksilöitä, jotka, vaikka elämä on heiltä paljon kieltänyt, kuitenkin ovat koettaneet nousta. Ei ole kysymys ulkonaisesta, vaan siitä, että kun elämä kieltää ihmiseltä kaiken, niin ihminen itse sanoo itselleen: ”Sille ja sille annan arvoa. Vaikka elämä kieltäisi minulta kaiken, vaikka ihmiset ovat minulle pahoja ja yhteiskuntaolot vääriä, niin että ne eivät anna minulle sitä mahdollisuutta oppiin ja sivistykseen, jota sisimmässäni kaipaan, niin koetan sitä itse hankkia itselleni kaikesta huolimatta, sillä sivistyksen ja viisauden saavuttaminen on minulle arvokas ja pyhä asia. Minä tahdon kasvattaa itse itseäni, minä tahdon pyrkiä eteenpäin kaikessa inhimillisessä viisaudessa, kaikessa kauneudessa, kaikessa totuudessa!”

Me näemme, että Suomen kansan keskuudessa on paljon näitä ihmisiä. Meidän kansamme keskuudesta on noussut niitä, jotka ovat tahtoneet hankkia itselleen sivistystä ja ovat siinä ankarien ponnistusten jälkeen onnistuneet, vaikka elämä on ollut heitä vastaan ja heillä on ollut vain hyvin vähän tilaisuutta koulunkäyntiin.

Kun nyt ymmärrämme, mikä tällaisella, niin sanoaksemme, negatiivisella ruumistuksella, tällä tutkintoyhtymällä eli harvojen tutkinnolla on tarkoituksena, niin voimme kysyä: Mikä on se uusi elämä, joka ihmiselle avautuu ja häntä kutsuu tämän jälkeen? Kun ihmisen sielu pannaan näin koetukselle, niin se koetus on laadultaan henkinen ja lähtöisin siveellisestä motiivista. Ja kun ihminen omaksuu tämän henkisen motiivin, henkisen pyrkimyksen, silloin hänelle avautuu uusia näköaloja, hänelle avautuu uusi inhimillinen elämä. Kun hän on ensin ponnistellut vaikeissa olosuhteissa, niin lopulta on kuin hänen silmänsä avautuisivat. Silloin hän ymmärtää inhimillistä elämää aivan uudella tavalla. Hän alkaa nähdä, että ihmisen elämä on tie, jolla on päämäärä. Se päämäärä on laadultaan henkinen, ja se tie on henkisen kehityksen tie.

Millä tavoin tämä ensin kuvastuu, miten se ensin näyttäytyy ihmiselle? Mikä on se uusi puoli, jota sielu alkaa ymmärtää, alkaa nähdä elämästä? Ihminen näkee ja ymmärtää, että ihminen itse, todellinen ihminen, on sielullinen olento. Ihminen on tullut tähän elämään sieluna; hän on syntynyt tänne, mutta tämä elämä ei ole hänen omaansa. Hän on täällä aivan kuin vieraana, hän on tullut tänne vain jotakin tarkoitusta varten. Hän ei tunne enää samalla tavoin kuin ennen, hän ei tunne, että tämä elämä on hänen omansa. Millainen sitten oli ihmissielun tila ennen? Hänen tilansa oli sellainen, että hän aivan varmasti tunsi, että elämä on hänen, että maailma, aineellinen, näkyvä maailma kuuluu hänelle. Ihminen ei ehkä tällä tavalla filosofoi, mutta vaistomaisesti hän elää ja tuntee niin, että hän etsii nautintoa ja aineellista hyvää. Kaikkea näkyvään maailmaan kuuluvaa hän tahtoo ja siihen pyrkii. Hän tuntee, että aineellinen maailma on häntä varten ja kaikkia toisiakin ihmisiä varten, ja että hänellä on siihen täysi oikeus. Tämä kuuluu ns. alaspäiseen kaareen.

Tämä alaspäinen kaari on se, joka yleensä vaikuttaa ihmiskunnassa. Ihminen on alussa tietoisuudeltaan tällainen: ihminen tahtoo kaikkea tästä elämästä ja rakastaa sitä, hän tahtoo saada kaikkea hyvää, mitä siinä on. Mutta vähitellen hän alkaa tuntea myös ylöspäistä kaarta, mutta ei vielä siitä filosofoi. Jos hän alkaa filosofoida elämää, niin silloin hänessä herää epäily, hän alkaa epäillä elämänsä tarkoitusta. Hän tuntee vaistomaisesti, että elämällä on muukin tarkoitus, että elämässä on myös ylöspäinen kaari, ja silloin hän vähitellen joutuu ristiriitaan ympäristönsä kanssa. Se tulee aluksi esiin aivan pienissä asioissa. Tuskin hän itse niitä huomaakaan, mutta vaistomaisesti hän tuntee, että hänen ympäristönsä ei ole aivan hänen ajatustensa mukainen. Ja kun ihminen syventyy tällä tavoin tutkimaan elämänsä, silloin elämä kääntyy sellaiseksi, että hän tuntee itsensä vieraaksi tälle aineelliselle elämälle; hän ei ole aineellista elämää varten. Ja ihminen kysyy itseltään: ”Minkä tähden minä olen täällä; mikä on minun elämäni tarkoitus?” Ja ihminen

huomaa, ettei hänen elämänsä tarkoitus voikaan olla aineellisessa elämässä, vaan että sen tarkoitus on aivan toista laadultaan; se on henkistä. Ihminen ymmärtää, että hän edustaa tajuntaa ja henkeä tässä aineellisessa maailmassa. On kuin hän olisi täällä vain jonkinlaisena taloudenhoitajana, jolle elämän henki kuiskaa: ”Sinun paikkasi elämässä on siinä, että sinä toimitat, suoritat velvollisuutesi ja hoidat asioita, mutta älä ajattele, että mikään on sinun, että sinulla on joitakin oikeuksia elämään nähden!” – Se on hengen ensimmäinen kuiske.

Me näemme, kuinka ihmiset yleensä juuri tässä kohden enimmin erehtyvät. Mutta vaikka ihminen ei selvästi näkisikään, mikä on henkisen elämän A ja O, niin hän kuitenkin voi, jos hän kehittää itseään, kehittää järkeään ja tunnettaan, hän kyllä voi ymmärtää paljonkin elämästä elässään sivistyneessä yhteiskunnassa. Hän voi ymmärtää sen, että elämällä on henkinen tarkoitus; hän voi tulla aivan vakuuttuneeksi siitä. Ja vaikka hän ei tulisikaan siitä vakuuttuneeksi, niin hän voi kuitenkin oppia, missä kohden hän itse on erehtynyt elämän suhteen. Hän saa oppia, missä kohden hän on puutteellinen, sillä elämä asettaa hänelle koetuksia, ja niistä hän saa oppia enemmän tuntemaan elämää ja omaa suhdettaan siihen.

Me sanomme nyt, että jokainen ihminen voi teosofian avulla oppia näkemään, että elämässä on tie ja että ihmisen pitää kulkea sitä elämän tietä, että ihmisen pitää kasvattaa itseään ja tehdä työtä sen hyväksi, että kaikki ihmiset oppisivat näkemään elämän tien. Vain teosofia voi ihmisen herättää. Teosofia näyttää hänelle elämän tien ja auttaa ymmärtämään, millainen elämä todellisuudessa on. Mutta nähtyään teosofian avulla elämän tien ihminen voi sanoa itselleen: ”Voidakseni tätä kaikkea tehdä, mitä teosofia kehoittaa minua tekemään, voidakseni tehdä työtä teosofian puolesta ja elää henkistä elämää minä en saa olla niin köyhä kuin nyt olen, vaan minulla pitää olla enemmän varallisuutta.” Saattaa tapahtua, että hän menee niinkin pitkälle, että sanoo: ”Jos mestarit, joihin teosofeina uskomme, ovat niin suunnattoman rikkaita”, – sillä hän on saattanut kuulla niin puhuttavan – ”niin miksikä he eivät auta minua; heidän pitää antaa minulle varoja, rahaa. Hehän näkevät, kuinka vilpiton on haluni auttaa kaikkia ihmisiä. Eivätkö he voisi minua auttaa, jos heillä kerran on varoja siihen? Miksikä he ovat niin kitsaita?”

Ihminen voi sanoa näin itselleen ja toisillekin. Tämä on räikeä esimerkki, mutta saatamme sitä hyvin sovelluttaa. Ihminen, joka tahtoo palvella Jumalaa ja tahtoo viedä toisiakin ihmisiä Jumalan luo, voi ajatella: ”Miksi ei Jumala minua tässä auta, miksi ei Jeesus Kristus minua auta, miksi eivät toiset ihmiset, ystävät, minua tässä työssä auta?” Tällainen on tavallista elämässä. Mutta kun ihminen näin ajattelee, silloin elämä asettaa hänet koetukselle, silloin elämä sanoo hänelle: ”Kun näin ajattelet, niin sinä et vielä tiedä mitään etkä ymmärrä mitään. Sinun pitää ymmärtää, että jos tahdot palvella ihmisiä, jos tahdot palvella totuutta ja oikeutta, jos tahdot palvella ihmiskuntaa ja henkistä elämää, niin ensimmäinen ehto on se, että olet irti aineellisuudesta. Todista, että aineellisuus ei sinua enää houkuttele, todista, että olet sen yläpuolella. Todista se itsessäsi, omassa elämässäsi, ja jos osaat sen todistaa, silloin sinä olet todella se yläpuolella. Näytä, että olet siitä vapaa. Eivät mestarit auta, ei Jumala auta, ei kukaan auta sinua saamaan mitään aineellista, vaan sinun pitää tehdä työtä vapaana kaikesta aineellisuudesta!” Ja kun ihminen ymmärtää elämän sanoman, niin hän todistaa itsessään ja näyttää elämällään, että hän on vapaa aineellisuudesta, että hän osaa tehdä työtä, vaikka elämä ei anna hänelle mitään. Hän saa tulla toimeen henkisessä työssä aivan omin voimin, sillä hänen tehtävänsä on juuri todistaa, että aineellisuus ei ole sitä, jota hän kaipaa, että se, mitä hänen pitää saada, ei kuulu aineelliseen elämään.

Ja se läksy, joka ihmisen pitää oppia, on ilmaistu Jeesus Kristuksen sanoissa: ”Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa! Etsikää sitä, älkää etsikö mitään aineellista, älkää sekottako etsintäänne mitään aineellista, niin sitten kaikki muu teille annetaan.” Ihminen erehtyy, kun hän sanoo: ”Minä etsin sitä tai sitä.” ”Ei”, sanoo elämä, ”todista itsessäsi, ettet pyydä mitään, vaan että tahdot palvella vain henkeä ja totuutta!” Jos tahdotte palvella henkistä elämää, silloin teidät asetetaan henkiselle koetukselle. Jos on joku ihminen, joka asettaa itselleen korkeita, henkisiä ihanteita ja ajattelee: ”Minä tahdon palvella Jumalaa, tahdon tehdä työtä totuuden ja koko ihmiskunnan puolesta”, niin hänen pitää sanoa itselleen: ”Minulla ei ole mitään aineellista päämäärää, minulla ei ole mitään halua menestyä ulkonaisesti, mutta minulla on Jumala, johon olen täynnä

uskoa, ja minulle on sanottu: Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa! Lähdetä siis ulos maailmaan, enkä pyydä mitään muuta kuin Jumalan valtakuntaa.” Ja hän uskaltaa lähteä ulos elämään, sillä hän sanoo: ”Minä en tee väärin, minä en toimi itsekkäästi, vaan minä rakastan ja palvelen ihmisiä ja kuolen vaikka nälkään, jos Jumala niin tahtoo.” Kun sielu, ihminen, joka on lähetetty tähän elämään, tahtoo tehdä Jumalan valtakunnan puolesta työtä, niin hän menee ulos elämään tekemään sitä työtä ja on valmis kuolemaan vaikka viikon kuluttua, jos Jumala niin tahtoo. Ja kun ihminen on tullut tähän kohtaan, niin hän menee rohkeasti elämään, sillä hän ei tarvitse mitään aineellista, hän ei sure, millä hän itseään vaatettaisi. Hän voi sanoa Franciscus Assisilaisen tavoin: ”Jos Jumala on olemassa, jos henkinen elämä on todellisuutta, jos on olemassa totuutta ja rakkautta ja jos on välttämätöntä, että minä elän totuuden ja rakkauden puolesta, niin minä elän, jos Jumala tahtoo minun elävän.”

Jos ihminen osaa ajatella näin Franciscus Assisilaisen tavoin ja menee ulos elämään, silloin hän on sen lupauksensa kannalla, jonka hän on tehnyt itselleen, hän on sille lupaukselleen kuuliainen, hän tottelee. Hän menee ulos elämään, ja Jumala pitää hänestä huolen. Millä tavoin se tapahtuu, se on Jumalan salaisuus. Jumala pitää hänestä huolen, mutta ainoastaan silloin, kun hän ei mitään pyydä itselleen. Mutta ensin hänen pitää todistaa, että hän on uskollinen vähässä, ja jos hän on uskollinen vähässä, niin hänelle alkaa aivan uusi elämä.

Henkisen elämän ensimmäinen tunnusmerkki, se, joka pitää ihmisessä ilmetä silloin, kun elämän tie alkaa hänelle näkyä, on vapaaehtoinen köyhyys. Se merkitsee, että ihminen ei tahdo saada itselleen tätä aineellista maailmaa. Hän on siitä vapaa. Se on hänelle kuin vieras; hän ei tahdo sitä ylläpitää itsessään. Muistanette, mitä Jeesus sanoi rikkaalle nuorukaiselle, joka häneltä kysyi: ”Mitä minun pitää tehdä, että voisin seurata Sinua?” – ”Täytyä käskyt.” – ”Aina olen ne täyttänyt.” – ”Hyvä on”, sanoi Jeesus, ”mene ja myy tavarasi ja anna kaikki köyhille!” Siinä tuli seisahdus. Nuorukainen meni miettiväisenä pois, hänen päänsä painui alas: ”Mitähän se mahtaa tarkoittaa, mitä Jeesus sanoi?” Hän ei ymmärtänyt, että Jeesus tarkoitti sitä, että hänen on opittava elämän tie. Kuinka hän olisi saattanut kulkea Jeesuksen tietä, kun hän oli vielä kiinni aineellisessa elämässä? Jos ihminen rakastaa aineellista elämää, niin hän on kelvoton seuraamaan mestaria, sillä hän ei ole vielä ymmärtänyt elämän tietä. Jos ihminen tahtoo seurata Jeesuksen neuvoa, niin hän ymmärtää, että hänellä täytyy olla jokin johtaja, opas, jotta hän voisi sillä tavoin elää henkistä elämää. Hän huomaa, kun hän on seurannut Jeesuksen neuvoa, että täytyy olla jokin menetelmä, jota voi seurata voidakseen ottaa askeleita eteenpäin elämän tiellä, ja että hänen täytyy saada tietoa siitä menetelmästä. Ja siksi hän tarvitsee opettajaa ja johtajaa. Ja me voimme nähdä, kun katselemme, miten se asia on yleensä elämässä, että tämä kysymys opettajasta voi tulla ratkaistuksi eri tavoin.

Muistamme viime esitelmästä, että ihmiset voidaan jakaa neljään luokkaan temperamenttiensa perusteella. Nämä luokat ovat: flegmaattinen temperamentti eli työtätekevä luokka, sangviininen temperamentti eli omistava luokka, koleerinen temperamentti eli sotilasluokka ja melankolinen temperamentti eli sivistynyt, oppinut luokka. Ja me voimme huomata, kuinka nämä eri temperamentit suhtautuvat eri tavoin opettajakysymykseen, niin että

Ne ihmiset, joiden perusominaisuutena on flegmaattinen temperamentti, kaipaavat aina fyysistä mestaria. Me huomaamme, kun menemme taaksepäin ihmiskunnan historiassa, että alkuaikoina, jolloin kehittyi juuri flegmaattinen temperamentti, oli yhteiskunnassa aina mukana korkeita olentoja, mestariolentoja. He elivät silloin mukana ihmiskunnassa, jonka jäsenet olivat vähemmän kehittyneitä kuin nyt. Ihmiset kuuluivat silloin etupäässä tuohon ensimmäiseen luokkaan, jossa he oppivat työtä tekemään ja työtä rakastamaan. Me huomaamme, että nykyäänkin on ihmiselle, jolla on flegmaattinen temperamentti, siis rauhallinen, tyyni, itsekäs ja hidas, hyödyksi että hänellä on fyysinen mestari, opettaja ja johtaja, joka sanoo hänelle: ”Nyt sinun pitää tehdä niin ja niin. Suorita nämä asiat ja silloin sinun käy hyvin.”

Me näemme kyllä, että meidän nykyisissä sivistyneissä yhteiskunnissamme ei juuri ole mestareita näkyvässä maailmassa, ei esiinny julkisesti jumalaisia mestariolentoja. Ja jos heitä olisikin, niin he pysyisivät

salassa; he eivät ainakaan täällä länsimailla näyttäytyisi ihmisille. Itämailla on asia hieman toisin, siellä ei ole mahdotonta tavata fyysistäkin mestaria; siellä voi olla suuria ja korkeita olentoja tavallisten ihmisten joukossa. Siellä liikkuu ihmisten keskuudessa joogea, jotka ovat paljon harjoittaneet itsekasvatusta ja joilla on paljon tietoa. On hyvä ihmiselle, jos hän voi saada ohjausta toiselta, kehittyneemmältä ihmiseltä, joka voi häntä neuvoa: ”Näin ja näin sinun pitää tehdä.” On hyvä, jos ihminen oppii tottelemaan henkisissä asioissa. On hyvä, jos osaamme totella meitä viisaampia ihmisiä, että sitten osaamme totella itse viisautta. Me kaikki ihmiset kaipaamme tottelemisen läksyä, sillä ihmisen on opittava tottelemaan. Se, mitä meiltä ennen kaikkea odotetaan, on kyky totella itse viisautta, vaikka se ei olisikaan personoitu mihinkään tiettyyn opettajaan. Se viisaus on silloin jotakin, joka on objektiivista verrattuna ihmisen omaan subjektiiviseen maailmaan.

Kun ihminen näkee henkisen tien, silloin hän ei enää kaipaa fyysistä opettajaa, mestaria, vaan viisautta. Hän etsii siis mestaria toisessa merkityksessä. Tämä on silloin toinen mahdollisuus löytää itselleen opettaja, tämä on se mahdollisuus, joka on lähempänä ihmistä meidän nykyisessä sivistyneessä yhteiskunnassamme. Tätä opettajaa me voimme nimittää näkymättömäksi mestariksi. Tämä nimitys näkymätön mestari sisältää käytännöllisesti katsoen sangen merkillisen seikan. 'Näkymätön mestari' on aivan epämääräinen käsite. Miten ihminen voi luottaa sellaiseen? Ihminen voi tietää kirjallisuuden perusteella, että ihmiskunnassa on elänyt useita mestareita, korkeita mestariolentoja, sellaisia kuin esim. Gautama Buddha. Me tiedämme, että ihmiskunnan historiassa on esiintynyt myös opettaja, jota kutsutaan nimellä Jeesus Kristus, ja että hänkin on korkea viisauden mestari, ja enemmänkin; hän on koko mestarien Salaisen Veljeskunnan edustaja ja samalla siis näkymättömän mestarin edustaja. Minkä tähden Jeesus Kristus on tällaisessa erikoisasemassa? Miksi ei Buddha yhtä hyvin voi olla siinä? Ensinnäkin siksi, että Gautama Buddha ei ole samanlaisessa suhteessa ihmiskuntaan kuin Jeesus Kristus. Kun Buddha kuoli, niin hän siirtyi – niin kuin sanotaan – paranirvaanaan. Häntä mietiskelevät vielä kaikki buddhalaiset, ja se merkitsee, että Buddhan ajatukset seuraavat kaikkia buddhalaisia, mutta itse Buddha ei ole millään tavalla mystinen. Hän on ihminen, joka on elänyt täällä, mutta kellään nyt elävällä ihmisellä ei ole mystistä yhteyttä hänen kanssaan. Hän on opettaja, joka sanoo: ”Tehkää niin kuin olen käskenyt; ja jos teette sanani mukaan, niin saavutatte täydellisyysden, nirvaanan.” Buddhalainen sanoo: ”Jos ihminen on oikea buddhalainen, niin hän noudattaa Buddhan käskyjä. Hän kulkee Tathaagatan jälkiä ja saavuttaa täydellisyysden.”

Mutta Jeesus Kristuksesta on puhuttu aivan toisin. On sanottu, että hän ei ole kuolemansa jälkeen siirtynyt taivasiin, vaan että hän yhä auttaa niitä maan päällä eläviä ihmisiä, jotka noudattavat hänen käskyjään. Hänestä uskotaan, että hän elää kuolemansa jälkeen meidän keskellämme viimeiseen saakka. Hän ei ole kaukana ihmiskunnasta, vaan hän elää täällä. Hän on tavallaan kaikkien mestarien edustaja, sillä hän edustaa koko Veljeskuntaa, koska hän on sanonut: ”Minä olen aina teidän kanssanne”, sillä kaikki mestarit elävät ihmisten keskuudessa, joskaan eivät aina elä näkyvässä maailmassa. Jeesus Kristus elää samalla kertaa näkymättömässä maailmassa ja meidän keskellämme. Jeesus Kristus on siten erikoinen, ja häntä on pitkin vuosisatoja aina ymmärretty sillä tavoin.

Me puhumme nyt erikoisesti niistä ihmisistä, jotka uskovat Jeesus Kristukseen ja pitävät häntä mestarina, sillä voihan olla paljonkin ihmisiä, jotka ajattelevat, ettei Jeesus Kristus ole koskaan elänytäkään. – Me puhumme nyt niistä ihmisistä, jotka uskovat, että Jeesus Kristus on elänyt tässä elämässä, ja tahtovat tehdä hänen nevojensa mukaan. Ja me voimme ymmärtää ja tietää, että Jeesus Kristus on todella aina heidän kanssaan. Hän on siis heille se näkymätön opettaja, jonka luo he voivat aina mennä. Tämä on toinen mahdollisuus löytää näkymätön mestari; Jeesus Kristus näkymättömänä mestarina. Se ei ole vain sitä, että ihminen lukee evankeliumista Jeesus Kristuksen käskyt ja kaikki muut neuvot ja koettaa niitä noudattaa, vaan se on myös sitä, että hän voi hengessään, sisässään, päästä subjektiivisesti yhteyteen Jeesus Kristuksen kanssa. Hän voi näkymättömästi päästä yhteyteen Jeesus Kristuksen kanssa, jolloin hänessä syntyy side Jeesus Kristukseen ja hän on aina hänen kanssaan. Jeesus Kristus on hänelle näkymätön mestari ja samalla kaikkien mestarien edustaja.

Tämä on kokemus, joka tulee ihmiselle, jos hän tahtoo kulkea elämän tietä. Jos ihminen haluaa elää henkistä elämää Jeesus Kristuksen neuvojen mukaan, niin hän saa näkymättömän opettajan, jota hän kutsuu Jeesus Kristukseksi. Hän kohtaa Jeesus Kristuksen persoonallisena olentona. Se ei ole mitään abstraktista, yleistä, vaan se on persoonallinen kokemus. Hän kohtaa Jeesus Kristuksen persoonallisena olentona, persoonallisena näkymättömänä opettajana. Hänen yhteyteensä ihmisen sielu voi päästä, ja tämän kokemuksen saattaa tehdä jokainen ihminen, joka siihen valmistuu.

Me huomaamme, että opettajakysymys ratkeaa tällä tavoin toiselle ja kolmannelle temperamentille. On paljon sangviinisia ja koleerisia ihmisiä. Koleeriset ihmiset kuuluvat hallitsevaan luokkaan; he tahtovat käskä ja hallita. He eivät saata totella fyysistä mestaria, nämä ihmiset, jotka yhteiskunnassa kuuluvat sotilasluokkaan. He ovat järjestyksen ihmisiä; he eivät ole sellaisia, jotka osaisivat vielä totella viisautta, mutta heidän pitää kyllä oppia tottelemaan niitä ihmisiä, jotka ovat arvossa heitä ylempänä. Mutta samalla kun he näin pakosta saavat oppia tottelemaan, heissä kehittyy hallitsemisen halu. Sitten saattaa tapahtua, kun disipliini, kuri, höltyy, että näistä ihmisistä, jotka ovat pakosta totelleet ja joissa sen tottelemisen ohella on kehittynyt käskemishalu, että heistä tulee raakoja ja julmia, jos he eivät vielä ole oppineet täydellisesti läksyään. Siinä luokassa pitää kehittyä sellainen tottelemisen henki, että opettajana, käskijänä, voi olla näkymätönkin opettaja, henkinen näkymätön opettaja.

Sitten meillä on vielä kolmas mahdollinen opettajakysymyksen ratkaisu, ja se on siinä, että koko opettajakäsite muuttuu abstraktiseksi. Silloin ihmiselle tulee opettajaksi viisaan ihmisen, näkyvän tai näkymättömän opettajan, asemesta itse viisaus. Ja me voimme kutsua sitä silloin Logokseksi, tai teosofiaksi sanan alkuperäisessä merkityksessä – siis jumal-viisaudeksi – tai sitten vielä Kristukseksi yleisessä merkityksessä, merkityksessä Logos, ei siis Jeesus Kristus persoonallisessa merkityksessä henkilönä, joka eli maan päällä, vaan Kristus, Logos itse aatteena, itse totuutena, itse elämän ihanteena, itse Jumalana sinään. Ne ihmiset, joille opettajakysymys ratkeaa tällä tavoin, ajattelevat paljon elämän kysymyksiä; he ovat oppineita ihmisiä ja edustavat yhteiskunnan henkistä viisautta. He saattavat vaikuttaa melkein synkiltä ihmisiltä; he ovat mietiskeleviä, surumielisiä, melankolisia ihmisiä. Kun he tarvitsevat opettajaa, silloin kun he näkevät elämän tien, niin he voivat löytää opettajan vain siten, että muodostavat sen itse itsessään. Heille voi opettaja olla vain abstraktinen laadultaan: Jumala, Logos, teosofia tai aate.

IX

”ETSIKÄÄ, NIIN TE LÖYDÄTTE”

Viime kerralla puhuimme niistä ihmisistä, jotka noudattavat Jeesuksen neuvoja ja alkavat etsiä Jumalan valtakuntaa, totuutta, alkavat etsiä sitä elämän sisältöä ja tarkoitusta, jota varten he itsekin ovat olemassa. Jaoin heidät eri ryhmiin heidän menneiden kokemustensa ja temperamenttiansa mukaan. Muistamme, että nämä temperamentit olivat muodostuneet vähitellen yhteiskuntaelämässä saatujen kokemusten kautta. Tuo jako ei kuitenkaan pidä aivan tarkalleen paikkaansa nykyajan ihmisiin nähden, sillä ihmiset ovat aikojen kuluessa tehneet siksi kirjavia kokemuksia, että nykyajan ihmistä ei useinkaan saata aivan varmasti määritellä kuuluvaksi yhteen ja samaan luokkaan ja temperamenttiin. Ihmisten temperamentit ovat kyllä siten muodostuneet, kuin olemme kuvanneet, mutta nykyajan ihmisissä voi huomata paljonkin sekamuotoja. Pääpiirteisään tuo temperamenttijako kuitenkin pitää paikkansa, ja siitä voi nähdä, mitkä kokemukset ovat olleet valtavimpia jälleensyntymien pitkässä sarjassa. Viime kerralla jaoin ihmiset kolmeen ryhmään sen mukaan, minkälaista henkistä opettajaa ja mestaria he kaipaavat ja tarvitsevat, ja näimme, että ensimmäisen näistä ryhmistä muodostavat ne ihmiset, joilla on flegmaattinen temperamentti. He kaipaavat fyysistä opettajaa, kun he heräävät etsimään henkisesti, ja me voimme sanoa, että heidän etsintänsä kohdistuu siihen, että heidän pitää löytää opettaja fyysisestä maailmasta.

Toisen ryhmän muodostivat sitten ne ihmiset, joilla on sangviininen tai koleerinen temperamentti. Hekin kaipaavat opettajaa, kun heräävät etsimään henkistä tietä, mutta he eivät välitä fyysisestä opettajasta, vaan kaipaavat mystistä opettajaa, mestaria. Me näimme, että hekin löytävät etsimänsä, sillä on olemassa mystisiä opettajia, mestareita, ja heitä edustaa mystinen Kristus. Tämä mystinen Kristus tarkoittaa silloin sellaista opettajaa ja mestaria, joka voi puhua ihmisen sisässä ja jonka kanssa ihminen voi joutua persoonalliseen kosketukseen omassa sisimmässään ja hengessään.

Sitten on vielä kolmas laji ihmisiä, joiden temperamentti on melankolinen. Heistä sanottiin, että kun he heräävät etsimään opettajaa, niin he kaipaavat opettajaa paljon yleisemmässä, paljon abstraktisemmassa merkityksessä. He eivät kaipaa mitään persoonallista opettajaa, eivät näkyvää eivätkä näkymätöntä, vaan he kaipaavat itse Jumalaa, itse totuutta, itse aatetta, ihannetta, joka voi puhua heidän älylleen.

Me voimme sanoa, että tuo ensimmäinen ryhmä, flegmaattiset ihmiset, on tekemisissä tahdon kanssa, sillä flegmaattisessa ihmisessä herää tahto. Sangviiniset ja koleeriset ihmiset ovat tekemisissä tunteen kanssa, sillä vaikka he persoonallisesti ovatkin voimakastahtoisempia kuin edellinen ryhmä, niin okkultisesti he ovat tekemisissä tunteen kanssa.

Melankoliset ihmiset ovat tekemisissä tiedon kanssa, ja jos tarkastelemme heitä tarkemmin, niin huomaamme, että he ovat sängen intensiivisiä älyllisesti. He etsivät sängen intensiivisesti totuutta, he sanovat itselleen: ”Minä etsin vain totuutta.” He eivät etsi persoonallista opettajaa, sillä he eivät tiedä sellaista opettajaa, jota kannattaisi etsiä. Jos katsomme nykyajan teosofeja ja okkultisteja, niin huomaamme, että he ovat useimmiten sangviinisia tai koleerisia ihmisiä. He kaipaavat ratkaisua elämän ongelmiin uskonnollisella tavalla, he kaipaavat mystistä opettajaa, mystistä Kristusta, he kaipaavat persoonallista opettajaa. Kun ajattelemme näitä ihmisiä, joissa vaikuttaa eniten tunne ja jotka ovat siis luonteeltaan uskonnollisia, niin huomaamme, että he kaipaavat sisäistä opettajaa. Näiden ihmissielujen pohjasävy on sellainen, että heidän pitää löytää opettaja, mestari, johon he voivat uskoa, mutta se opettaja, mestari, ei saata olla fyysisessä elämässä. Tietysti voisi tulla kysymykseen fyysinenkin opettaja, jos täällä fyysisessä maailmassa esiintyisi opettajana joku mestari, joku täydellinen jumalainen olento, mutta tuskin sekään täällä

länsimailla kävisi päinsä. Täällä ovat kaikki etsijät niin kriittisiä, arvostelevia, että he eivät saata tyytyä ottamaan vastan opetusta ilman muuta. He eivät saata ottaa vastaan opettajaa aivan yksinkertaisesti, naivisti; niin ei täällä länsimailla osata tehdä. Täällä ollaan niin kriittisiä, että jos täällä esiintyisi joku kokenut ihminen jumalaisena opettajana, mestarina, niin siitä olisi seurauksena, että häntä alettaisiin paljon epäillä: ”Mikähän hän on oikein olevinaan, eihän hän saata olla täynnä Jumalaa!” Täällä alkavat ihmiset huomata, että ihmistä ei voi toinen ihminen tyydyttää, jollei hän ole itse Jumala, sillä ihmistä ei voi toinen ihminen pelastaa. Niin paljon ovat ihmiset jo oppineet ymmärtämään, että ainoa, mikä johtaa pelastukseen, on totuuden tieto. Mutta toisen ihmisen tieto ei auta toista ihmistä, toinen ei voi toista auttaa siinä merkityksessä. Siihen tarvitaan sellaista opettajaa, joka on itsessään täydellinen ja joka ei ole ihmisen ulkopuolella, vaan hänen sisässään. Me huomaamme, että kaikki sellaiset etsijät, joista olemme edellä puhuneet, sangviiniset ja koleeriset ihmiset, alkavat kaivata sisäistä vapahtajaa. He kaipaavat mystistä Kristusta, sitä vapahtajaa, joka voi vaikuttaa ja toimia heidän omassa sisässään. He kaipaavat mestaria, jonka ääni voi kaikua heidän sisässään.

Me huomaamme, että meidän aikanamme ovat totuudenetsijät jo siksi kriittisiä, arvostelukykyisiä, että jos heillä voi olla vapahtaja, niin sen pitää olla sellainen, joka vaikuttaa heidän sisässään. Ja me tiedämme, että on olemassa tällaisia vapahtajia, jumalaisia olentoja, opettajia ja mestareita, jotka voivat puhua totuudenetsijän sisimmässä. He ovat kaikki ihmisiä, jotka ovat ennen eläneet maan päällä. Ja koska heidän joukossaan Jeesus Kristus on ainoa, josta täällä länsimailla on pitkin matkaa opetettu, että hän yhä elää ihmisten keskellä, että hän elää ihmisessä itsessään, niin kuin evankeliumissa sanotaan: ”Minä olen teidän kanssanne, minä olen teidän sisässänne aikojen loppuun saakka”, niin huomaamme, että ihmiset etsiessään sisäistä vapahtajaa, mystistä Kristusta, aivan luonnollisesti kääntyvät Jeesus Kristuksen puoleen. Näin on länsimailla. Itämailla ei etsitä aivan niin. Siellä kyllä etsitään myöskin mystistä Kristusta, sillä kaikkiin uskontoihin sisältyy mystinen Kristus, mutta siellä käytetään toisenlaista nimitystä. Itämailla puhutaan mystisestä Kristuksesta nimellä Amitaabha Buddha. Hänestä opetetaan, että hän on mystinen olento, joka elää näkymättömissä maailmoissa ja myös ihmisen sisässä. Hän elää ihmisessä, ja ihminen voi omassa sisässään päästä yhtymään häneen. Mutta se asia ei ole itämailla niin yksinkertainen kuin länsimailla.

Kun ihminen länsimailla herää etsimään vapahtajaa omassa sisässään, kun hän alkaa etsiä mystistä Kristusta, niin on luonnollista, että hän kääntyy Jeesus Kristuksen puoleen. Hän ottaa opettajakseen Jeesus Kristuksen. Ja me ymmärrämme, että se merkitsee sitä, että hän tutkii evankeliumeista, mitä Jeesus on sanonut, neuvonut ja opettanut, ja alkaa noudattaa hänen ohjeitaan. Ja kun hän on alkanut noudattaa Jeesuksen neuvoja elämässään, silloin hän on asettunut oikeaan suhteeseen sisäiseen mestariin, mystiseen Kristukseen. Silloin mestari neuvoo häntä hänen sisässään, ja hänen järkensä hyväksyy sen: ”Se on oikein.” Hän tuntee, että se, mitä Jeesus neuvoo, on oikein.

Kun Jeesus sanoo evankeliumissa: ”Älä suutu”, niin ihmisen järki sen heti hyväksyy, ja ihminen selittää itselleen ajatuksissaan, että suuttuminen on mahdotonta. Se on vastoin kaikkea oikeutta. Vaikka ihmiset tekevät väärin, niin sittenkään ei saa suuttua. Ja kuta enemmän ihminen sanoo itselleen: ”Älä suutu, suuttuminen ei ole oikein!”, sitä enemmän kaikuu hänen sisällään myös mestarin ääni: ”Älä suutu, älä suutu sydämestäsi!” Kuinka paljon onnettomuutta poistuisikaan maailmasta, jos emme sydämestämme ollenkaan suuttuisi, sillä Jeesus ei tarkoittanut käskyllään vain ulkonaista itsehillintää. Hän saattoi itsekin käyttää kiivaita sanoja, mutta ne eivät lähteneet suuttuneesta sydäimestä. Hän käytti välistä ankaria sanoja, mutta hän ei suuttunut sydämestään. Jos ihminen ei sydämestään suutu, silloin on onnettomuuden mahdollisuus poistunut, vaikka hän käyttäisikin kovia sanoja.

Jos ihminen ottaa Jeesus Kristuksen opettajakseen, niin se merkitsee, että hän ottaa Jeesuksen opit opettajakseen, ja ne soivat hänen sisässään. Me emme ole kristikunnassa yleensä niitä noudattaneet, emmekä osaa niitä täyttää. Mutta kun uskomme mestariin, jonka ääni kuuluu meidän sisässämme, niin hän puhuu meille Jumalasta ja koskettaa siihen, joka on totta meissä, ja silloin se totuus kaikuu meissäkin. Kun uskomme Jeesus Kristukseen ja alamme pyrkiä eteenpäin henkisellä tiellä hänen neuvojensa mukaan, silloin

huomaamme, ettemme heti pysty noudattamaan hänen käskyjään. Mutta kun sanomme itsellemme: ”Ei ole oikein suuttua”, niin vaikka suutummekin, niin huomaamme, mitä pahaa seuraa suuttumisestamme, ja niin pääsemme vähitellen yhä enemmän siitä. On ihmisiä, totuudenetsijöitä, jotka tällä tavalla yrittävät noudattaa Jeesuksen neuvoja. He osaavat olla Jeesus Kristuksen oppilaita mystisellä tavalla. He seuraavat hänen neuvojaan, ja se kaikki on omiaan tyydyttämään heidän tunneolemustaan, heidän omaatuntoaan, heidän sieluaan ja sisäistä kaipaustaan.

Mutta me voimme huomata, että ihmisessä on vielä eräs puoli, joka jää tyydyttämättä tällaisessa elämässä, ja se on ihmisen äly, hänen ajatus- ja tietuelämänsä. Sillä vaikka ihminen tällä tavalla uskoo ja on yhteydessä johonkin opettajaan – ja suorastaan näkymättömään mestariin, mystiseen Kristukseen – niin kuitenkin hänen älynsä ja ajatuksensa voi jäädä aivan odottavalle, etsivälle kannalle. Hän huomaa sisässään, että hän mielellään tahtoi todella tietää, kuinka asiat ovat. Hän kyllä uskoo tietoon, sisäiseen vapahtajaan, hän uskoo Jeesus Kristukseen ja hänen käskyihinsä, mutta hän tahtoi samalla myös tietää. Hän tahtoo ymmärtää, hän tahtoo päästä tietoon siitä, että hänen maailmankuvansa on oikea, että opit maailman rakenteesta ja järjestyksestä ovat oikeat ja paikkansa pitävät. Jos hän on teosofi, niin teosofian antama maailmankatsomus antaa hänen järjelleen pitkäksi aikaa työtä, kun hän saa ajatella ja pohtia maailman rakennetta teosofisten oppien mukaan. Mutta sekään ei ajan oloon voi häntä tyydyttää, sillä hän tuntee, että hänen täytyy muodostaa maailmankatsomuksen tiedoksi. Hän tietää kyllä sen, että ne opetukset, joita hän seuraa elämässään, ovat siveelliset laadultaan, ne opettavat, kuinka on elettävä tätä elämää, mutta muuta ei ihminen tiedä totuudesta. Se tieto, kuinka elämä on elettävä, on kyllä suunnattoman tärkeä. Jos menemme jonkun totuuden tietäjän luo, niin hän sanoo, ettei mikään muu ole niin tärkeätä kuin se tieto, miten on elettävä: tieto elämän siveellisestä sisällöstä on kaikkein tärkein.

Mutta me tiedämme, että ihminen on sillä tavoin kokoonpantu, että hän kaipaa tietoa muussakin merkityksessä. Vaikka hän tietääkin elämän siveelliset lait, niin hän tahtoo sen lisäksi tietää, onko esim. olemassa elämää kuoleman jälkeen. Ja ihmisen täytyy tunnustaa, että vaikka hänellä onkin tieto elämän siveellisestä sisällöstä, vaikka hän tietää, miten täällä pitää elää, vaikka hän tietää, että ihminen suorittaa elämänsä todellista sisältöä silloin, kun hän noudattaa Jeesus Kristuksen neuvoja, niin hän ei kuitenkaan tiedä, mitä elämä on ilmiönä. Me huomaamme, että vaikka ihmisellä voi olla tietoa yhdessä suhteessa, niin häneltä puuttuu tietoa toisessa suhteessa.

Ja jos tutkimme totuudenetsijää, jolla on älyllinen, melankolinen temperamentti, niin huomaamme, että hän on samalla kertaa sekä filosofi että tiedemies. Hän on ihminen, joka etsii totuutta teosofiasta, hän etsii, ja hänen ajatuksensa tekevät työtä. Hän on voimakas ja tottunut ajattelija, hän on kehittänyt itsensä tarkaksi ajattelijaksi ja on oppinut luottamaan itseensä ja älyynsä. Hän on oppinut luottamaan logiikkaan, loogiseen älyyn. Kun hän lukee teosofiaa, kun hän tutkii ja miettii teosofisia asioita, niin hän pääsee järjessään niin suureen vapauteen, että ne asiat tulevat hänelle ikään kuin tiedoksi, hän huomaa ne loogisiksi ja hän luottaa niihin. Hän on paljon kasvattanut ajatustaan, ja kun hänen älynsä hyväksyy ja ottaa teoreettista oppia näkymättömästä maailmasta, niin se on hänelle kuin tietoa. Se on selvinnyt hänelle. Ihminen luottaa ajatukseen ja sisäiseen kehitykseen, kun hänen temperamenttinsa on melankolinen.

Mutta kun tällainen totuudenetsijä herää enemmän tahtomaan, enemmän pyrkimään, niin hän huomaa, että häneltä puuttuu jotakin. Mitä häneltä puuttuu? Hän huomaa, että häneltä puuttuu itse elämä. Vaikka hän onkin aivan vakuuttunut siitä, että kaikki on niin kuin hän osaa ajatella – ja hänhän osaa ajatella niin selvästi – niin kuitenkin häneltä saattaa puuttua elämä. Hän ei saa kiinni elämästä, hän ei oikein tunne elävänsä sen mukana. Elämän pitäisi olla pyhä, siinä pitäisi olla mukana Jumala, mutta hän ei pääse siitä kiinni. ”Missä on pyhä elämä, missä on Jumala? En voi järjelläni saada kiinni Jumalasta, eikä Jumala voi minua niin täyttää, että tuntisin, mikä elämä on!” Me huomaamme, että ihminen, jolla on sangviininen tai koleerinen temperamentti ja joka uskoo mystiseen Kristukseen, kaipaa tietoa, mutta melankolinen ihminen, joka uskoo omaan järkeensä, kaipaa itse elämää.

Saavuttaako ihminen päämääränsä, saavuttaako hän, mitä kaipaa? Saavuttaa varmasti, ellei nyt, niin tulevaisuudessa, kun hän vain etsii. On niinkuin Jeesus sanoi: ”Etsikää, niin te löydätte; kolkuttakaa, niin teille avataan; anokaa, niin teille annetaan!” Mitä sitten on se, jota ihmisen tulee rukoilla ja pyytää, mitä hänen tulee etsiä? Jos näin kysyessämme käännyimme evankeliumien puoleen ja pidämme kiinni siitä vastauksesta, jonka niistä saamme, niin se vastaus kuuluu: Se, mitä ihmisen pitää rukoilla ja etsiä, on Pyhä Henki, sillä Jeesus sanoo: ”Etsikää Pyhää Henkeä, rukoilkaa Pyhää Henkeä; kuinka ei Jumala sitä teille antaisi!” On rukoiltava Pyhää Henkeä; sillä Jeesus Kristus lupasi lähettää jälkeensä Pyhän Hengen, joka muistuttaa kaikesta. Kun kaipaamme tietoa elämästä, kun seuraamme mestaria jokapäiväisessä elämässä, kuulemme hänen äänensä sisässämme ja kaipaamme tietoa, niin Pyhä Henki on se, joka antaa meille tietoa. Se herättää muistin, se herättää jälleensyntymismuistin ja antaa tietoa, Pyhä Henki on se, joka antaa voimaa ja valtaa, se antaa elämän leipää, kun pyydämme sitä.

Tässä nimessä ”Pyhä Henki” piilee kaikki se, mitä ihminen etsii ja mitä elämä voi hänelle antaa. Mitä sitten merkitsee, että on etsittävä ja rukoiltava Pyhää Henkeä, ja millä tavoin ihmisen pitää etsiä ja rukoilla, että hän saisi Pyhän Hengen? Tähän meidän pitää vastata: Se etsiminen ja rukoileminen on sitä, mitä me olemme teosofisesti tottuneet nimeämään nimellä ”meditaatio” eli mietiskely. Mitä sitten on meditaatio? Onko se meditaatiota, että ihminen jonakin määrättyinä hetkenä päivästä istuu mietiskelemään? Ei ole; se määrättyinä hetkinä mietiskeleminen ei ole vielä oikeata meditaatiota, se on vain ikään kuin harjoitusta siihen. Se mietiskely, joka tapahtuu määrättyinä hetkenä, tai myös uskovaisten rukous, jota he harjoittavat määrättyinä aikoina, ne ovat kuin aivan alkuharjoitusta siihen etsimiseen ja rukoilemiseen, jota sanalla ”meditaatio” tarkoitetaan. Se etsiminen ja rukoileminen, joka saa Pyhän Hengen palkakseen, ei ole määrätty toiminta ihmisen aivoissa eikä tapahdu aivojen välityksellä, vaan se rukoileminen ja mietiskely on tajunnan tila, joka asuu ihmisen sielussa. Se on sellainen sekä ali- että päivätajuinen tila meidän sielussamme, että ihmisen sielu, ihminen itse sieluna ja henkenä on täynnä tietynlaista tahtoa, on täynnä sitä tahtoa, että Jumala antaisi ihmiselle itsensä, antaisi pyhän totuutensa, Pyhän Hengen.

Sen ihmisen sielun, joka pääsee siihen tilaan, pitää olla niin viritetty, että totuuden saaminen ja Jumalan vastaanottaminen on hänelle elämän ja kuoleman kysymys, että Pyhän Hengen vastaanottaminen on hänen sielulle yhtä tärkeätä kuin ruoka ruumiille. Ihminen ei voi pysyä elossa ilman ruokaa. Hän saattaa paastota päivän, kaksi päivää, viikon, kuukauden, joskus kauemminkin, jos se tapahtuu määrätyn hoidon ohella. Mutta jos häneltä loppuu ruoka, eikä hän tiedä, että ihminen voi pysyä jonkin aikaa elossa ilmankin ruokaa, niin hän saattaa kuolla kolmen päivän kuluttua. Joka tapauksessa on ruoka aivan välttämätöntä ihmisen aineelliselle ruumiille fyysisen elämän aikana, sillä vaikka ihminen poikkeustapauksissa voi tulla jonkin aikaa toimeen ilman fyysistä ravintoa, niin sääntönä on, että ruumiin ylläpitämiseksi on fyysinen ravinto välttämätöntä. Mutta me emme ole yleensä päässeet yhtä suureen varmuuteen siitä, että Pyhä Henki on yhtä välttämätöntä ihmisen sielulle ja hengelle kuin ruoka ruumiille, että ihmisen sielun ja hengen pitää saada Pyhää Henkeä, että se pysyisi hengissä ja hyvissä voimissa.

Ihminen, joka etsii totuutta ja joka on kokenut sen, mistä edellä on puhuttu, uskoo siihen, että ilman Pyhää Henkeä, ilman totuuden Henkeä, ilman mystistä elämää hänen sisässään, sellaista elämää, josta hän tuntee, että se on tullut muualta häneen ja on häntä varten olemassa, josta hän tuntee, että se vapauttaa hänet jostakin, ilman sitä hän ei jaksaisi elää. Ilman sellaista Pyhää Henkeä ihmisen sielu kuihtuu ja kuolee; ihminen ei jaksa elää. Hänelle on Pyhän Hengen saaminen yhtä välttämätöntä kuin ruoka ruumiille. Ihminen, joka elää tällaisessa tajunnan tilassa, on silloin siinä mielen ja sielun tilassa, jota me nimitämme todelliseksi meditaatioksi, sillä todellinen meditaatio on sitä, että ihminen kaipaa totuuden Henkeä, Jumalan läsnäoloa, yhtä paljon kuin ruumis kaipaa ravintoa. Tässä meditaatiossa tulee Pyhä Henki ihmiseen. Se on silloin samalla merkki jostakin todellisuudesta. Se ei ole vain valaistusta omiin ajatuksiin, vaikka se on sitäkin, vaan se on voimaa, valoa ja elämää, joka tulee ihmiseen. On kuin auringon valo tulisi ihmiseen ja valaisisi kaiken ihmisen sisällä. Sellainen on Pyhän Hengen tuleminen. Se on voima, todellisuus, joka kannattaa ihmistä, nostaa hänen sieluaan ja muuttaa hänen tajuntansa niin, että hänen sielunsa herää. Tästä Pyhästä Hengestä puhuu Jeesus Kristus evankeliumeissa.

Nyt tahdomme tarkastella erästä sangen merkillistä kohtaa evankeliumissa, joka aina herättää kysymyksiä ja saa aikaan epäilyksiä. Teosofisissa kysymyksillöissä esiintyy usein kysymyksiä juuri tämän kohdan suhteen. Se on se merkillinen evankeliumin kohta, jossa sanotaan, että kaikki synty ja pilkka annetaan ihmiselle anteeksi, mutta ei pilkkaa Pyhää Henkeä vastaan. ”Joka sanoo jotakin Pyhää Henkeä vastaan, sitä ei anneta hänelle anteeksi.” Se on merkillinen kohta, joka aina herättää epäilystä ja kysymyksiä.

Nyt tämä kohta sisältää sellaisen Jeesus Kristuksen opetuksen, jota ei ole osattu tulkita alkuperäisen ajatuksen mukaan. Mitä siis on tarkoitettu, kun on näin sanottu? Minä en itse ole niin hyvin perehtynyt kreikankieleen, että olisin omin päin osannut tulkita oikein tämän tekstin, mutta olen tutustunut erään englantilaisen kielimiehen tulkintaan. Tämä tutkija kiinnitti ensin huomiota tähän kohtaan sellaisena kuin se kuuluu englanninkielelle käännettynä. Sitten hän tutki alkuperäistä tekstiä ja huomasi sen olevan väärin tulkittu ja huomasi myös, mitä sillä on alkuaan tarkoitettu, että jos tuon kohdan kääntää sanatarkasti englannin- ja myös suomenkielelle, niin se kuuluu: ”Jokainen synty ja pilkka ajetaan pois ihmisestä, mutta totuuden Pyhää Henkeä ei ajeta pois jne.” On tapahtunut siis ilmeinen käännösvirhe, joka johtuu siitä, etteivät kääntäjät ole tunteneet Jeesus Kristuksen alkuperäisiä opetuksia.

Jos muistatte, niin kerran oli puhe ”usko”-käsitteestä, kreikaksi ”pistis”, ja kun se suomennettiin sanatarkasti, niin huomattiin, ettei tämäkään käsite ole tulkittu oikein, sillä ”pistis” merkitsee oikeastaan ”tieto”. Tämä kohta on samalla tavoin väärin käännetty, sillä suomentajat eivät ole osanneet sitä muuten ymmärtää.

Me huomaamme myös, kun tutkimme evankeliumissa tätä kohtaa, että se on esitetty merkillisessä yhteydessä. Onkin väärin ottaa se erilleen sen alkuperäisestä yhteydestä, sillä voidakseen sitä oikein ymmärtää, se pitää lukea siinä yhteydessä, missä sen Jeesus sanoi. Evankeliumissa kerrotaan ensin, kuinka Jeesus paransi sairaan miehen ja kansa siitä hämmästyen sanoi Jeesusta Davidin pojaksi, mutta fariseukset koettivat väittää Jeesuksen tekevän voimatöitään itse pääpaholaisen, Belsebubin, avulla. Sitten kuvataan, miten Jeesus kumoaa fariseusten väitteet osoittamalla, ettei hän suinkaan saata pahan hengen voimalla ajaa pois pahoja henkiä, vaan että se voi tapahtua vain Pyhän Hengen avulla. Sitten seuraavat nuo merkilliset sanat, jotka edellä on toistettu. (Matt. 12:22-). Mitä siis Jeesus tarkoitti tässä yhteydessä näillä sanoillaan? Hänhän on juuri puhunut, kuinka hän Jumalan Hengen avulla ajaa ulos riivaajat, ja sitten, aivan odottamatta, puhutaan pilkasta! Se tulee aivan odottamatta ja että se tulee odottamatta, se riippuu väärästä käännöksestä. Mutta kun suomennetaan oikein, niin huomataan, että Jeesus on sanonutkin aivan muuta, ja että hänen sanansa liittyvät aivan loogisesti alkuperäiseen yhteyteen.

Pitää ymmärtää, missä yhteydessä Jeesuksen sanat esitettiin, ja siksi on ensin ymmärrettävä, millainen oli juutalaisten katsantokanta, heidän, joiden keskuudessa Jeesus eli. – Juutalaisten katsantokanta oli sellainen, että asioita tarkasteltiin henkisesti, sisältäpäin. Heidän ajatuksensa mukaan ihmisessä on aina jokin henki. Kun joku ihminen oli sairas, niin sanottiin, että hänessä oli paha henki, hän oli perkeleen riivaama. Kaatumatautiset – eli niinkuin me teosofisesti ymmärrämme, mediumistiset – ihmiset olivat heidän katsantokantansa mukaan perkeleen riivaamia. Jeesus ei kumonnut heidän käsitystään vaan päinvastoin, hän myönsi: ”Niin se on.” – Nyt ei pidä käsittää asiaa niin, että sairast ihmiset olisivat toisten elävien ihmisten riivaamia, vaan että he ovat henkimailman olentojen, vainajien ja muiden persoonallisten olentojen riivaamia. Meidän pitää ottaa huomioon, että kun katsotaan asioita sisältä päin, astraalisesti, niin sellaisetkin asiat, jotka fyysisen maailman kannalta ovat kuolleita, ovat astraalimaailmassa eläviä olentoja. Kaikki ajatusmuodot ovat eläviä olentoja astraalimaailmassa, kaikki tunteet niin ikään. Ja niin paljon kuin on voimaa ajatuksessa tai tunteessa, niin paljon niillä on myös elämää astraalimaailmassa, sielunmaailmassa. Kun lausuu julki jonkin ajatuksen, niin fyysisessä maailmassa se on vain sikäli elävä, että toinen ihminen voi kuulla sen, mutta astraalimaailmassa se on elävä olento. – Kun ihminen sairastuu, niin hänen näkymättömään olemukseensa on tullut vieraita olentoja, jotka ovat saaneet aikaan häiriön hänen eetteriruumiissaan, hänen praanallisissa vibraatioissaan, värähtelyissään. Ja jos ihminen on kaatumatautinen,

niin hänessä asuu merkillinen astraalinen olento, joka häntä vaivaa. Se on astraaliolento, joka on kuin elävä olento, se voi olla joku vainaja, mutta häntä voivat vaivata myös ihmisten pahat ajatukset, jotka tulevat hänen sisäänsä astraalisina olentoina.

Me sanomme siis, että ihmiset ovat erilaisten henkien täyttämiä; he ovat eri henkien vaikutusten alaisia. Jeesus oli ihminen, joka kulki ympäri ja paransi sairaita ajamalla heistä pois pahoja henkiä, jotka olivat heihin tarttuneet. Kun silloin jotkut fariseukset, jotka eivät olleet Jeesukselle suosiollisia, väittivät hänen ajavan ulos pahoja henkiä perkeleen avulla, ajavan alempaa pahaa ulos suuremman pahan voimalla, niin Jeesus sanoi heille: ”Kuinka te sillä tavoin voitte ajatella? Kuinka Belsebub nousisi pahaa vastaan? Kuinka se, joka on itse paha, voisi nousta toista pahaa vastaan? Ei paha henki voi ajaa toista pahaa henkeä ulos, vaan pahan hengen voi ajaa ulos vain Jumalan Hengen voimalla. Minulla on valta pahojen henkien yli, ja se johtuu siitä, että minussa on Jumalan Pyhä Henki. Minä olen aina hyväksynyt ainoastaan sen, minä olen aina pyytänyt vain sitä. Kuinka sillä ei olisi valtaa muiden henkien yli?” Ja Jeesus lisää vielä: ”Jokainen synti ja pilkka ajetaan ulos ihmisestä.” Raamatun käännöksessä sanotaan kyllä: ”annetaan ihmiselle anteeksi”, mutta se on väärä käännös, sillä nuo sanat alkutekstissä merkitsevät sanasta sanaan: ”ajetaan ulos ihmisestä, poistetaan pois ihmisestä.” Jokaisesta ihmisestä poistetaan kaikki synti ja pilkka. Ja Jeesuksen suussa se ei merkitse ainoastaan synnintekoja, vaan itse synnillistä tilaa, sellaista tilaa, joka aiheutuu synnistä. Jeesus tahtoo sanoa: ”Kaikki synnillisuus ja pilkka ajetaan ihmisestä ulos.” Se on lupaus Jeesuksen puolelta, että kaikki se, mistä aiheutuvat pahat teot, kaikki ihmisen synnillisuus, se ei ole jäävä ainiaaksi ihmiseen, vaan kerran jokainen ihminen tulee niin hyväksi, että kaikki synti hänestä poistuu. Ei siis tarkoiteta, että vain jokin tietty synninteko annetaan anteeksi, sillä niin on kuin Jeesus lupaa: ”Kaikki synti ja pilkka tulee kerran poistumaan kaikista ihmisistä. Kerran on ihminen tuleva niin täydelliseksi, että kaikki synti hänestä poistuu.”

Tämän jälkeen sanoo Jeesus raamatunkäännöksemme mukaan: ”mutta Hengen pilkkaa ei anneta anteeksi. Joka sanoo sanan ihmisen Poikaa vastaan, hänelle annetaan anteeksi, mutta jos joku sanoo jotakin Pyhää Henkeä vastaan, niin hänelle ei anneta anteeksi.” Mutta kun tulkitaan oikein, niin saadaan aivan muuta. ”Joka sanoo sanan ihmisen poikaa vastaan jne.”, sanoo Jeesus. Tämä ”sanoo sanan” on siis tässä yhteydessä otettu merkitsemään samaa kuin käsite ”pilkka” eli kreikaksi ”blasphemia”, mutta kun tiedämme, että tuo toinen sana ”aphiemi” merkitsee ”ajaa pois” eikä ”antaa anteeksi”, niin se selittää, mitä tällä lauseella on tarkoitettu. Se selittää, mitä alkuperäisesti on tarkoitettu sillä käsitteellä, joka käännöksessä on samaistettu sanan ”blasphemia”, eli ”pilkan” kanssa, se selittää, mitä tarkoittaa ”sanoa sana jotakin vastaan” Jeesuksen suussa. Tässähän on juuri ollut puhe siitä, kuinka Jeesus ajaa ulos perkeleitä, kuinka hän sanan, käskyn voimalla ajaa niitä ulos. Hän käskyy: ”Menkää ulos!” Hän voi käskyä, sillä hän on niin voimakas. Sitä tarkoittaa tuo lause: ”sanoa sana jotakin vastaan”. Sillä siis tarkoitetaan manaamista, pahan pois manaamista ihmisestä. Jeesus tahtoo siis tällä sanoa, että kun jossakin ihmisessä on Pyhä Henki, niinkuin hänessä itsessään se oli, niin silloin, jos tuo ihminen sanoo jonkin sanan ja manaa sillä pois pahaa toisesta ihmisestä, silloin se Pyhä Henki lähtee ulos hänestä, joka manaa. Se lähtee hänestä ulos ja ajaa pahan pois toisesta. Mutta jos joku sanoo sanan manatakseen jotakin, joka ei ole pahaa, vaan joka on Pyhää Henkeä – sillä siinä toisessakin on saattanut olla Pyhää Henkeä – niin se ei lähde pois. Pyhä Henki ei tottele, se ei ole manattavissa, Pyhä Henki ei lähde ulos siitä, jota manataan.

Näin on tahdottu sanoa yksinkertaisesti vain sitä, että jos ihmisessä on Pyhää Henkeä, niin hän voi ajaa pois pahaa toisesta. Kaikki paha, kaikki se henki, joka ei ole Pyhää Henkeä, vaan vastustaa sitä, kaikki se tottelee pyhää Henkeä, mutta Pyhä Henki itse ei lähde ulos käskemällä, se ei lähde ulos siitä ihmisestä, jota manataan.

Tämä evankeliumin kohta on siis väärin suomennettu, mutta kun tiedämme, mitä siinä on alkuaan tarkoitettu, niin voimme ymmärtää siitä muutakin. Kun luemme tätä kohtaa evankeliumissa, niin huomaamme, että sanat ”Ihmisen Poika” ovat painetut isoilla alkukirjaimilla. Tällä on tahdottu antaa sellainen käsitys, että sanoilla ”ihmisen poika” olisi tarkoitettu vain Jeesus Kristusta. Ja tiedämme, että niin

ovat teologit yleensä aina käsittäneetkin tämän kohdan, että saa pilkata Jeesus Kristusta, saa pilkata Jumalaa itseäänkin, saa pilkata itse pää-pappaa ja poikaa, mutta varjele, jos pilkkaa Pyhää Henkeä! Jeesus Kristuksen sanoista on tehty komedia.

Kun siis evankeliumeissa puhutaan ihmisen pojasta, niin sillä ei tarkoiteta yksinomaan Jeesus Kristusta, sillä kun Jeesus itse käytti näitä sanoja, niin hän käytti aramean kieltä, ja aramean kielessä nämä sanat tarkoittavat: ”ihminen”. Aivan yleisessä merkityksessäänkin eri kielissä tarkoitetaan vain ihmistä, kun puhutaan ihmisen pojasta tai ihmisen lapsesta. Ja jos ollaan runollisia, niin sanotaan: ihmislapsi. Jeesus tarkoittaa siis sitä, että jos joku sanoo sanan ihmisen poikaa vastaan, niin hän manaa sitä ihmistä, hän manaa siitä ihmisestä ulos riivaajan, niin että hänestä lähtee pois paha, jos maanaajassa on itsesään Pyhä Henki. Mutta jos joku aikoo manata toisesta pois Pyhää Henkeä, niin se ei onnistu. Pyhä Henki ei lähde pois siitä ihmisestä, joka on sen kerran saanut, ei tässä ajassa eikä tulevassa.

X

HENKINEN ELÄMÄ

Jeesus Kristus on sanonut, ettei ihminen saata palvella kahta herraa, Jumalaa ja Mammonaa, vaan hänen täytyy toisesta luopua ja palvella yksinomaan toista. Noissa hänen sanoissaan kuvastuu henkisen elämän koko salaisuus, sillä henkinen elämä alkaa sillä ja on sitä, että ihminen valitsee Jumalan Mammonan asemesta. Jeesus tietenkin tarkoittaa maallista elämää yleensä, sitä elämää, jota yleensä vietetään tässä näkyvässä maailmassa, ei kuitenkaan elämää muodolliselta kannalta vaan sen sisältöä, sen vaikutinta, sen sielullista puolta. Sitä Jeesus nimittää Mammonaksi, ja siitä pitää luopua. Me olemme aikaisemmin tässä esitelmäsarjassa nähneet, kuinka ihminen kasvaa ja kehittyy elämän koulussa, yhteiskunnan koulussa. Kun tahdomme saada selvän käsityksen siitä, mitä on Jumalan elämä Mammonan elämän vastakohtana, pitää meidän luoda uudelleen silmäys niihin läksyihin, joita ihminen oppii elämän koulussa, mutta nyt katselemme niitä tarkemmin, juuriaan myöten. Emme nyt tyydy katselemaan niitä läksyjä, joita ihminen on määrätty oppimaan, vain ihanteiden kannalta, vaan nyt katselemme myös, miten ihminen elämän koulussa todellisuudessa elää, kasvaa ja kehittyy; me tarkastelemme ja pidämme mielessä, millä tavoin tavallinen ihminen kasvaa ja kehittyy synnissä, pahassa ja itsekkyydessä.

Puhuimme siitä, kuinka tässä elämän koulussa on neljä yhteiskuntaluokkaa, joissa pitää kehittyä neljä temperamenttia, että on neljä suurta läksyä, joita ihmisen pitää oppia. Nämä yhteiskuntaluokat olivat: I työtä tekevä luokka, II kauppiaat eli omistava luokka, III sotilaat ja IV oppinut luokka. Tämä jako on silloin sama kuin ikivanha intialainen kastijako, ja se vastaa meidän tarpeitamme, sillä ihmiskunta on vieläkin jaettu näiden periaatteiden mukaan. Ensimmäisen luokan eli työtä tekevän luokan läksy oli, kuten muistamme, itse työn tekeminen, piti oppia työtä tekemään ja työtä rakastamaan. Toisen yhteiskuntaluokan ihanne ja läksy on yhteishyvä. Ihminen tuli siinä luokassa tekemisiin omaisuuden kanssa, hänen piti sitä hankkia, ja ihanteena hänellä oli yhteishyvä. Ihmisen ei pidä ajatella vain omaa rikkauttaan vaan maansa ja kansansa parasta. Sitten seurasi kolmas yhteiskuntaluokka, sotilaat. Siinä oli ihanteena hengestään luopuminen; ihmisen tulee uhrata elämänsä oikeuden puolesta. Ihanne on siis oikeus, johon sisältyy käsitys velvollisuudesta, isänmaanrakkaus ja kansan puolustus. Neljännen yhteiskuntaluokan ihanne on totuus. Siinä luokassa ihminen tekee työtä varsinaisesti sivistyksen ja kulttuurin puolesta; siihen kuuluvat tieteet ja taiteet. Siihen kuuluu varsinainen kulttuuriryö, kaikki se, mikä vie ihmistä ja ihmiskuntaa henkisesti eteenpäin.

Nämä ovat ne ihanteet, jotka vieläkin toistuvat kussakin yhteiskuntaluokassa, ja me ymmärrämme, että nämä ihanteet ovat aina olleet ihmiskunnan sisäisten johtajien silmien edessä. Nämä salaperäiset, korkeat henkiset johtajat, jotka ohjaavat ihmiskunnan elämää, pitävät silmällä, että ihmiset, yksilöt, edes jotakuinkin noudattavat näitä ihanteita tai yrittävät pitää niitä silmiensä edessä. Ja siinä on silloin itse tällä yhteiskuntajärjestyksellä suunnaton merkitys siinä, että sen vallitessa nämä ihanteet eivät saata kokonaan häipyä ihmisten mielistä.

Me tiedämme kuitenkin, että on toinen asia pitää ihannetta silmiensä edessä, ja toinen asia sen käytännössä toteuttaminen. Ja vaikka puhumme näistä ihanteista, niin ihmisen elämä ei vastaa aivan niitä; ihmisen elämä on toisenlaista, se on jokapäiväisempää. Vaikka yhteiskunta kokonaisuutena onkin hieno ja hyvä, niin sen yksilöt eivät ole mitään malli-ihmisiä, vaikka he ulkonaisesti noudattavatkin sääntöjä, jotka vastaavat ihannetta. Heidän sielunelämänsä ei saata olla vielä niin korkea, että se vastaisi ihannetta. Ihmiset ovat vielä heikkoja, huonoja ja syntisiä, niin kuin he olivat alkuaikoinakin. Mutta kun meitä elämän koulussa kasvatetaan, niin otetaan huomioon ihmisen heikot puolet, ja kasvatustimetelmät määräytyvät sen mukaan.

Kun katsomme alinta yhteiskuntaluokkaa, missä ihminen oppii työtä tekemään ja ihanteena on rakkaus työhön, niin huomaamme, etteivät yksityiset ihmiset siinä luokassa ole niin ihanteellisia, niin täynnä rakkautta ihanteeseen, että he olisivat ilman muuta alistuneet ihanteelle ja että he ajattelisivat, että tässä käydään elämän koulua. Eivät ihmiset vielä ole paljon sitä ymmärtäneet. Sen tähden on niin, että kun ihmisen pitää oppia rakastamaan työtä, niin hänellä pitää olla samalla jokin innostava momentti, kiihoitin, ”leikkikalua”, joka kannustaa ihmistä tekemään työtä. Mikä on se momentti, se palkka, joka ihmisen silmissä väikkyy ja innostaa hänet tekemään työtä? Se on paljon alempi ihanne, johon olemme jo aikaisemmin ohimennen viitanneet, mutta jonka nyt erikoisesti mainitsimme. Se palkka on aistillinen nautinto. Me voimme sanoa, että näiden ihmisten elämän realistinen kannustin on yleensä aistillinen nautinto. Yhteiskunta ja sen elämä on niin järjestetty, että ne, joiden pitää tehdä työtä ja jotka saavat enemmän vaivata ruumiinsa jäseniä, saavat myös enemmän nauttia ruumiillisesta elämästä. Koska he saavat tehdä työtä, niin heidän osakseen lankeaa ruumiillinen nautinto. Ihmisillä, jotka tekevät työtä ruumiillaan, pitää olla riittävästi ruokaa, juomaa ja vaatteita, sillä syöminen ja juominen on heille nautintoa. Me tiedämme, että kun ihminen on tehnyt ruumiillista työtä, niin hänelle tuottaa suurta nautintoa syöminen, juominen ja nukkuminen. Näitä nautintoja saadaksesen ihminen tekee ruumiillista työtä. Kiihoittimina ovat siis ruumiilliset nautinnot, syöminen, juominen ja nukkuminen, sekä myös sukupuolinen rakkaus, sukupuolilempi. Nämä ovat kiihoittimina ensimmäisessä luokassa. Ihmiskunnan näkymättömät johtajat, mestarit, ovat muodostaneet yhteiskunnan koulun tätä seikkaa silmällä pitäen. Ihmisen sielullisen elämän sisältö on aluksi sellainen, että hän ajattelee: ”Kun nyt teen työtä ja noudatan kaikkia määräyksiä, niin sitten saan syödä, juoda ja nukkua, ja vielä viettää hauskaa iltaa jonkun ystävän tai ystävättären kanssa.” Se on ihmisen sielullinen puoli alussa. Ihmisen sielullisena kannustimena on se, että hän saa kouriintuntuvia arvoja palkinnoksi työstään, että hän saa aistillisia nautintoja.

Mutta hänen tehtävänsä, päämääränsä tässä luokassa ei ole oppia ruumiillisesti nauttimaan, sillä se kyky on sellainen, jonka hän jo osaa, jonka hän on osannut jo eläinkunnasta lähtien. Se ei ole ihmisen elämän tarkoitus, vaikka se saattaa olla kiihoitin ja kannustin. Tarkoitus ei ole, että ihminen oppisi nauttimaan, se ei kuulu enää asiaan. Ja me näemme, että kun ihminen elää tässä ensimmäisessä yhteiskuntaluokassa, niin hänessä alkaa herätä myös toisenlaisia haluja. Ihminenhan aina oppii haluamaan ja himoitsemaan sellaista, mitä hänellä ei ole. Ja kun ihmisellä tässä luokassa ei saata olla aivan kaikkea, niin hän alkaa kaivata sitä, mitä häneltä puuttuu. Kun ihminen on monta kertaa peräkkäin ruumistunut samaan luokkaan, niin hänen sielussaan alkaa herätä uusia haluja. Mikä on se halu, joka pitää herätä tässä ensimmäisessä yhteiskuntaluokassa? Ihminen herää huomaamaan – ottaaksemme tyypillisen esimerkin –, että hän voisi koota sekä tavaraa että rahaa sillä tavoin, että hän ei tuhlaa kaikkia ansioitaan niihin nautintoihin, jotka kuuluvat suorastaan hänen elämäänsä. Tämä kokoaminen tapahtuu sillä tavoin, että ihminen alkaa säästää, mutta hän ei säästä siinä järkevässä tarkoituksessa, että hänellä olisi säästössä jotakin vanhuuden varalle, vaan enemmän siinä muodossa, jota me nimitämme ahneudeksi. Se on ahneuden himo, joka alkaa herätä ihmisessä; se on se synti ja paha, joka henkisen kehityksen kannalta alkaa kehittyä ihmisessä. Se paha ja alhainen on ensimmäisessä yhteiskuntaluokassa ahneus. Jos katsomme elämää ympärillämme, niin huomaamme, että ahneus on yleinen pahe missä yhteiskuntaluokassa tahansa, mutta ei tarvitse paljon huomatakseni, että se on kaikkein yleisimpänä paheena juuri tässä ensimmäisessä luokassa.

Kun ihmisen sielu sitten siirtyy toiseen yhteiskuntaluokkaan, niin siinä on ihanteena yhteishyvä. Suuret opettajat, mestarit, asettavat tämän ihanteen ihmisten eteen, mutta se ei ilman muuta toteudu jokapäiväisessä elämässä. Tässä jokapäiväisessä elämässä pitää olla jokin muu kannustin takana. Ja kun tarkastamme ihmisen sielua, niin huomaammekin, että siinä liikkuu aivan toisia asioita. Vaikka hänen sieluaan ohimennen, juhlahetkinä, liikuttaisikin tunne, että hänen pitää koota varoja kansan ja isänmaan hyväksi, niin kuitenkin hänen sielullaan pitää olla toinen kannustin, että hän jaksaisi tehdä työtä omaisuutensa kartuttamiseksi. Kun ihminen on pakotettu hankkimaan omaisuutta ja rikkautta asemansa takia elämässä, kun hän on esim. kauppias, ja kokoaa liiketoimien avulla omaisuutta, niin ei hän ilman muuta osaa pitää jokapäiväisessä elämässään silmiensä edessä yhteistä hyvää, vaan luonnollisesti hän ajattelee ennen kaikkea

itseään, omaa rikkauttaan. Se, mikä on todella kannustin hänen elämässään, on rikkaus. Hänen kannustiminaan ei ole niin paljon yhteishyvä, vaikka se onkin asetettu ihanteeksi, vaan se on rikkaus, joka häntä viehättää ja tuottaa hänelle mielihyvää; se tuottaa hänelle tyydytystä.

Me huomaamme siten, että kun ihmisessä on ensimmäisessä luokassa herännyt ahneuden himo, niin samalla on hänen sielulle auennut mahdollisuus siirtyä toiseen luokkaan. Ennen kuin ahneuden himo on hänessä herännyt, on hänen pitänyt oppia tekemään työtä ja säästämään, hillitsemään itseään. Sitten hän tulee ahneeksi ja saattaa silloin siirtyä toiseen luokkaan, missä juuri ahneuden tyydytys on elämän persoonallinen motiivi, niin että hän tässä toisessa yhteiskuntaluokassa saattaa tehdä työtä sen eteen paljon enemmän kuin ensimmäisessä luokassa, sillä nyt hänelle alkavat huolet, työ ja huolet. Jos katselemme ihmisten elämää nykyaikana, niin huomaamme, kuinka ne ihmiset, jotka ovat liikemiehiä, hankkivat rikkautta itselleen, ovat ahkeria ja huolellisia, kuinka he tekevät työtä ja ajattelevat paljon, suunnittelevat aina uusia yrityksiä. Jos otamme esimerkiksi amerikkalaisen miljardöörin, niin tiedämme, että ennen kuin hänestä on tullut rikas, hän on saanut ja osannut tehdä suunnattomasti työtä, hän on paljon vaivaa nähnyt ja paljon ajatellut. Toisessa yhteiskuntaluokassa on persoonallisena kannustimena se, että ihminen tahtoo tulla rikkaaksi, ja itse asiassa hänen rikkautensa palvelee koko kansaa ja yhteiskuntaa. Se, että hän hankkii rikkautta, saa aikaan yhteistä hyvää, vaikka hänen persoonallisena motiivinaan ei ole yhteishyvä, vaan rikkauten halu, sellainen rikkauten himo, jota me voimme sanoa itsekkääksi.

Kun ihminen toisessa yhteiskuntaluokassa on tehnyt ahkerasti työtä, saavuttanut rikkautta ja nähnyt, mitä rikkaus tuo mukanaan, niin sitten häntä ei enää tyydytäkään pelkkä rikkaus. Hänen silmiinsä näkyy muutakin, hänen katseensa kohoaa seuraavaan yhteiskuntaluokkaan, niin kuin edelliselläkin kerralla ja hän huomaa, että on olemassa jotakin muutakin, joka on parempaa kuin pelkästään se rikkaus, minkä hän on koonnut. Mitä se on? Se on rikkauten tuottama valta toisten ihmisten yli, se on mahdollisuus käskää ja hallita toisia ihmisiä. Me voimme nimittää sitä vallanhimoksi. Kun ihminen saavuttaa rikkautta, niin hänessä kehittyä vallanhimo; hän tahtoo käskää muita. Hänellä pitää olla käskynalaisia ja valta teettää toisilla kaikkea mukavuutta edistäviä palveluksia. Tässä toisessa yhteiskuntaluokassa kasvaa ja kehittyä syntinä vallanhimo, ja kun se alkaa herätä ihmisen sielussa, niin taas sanotaan sielulle: ”Nyt saat siirtyä kolmanteen luokkaan, jossa vallanhimo itse asiassa on perussävelenä; nyt saat syntyä sotilasluokkaan.”

Sotilaan elämän persoonallinen motiivi on vallanhimo. Hänellä on ihanteena, että hänen pitää olla valmis vaikka kuolemaan, jos niin vaaditaan; jos oikeus ja kansan menestys vaatii, niin hänen pitää antaa henkensä niiden puolesta. Hänen ihanteensa on selvä, mutta persoonallisena motiivina ei ole ainoastaan tämä jalo ihanne, vaan se on valta. Se, mikä tuottaa sisältöä sotilaan elämälle, mikä tuottaa nautintoa hänelle, on valta. Hänelle tuottaa nautintoa tuntiessaan, että hän on jollakin tavoin käskijä. Vaikka hän olisikin vielä alhaisimmassa sotilasluokassa, vaikka hän olisi kaikkien ylempien käskyläinen, niin tämä käskettävä sotilaskin tuntee, että hänellä on valtaa toisten ihmisten suhteen. Hän tuntee, että hän on sentään vähän parempi kuin nuo siviili-ihmiset, että hän merkitsee jotakin, kun tulee tosi kysymykseen. Eiväthän siviili-ihmiset merkitse mitään, kun isänmaa on vaarassa; hän, sotilas, on se, joka jotakin merkitsee. Hän tuntee, että hänelläkin on jonkinlaista valtaa. Tämä tuntuu kyllä enemmän yleimmissä sotilaspöytäissä. Upseerit ja muut korkeammat sotilashenkilöt tuntevat selvästi vallanhimoa. Me voimme sen nähdä nykyisissäkin sotilaissa, vaikka olemmekin enemmän katselleet taaksepäin vanhoja asioita, jotka ovat vielä heijastuneena nykyaikaisessa elämässä. Mutta kun ihminen on ollut kauan aikaa tällä asteella, niin hän ei enää itse asiassa anna niin paljon arvoa vallalle ja käskemismahdollisuudelle, sillä hän alkaa tuntea jotakin muuta, joka seuraa vallan käyttöä ja on sille välttämätöntä. Mitä se on? Se on kunnia. Hänessä alkaa kehittyä kunnianhimo paheena ja syntinä. Sotilaissa voi erikoisesti havaita kunnianhimoa. Sotilas tahtoo saada kunniaa, arvoa ja valtaa ja hän on myös arka kunniastaan. Kunnianhimo kasvaa vallan mahdollisuuden ohella ja se saattaa joskus kuvastua muutamille erittäin kauniissa muodossa. Jos ajattelemme esimerkiksi sotilasta sodassa, niin hän voi ajatella, että hän saa kunniaa, kun hän uhraa henkensä, tai sillä tavoin, että hän täyttää mahdollisimman hyvin tehtävänsä. Se on kunnianhimon hienoin muoto.

Kun ihmisessä näin on herännyt kunnianhimo, niin hän saattaa siirtyä neljänteen yhteiskuntaluokkaan, jossa ihanteena on totuus ja kulttuurityö, jonka silmämääränä lyhyesti sanoen on totuus. Siihen luokkaan siirtyy nyt ihmisen sielu. Me tiedämme kuitenkin, ettemme vielä tänä päivänäkään saata olettaa ja edellyttää, että kaikki ihmiset, jotka ovat neljännessä yhteiskuntaluokassa, oppineet, tiedemiehet, kirjailijat, taiteilijat, että he ilman muuta palvelisivat totuutta, että he olisivat ihmisiä, joilla on yksinomaan totuus silmiensä edessä. Sellaiset ihmiset ovat harvinaisia, sillä ne ihmiset, jotka ovat syntyneet tähän neljänteen luokkaan, ovat siinä sen tähden, että heissä on herännyt kunnianhimo. Se on se sielullinen pohja, joka tekee ihmiselle mahdolliseksi elämän tässä luokassa. Se saa heidät tekemään työtä kulttuurin puolesta neljännessä luokassa, heidän persoonallinen motiivinsa on kunnian tavoittelu. Ne, jotka tekevät kulttuurityötä, ovat kunnian palvelijoita. Heille merkitsee kunnia enemmän kuin rikkaus ja valta. Ne ihmiset, jotka tekevät kulttuurityötä, kuten esim. tiedemiehet ja taiteilijat, kadottavat jonkin verran omaa voimaansa, jos he poikkeavat tästä luonnollisesta kannustimestaan ja pyrkivät persoonallisesti esimerkiksi rikkauteen. Jos ajatellaan kirjailijaa, jonka persoonallisena motiivina on rikkaus, niin näemme, ettei hän saata palvella puhtaasti totuutta, sillä jos hänellä on motiivina rikkauden saavuttaminen, niin hänen pitää kirjoittaa sellaista, mikä on yleisön makuun ja mistä saa paljon tuloja. Mutta sellaiselle kirjailijalle, joka on todellinen kulttuurityöntekijä, ei rikkaus merkitse mitään. Hän ei saata pyrkiä rikkauteen; hän ei osaa sellaisesta nauttia. Hän ei ole vallanhimoinen samassa merkityksessä kuin muut, hänellä ei ole rikkauden himoa. — Meidän on kuitenkin muistettava, niin kuin jo kerran aikaisemmin puhuimme, että nykyisessä yhteiskunnassa ei kukaan ihminen ole puhtaasti vain yhtä luokkaa, vaan että ihmisen sielu on sekoitus eri luokista, vaikka yksi niistä onkin aina etualalla. — Kun siis ihminen on kulttuurityöntekijä, niin hänellä ei saata olla persoonallisena motiivina rikkaus eikä valta, vaan kunnia. Silloin hän kykenee vielä tekemään kulttuurityötä; ja kunnia tulee siitä, että hän on tunnontarkka työssään.

PESSIMISMIN TUOLLA PUOLEN

Kun ihminen tekee kulttuurityötä, on taiteilija tai tiedemies, oppinut, ja tulee kuuluisaksi suorittamalla velvollisuutensa neljännessä yhteiskuntaluokassa, niin lopulta hän ei enää välitä kunniaista. Kulttuuri-ihminen yleensä ei välitä rikkaudesta eikä vallasta, mutta jos hän on oikea kulttuuri-ihminen, niin hän ei välitä enää kunniaistakaan, sillä hänen silmiinsä kuvastuu jotakin muuta; hänen sielussaan alkaa kasvaa jotakin muuta, jotakin sellaista, joka hänelle muodostuu kuin paheeksi, synniksi. Mikä on se pahe ja synti, joka kulttuuri-ihmisessä kasvaa ja kehittyy? Se on silloin jonkinlainen väärä himottomuus, väsymys, pessimismi. Se tuntuu kyllä erinomaisen viisaalta, sillä älyn kehityshän alkaa siitä, että ihminen luopuu kunniaista ja että hänessä syntyy väsymys, pessimismi, yhtäkaikkisuus – sielullinen himottomuus. Äly – voi sanoa, *esprit* eli henkevyys – alkaa siitä. Jos ihminen on kulttuurityöntekijä, joka on hankkinut itselleen kaiken sen sivistyksen, jonka nykyisessä kulttuurissa voi saavuttaa, kun hän on tutkinut ja ajatellut kyllin paljon, niin lopulta hän väsyä. Vaikka hän sanoo itselleen: ”Minä olen totuudenetsijä” ja vaikka hän itsetietoisesti näkee totuuden, näkee ihanteen, niin sittenkin hän väsyä, tulee pessimistiksi. Hänestä näyttää, ettei mikään ole mitään. Ei ole totuutta, ei ole oikeutta, kaikki on niin perin turhaa. Hän tuntee niin kuin Salomo sanoo sananlaskussaan: ”Kaikki on turhaa; ei ole uutta auringon alla. Kaikki on koettua, kaikki on vanhaa. Ei ole mitään uutta.” Se on puolet hänen viisaudestaan.

Suuri väsymys on tuon pitkän kasvatuksen ja kehityksen loppupäätös tässä yhteiskunnallisessa elämässä. Kun kaikki on koettu, niin loppupäätös on: Kaikki on tyhjää, sillä kaikki on koettua.

Toistakaamme vielä edellä oleva lyhyesti.

<i>Luokka</i>	<i>Ihanne:</i>	<i>Kannustin:</i>	<i>Synti:</i>
I	Työ	Nautinto	Ahneus
II	Yhteishyvä	Rikkaus	Vallanhimo
III	Oikeus	Valta	Kunnia
IV	Totuus	Kunnia	Väsymys

Me tiedämme, että silloin on avuksi ihmisen sielulle, jos se saa syntyä sellaiseen tilanteeseen, sellaiseen elämään, missä elämä ei anna hänelle mitään. Ihminen syntyy köyhiin oloihin; hän ei saavuta valtaa eikä kunniaa. Hän on kuin paaria. Silloin hänet pannaan koetukselle.

Silloin alkaa sielulle henkisen elämän mahdollisuus, henkisen elämän aavistus, sillä siinä elämässä ihmissielu alkaa aavistaa, mitä on henkinen elämä. Kaikki on siihen saakka ollut Mammonan palvelusta ja nyt alkaa vasta henkinen elämä jostakin aivan uudesta.

Kun ihminen sitten on saanut hieman kokea, mitä on henkinen elämä, niin että hän alkaa sitä aavistaa, kun hän on, niin kuin viime kerralla puhuimme, päässyt hieman osalliseksi Pyhästä Hengestä, silloin hänelle alkaa henkinen elämä.

Henkinen elämä ei ole itsessään mitään, ellei se ole jotakin kouriintuntuvaa, ja se jokin, joka on kouriintuntuvaa, on Pyhä Henki. Henkinen elämä ei ole vain negatiivista Mammonasta luopumista, vaan se on positiivista Pyhän Hengen elämää. Henkinen elämä ei ole Mammonan jatkoa, vaan väsymys, pessimismi, muodostaa ylimenovaiheen. Sen tähden on sanottukin: ”Jos et ole kaikkeen väsynyt, et voi

kuulla Hengen kuisketta.” Ja siinä on ihmeellistä juuri se Pyhän Hengen saaminen, se että ihminen tulee osalliseksi Pyhästä Hengestä ja saa elää uutta elämää, jota hänen ei tarvitse itse keksiä, vaan joka tulee kuin itsestään. Kun Pyhä Henki ottaa ihmisen haltuunsa, silloin alkaa synnistä luopuminen aivan uudella tavalla. Se luopuminen elämän nautinnoista, johon ihminen on saanut elämänsä vaikeuksissa tottua, alkaa aivan uudella tavalla, uudessa ilossa ja onnessa.

Mikä nyt tulee hänen elämänsä perussäveleksi? Kun ihminen astuu henkiseen elämään, kun hän tulee osalliseksi Pyhästä Hengestä, osalliseksi uudesta sisäisestä voimasta, ja uusi elämä hänessä alkaa, niin se on sitä – niinkuin aikaisemmin koetimme selittää –, että itse elämä, itse koko olemassaolo saa uuden, erilaisen vivahduksen ja värityksen. Ennen oli niin, että hän oli ottamassa, vaatimassa ja tahtomassa ikään kuin koko elämä olisi hänen, koko maailma hänen. Mutta kun henkinen elämä alkaa, niin hänellä on aivan uutena tunteena se, että hänellä ei ole mitään eikä hän kaipaa mitään. Elämä on hänelle aivan uusi ja outo. Ennen hän luuli tuntevansa elämää, mutta nyt hän tuntee toisin ja tuntee enemmän. Ennen hän tahtoi oppia tuntemaan vain näkyvää maailmaa ja nyt hän huomaa, että tämä näkyvä maailma on vain heikko heijastus jostakin todellisuudesta, joka nyt on tullut häneen. Ei hän enää kaipaa mitään näkyvästä maailmasta. Mutta koska todellisuus on tullut häneen, niin hänen pitää nyt synnyttää itsestään jotakin todellista. Hän tulee jonkinlaiseksi luojaksi, olenoksi, joka ei tahdo itselleen mitään, vaan joka tahtoo vain antaa ja luoda.

Ja kun ihmisessä on tapahtunut tämä muutos, että hän tahtoo vain antaa ja luoda, niin samalla tapahtuu muutos myös näkyvän maailman suhteessa häneen. Näkyvä maailma asettuu palvelemaan asenteeseen, kun hän ei siltä mitään pyydä, vaan päinvastoin tarjoaa sille. Ja silloin käy toteen häneen nähden, mitä Jeesus on sanonut: ”Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa, niin kaikki muu sen ohessa teille annetaan!” Kun ihminen on etsinyt Jumalan valtakuntaa, niin kaikki muu hänelle annetaan, se tarjotaan hänelle. Elämä muodostuu merkilliseksi seikkailuksi, joka on aina uusi, aina rikas. Se on merkillisen rikas sentähden, että hän ei mitään pyydä; hän vain ihmettelee, mitä elämä voi antaa.

Nyt kysymme: ”Mikä on se pessimismi, joka johtaa tähän elämään, joka suorastaan vie ihmisen henkisen elämän alkuun?” Se pessimismi, joka vie henkiseen elämään, on sitä, että ihminen on kokenut, kuinka hän itse on pieni ja mitätön, on huomannut, kuinka kaikki on mitätöntä ja arvotonta. Mutta koska hän ei ole liian ylpeä, ei ole kunniastaan arka, vaan on nöyrä sielu, niin hän alkaa ajatella, kysyä myös toiseen suuntaan. Hänen oma järkensä sanoo: ”Kuinka voisi olla mahdollista, että kaikki elämä maailmassa, koko olemassaolo olisi aivan mitätöntä, että suuri elämä, suuri olemassaolo, jossa me ihmiset yhdessä olemme kuin pisarat meressä, josta me olemme pieni, heikko ilmiö, kuinka se suuri elämä voisi olla yhtä mitätön kun meidän pieni, itsekäs elämämme? Ilman suurta, mystistä, salaista elämää, joka on kaiken sen takana, mitä me luulemme elämäksi, ei meitä olisi olemassa. Kuinka se elämä olisi mitätöntä, joka on vaikuttanut paljon tässä maailmankaikkeudessa, saanut aikaan lukemattomia aurinkojärjestelmiä? Sehän on aivan mahdotonta. On mahdotonta ajatella, että se suuri elämä olisi mitätön. Päinvastoin, sillä täytyy olla jokin merkillinen sisältö, josta minä en vielä tiedä.” Ja kun ihminen näin alkaa ajatella, silloin hänestä ei tule kieltäjää, agnostikkoa, hänestä ei tule pessimistiä pahassa merkityksessä, vaan hänestä tulee etsijä, totuudenetsijä, Jumalan etsijä. Hän huomaa, että siinä sisällössä, siinä merkillisessä elämässä, jota hän etsii, me ihmiset elämme oikeastaan sieluina, olemme sieluja. Ja jos hän määrittelee sen, mitä hän etsii, niin hänen täytyy nimittää sitä Jumalaksi, totuudeksi. Se on sitä, mitä on kutsuttu Jumalaksi, sillä viisaat ihmiset ovat aina etsineet Jumalaa. Ihminen ajattelee elämää; hän koettaa etsiä koko sielullaan. Hän ajattelee: ”Minun oma elämäni on mitätöntä, minun olemassaolollani ei ole mitään merkitystä, mutta takana on suuri elämä, suuri olemassaolo. Jos minä saisin siitä tietoa, niin ehkä minunkin pieni elämäni saisi siitä sisällön, niin ettei se enää olisi niin tyhjää ja turhaa.” Ja kun hän näin ajattelee, kun hän näin etsii, silloin hän todella astuu ulos rajoituksista ja hän myös löytää Jumalan ja tulee tietoiseksi siitä, että hän on osa jumalaisesta elämästä, että Jumala on hänen sisässään ja että hän on Jumalan poika. Hän kokee, että hänkin on pisara suuressa elämän meressä, että hän on osa itse elämästä ja että elämä on hänessä. Ei ole yhtä kuvaavaa sanoa, että on osa elämästä, sillä silloin voi ajatella, että on siitä puoleksi irti. Mutta kun hän on pisara meressä, silloin Jumala on hänessä. Se on merkillinen tieto elämästä, jonka etsijä saavuttaa. Hän tietää, että Jumala on olemassa ja

että hän on Jumalan poika. Tähän tietoon etsijä luottaa; totuudenetsijä luottaa Jumalaan. Mutta kun kysymme, mitä on Jumala, mitä on se suuri jumalainen elämä, josta hän on päässyt kiinni, kun kysymme, mitä hän voi siitä kertoa, kun hän on saanut siitä kiinni, niin voimme kuulla monenlaisia selityksiä.

Kun kysymme: ”Onko se Jumala, joka on sinun Jumalasi, persoonallinen?”, niin tuo totuudenetsijä voi sanoa: ”Ei, se Jumala ei ole persoonallinen itsessään. Persoonallisuus on kyllä siinä Jumalassa, mutta Jumala itse ei ole persoonallisuus. Jumala on itse autuus, itse onni, itse ilo, itse riemu, itse terveys, itse täydellisyys”. Kaikki, mitä ikinä voimme kuvitella täydellistä, on Jumalassa, mutta emme voi sanoa, että se olisi persoonallisuus, että se olisi rajoitettu. Me voimme korkeintaan sanoa, että Jumalassa on persoonallisuus.

Jos totuudenetsijä on temperamentiltaan sangviininen tai koleerinen, niin hän sanoo: ”Jumala on persoonallinen”. Hän on nähnyt Jumalan persoonallisena, mutta hän lisää: ”Jumala ei ole samanlainen persoonallisuus kuin ihminen. Jumala on persoonallisuus, koska se on tajunta, mutta se ei ole persoonallisuus siinä merkityksessä, että se olisi rajoitettu, että se voisi tahtoa pahaa. Se ei ole persoonallisuus tavallisessa merkityksessä, vaan ylipersonallisuus.” Jos hän käyttää nimeä Kristus, niin hän tarkoittaa salaperäistä Logos-persoonallisuutta.

Mutta jos hän on temperamentiltaan äyllinen, melankolinen, niin hän sanoo: ”Jumala ei ole persoonallisuus; en osaa sitä sillä tavoin kuvata. Jeesus nimitti Jumalaa Isäksi. Se on hyvä nimi, sillä Isä ei sisällä mitään persoonallisuutta. Minä en uskalla Jumalaa kuvata. Se on täynnä elämä; siinä on kaikki iloa, autuutta ja onnea vailla väsymystä, itsekkyyttä ja kuolemaa. Ihminen on kuolematon; minä olen kuolematon; en kuitenkaan minä, vaan Isä minussa. En voi sitä epäillä, sillä olen saanut sen kokea.” Ja jos kysymme häneltä: ”Rukoiletko sinä Isää, rukoiletko Jumalaa?”, niin hän vastaa: ”Tietenkin rukoilen. Koko minun henkinen elämäni on yhtämittaista seurustelua Isän kanssa, ja rukoillessani minä juuri seurustelen Jumalani kanssa. Mutta se rukous ei ole tavallista rukoilemista, se ei ole tavallista pyytämistä. Minä en rukoillessani pyydä mitään. Kun ihmiset rukoilevat, niin he pyytävät jotakin Jumalalta tai jumalilta. Heidän rukouksensa on pyytämistä. He sanovat esimerkiksi näin: ”Oi, Jumala, anna minulle terveyttä ja pitkää ikää, anna onnea ja menestystä elämässä, anna hyvä vaimo ja kuuliaiset lapset, anna onnea ja hyvä maine, anna minun kuolla rauhassa!” Ihminen pyytää Jumalalta sitä, mille hän panee arvoa elämässä. Sillä tavoin ihmiset yleensä rukoilevat Jumalaa tai jumalia, mutta minä en rukoile sillä tavoin Jumalaani. Sellainen rukous olisi minusta Jumalan pilkkaa, sillä jos minä rukoilen Jumalalta sellaista, joka kuuluu näkyvään, aineelliseen elämään, niin silloin minä pilkkaan Jumalaa, sillä tottahan Jumala ilmankin tietää, mitä minulle tapahtuu, niin kuin Jeesuskin sanoi: ”Jumala kyllä tietää, mitä tarvitsette!” Mitä se merkitsee, vaikka on sairautta, vaikka ihmiset ovat pahoja tai hyviä? Jos minulle olisi hyväksi, että minä pääsisin niistä, niin Jumala päästäisi minut. On niin kuin Jeesus sanoo: ”Ei teidän tarvitse huolehtia, mitä te syötte tai mitä te juotte tai millä itsenne verhoatte!” Se, mitä pitää pyytää ja mitä pitää rukoilla, on ainoastaan Jumalaa ainoastaan Jumalan Pyhää Henkeä. Ainoastaan Pyhää Henkeä rukoilkaa! Ainoastaan sitä me voimme rukoilla pilkkaamatta Jumalaa. Me näemme, millainen elämä on. Siinä on huolta ja surua, mutta me tunnemme Jumalan ja rukoilemme Hänen Henkeään. Me emme rukoile, että Jumala ottaisi pois meidän tieltämme sen, mitä elämä siihen kutsuu, vaan päinvastoin. Se, mitä elämä kutsuu siihen, se johtuu toisista asioista, se johtuu karmasta. Kärsimys, joka meitä kohtaa, ei ole väärin, sillä se tulee karman kädestä, se on meidän itsemme valmistama. Miksi me siis tahtoisimme siitä päästä? Ei, mutta me rukoilemme Jumalan Pyhää Henkeä, että meillä olisi voimaa elää Hänen elämäänsä!” Sillä tavoin vastaa se, joka on löytänyt Jumalan, ja silloin hän itse asiassa ratkaisee merkillisen seikan. Hän ratkaisee aivan kuin uudella tavalla vanhan kysymyksen, jonka me esitimme tämän esitelmäsarjan alussa: ”Kuinka on mahdollista, että ihminen on itse tahtonut tänne elämään tulla ja itse tahtoo elää tätä elämää, vaikka se on täynnä kärsimystä?” Ja me sanoimme, että jos ihminen ratkaisee tämän kysymyksen ja saa vastauksen, niin hän ei voi syyttää Jumalaa mistään tämän näkyvän maailman kärsimyksistä. Jos ihminen saa tietää, kun häntä vaikeudet kohtaavat, että hän on itse tahtonut tänne syntyä ja että hän on ennen syntymäänsä tänne saanut nähdä, mitä kaikkea hän täällä saa kokea, ja kuitenkin antanut suostumuksensa: ”Niin minä tahdon elää”, — silloin hän on saanut ratkaisun tuohon kysymykseen. Ja se ihminen, joka on löytänyt totuuden ja tullut osalliseksi Jumalasta, tietää ja tuntee kuin

välähdykseltä, että Jumala, Isä, itse elämä on hänet tänne lähettänyt. Hän on itse tahtonut syntyä tänne, mutta se tahto ei ole hänen persoonallista tahtomistaan, vaan se on hänen henkisen minänsä syvä henkinen tahto, joka on hänet lähettänyt tänne sentähden, että se on välttämätöntä. Se on hänelle kuiskannut: ”Nyt minä lähetän sinut elämään.” Ja siihen ihminen on itse vastannut: ”Niin, Isä, minä tahdon!”

Persoonallisessa tahdossaan ihminen on lupauksensa unohtanut, persoonallisuudessaan hän ei sitä muista, vaan hän saattaa napista: ”En minä ole tahtonut elää tällaista elämää”. Mutta kun ihminen on löytänyt Jumalan, kun hänen henkinen tahtonsa on herännyt, niin hän tietää ja tuntee, että Jumala on lähettänyt hänet elämään ja että hän todellisuudessa elää henkisenä olentona suuressa elämässä samalla kuin persoonallisuus elää tätä näkyvää elämää. Ja silloin hänen persoonallisuutensa tahtoo samaa tässä näkyvässä elämässä: ”Niin, Isä, Sinun tahtosi tapahtukoon, ei minun!” Hän sanoo: ”Minä tahdon täyttää Sinun tahtosi, Isä”, ja hän tietää, mitä se merkitsee. ”Isä, Sinä olet lähettänyt minut tänne, ja Sinulla on jokin tarkoitus minun suhteeni, sillä miksi Sinä muuten olisit lähettänyt minut tänne, heikon, pienen, syntisen? Sinä, Isä, olet lähettänyt minut tänne, ja minun elämälläni on jokin merkitys. Se merkitys ilmenee siinä, että minä täytän Sinun tahtosi; mitään omaa persoonallista tahtoa ei minulla tarvitse olla. Siinä olen aina ennen erehtynyt, että en ole uskonut Sinulla olevan mitään suunnitelmaa minun suhteeni, vaan olen omalla pienellä järjelläni tahtonut ratkaista, mikä on minulle onneksi ja hyödyksi. Mutta nyt tiedän, että Sinulla, Isä, on määrätty tarkoitus minun elämäni suhteen, ja minä tahdon täyttää sen elämällä, niin kuin Sinä minulle sanot!”

Ja todella, kun totuudenetsijä on tullut tähän, niin hänen elämänsä on saanut sisällön. Hänen elämänsä on saanut ratkaisun, ja nyt hän ymmärtää mitä viisaat opettavat; hän ymmärtää, mitä Jeesus Kristus tarkoittaa sanoessaan: ”Minä olen Jumalan Poika. Minä voin sanoa teille, mitä teidän pitää tehdä, minä voin näyttää teille, mitä elämä on, sillä minä en puhu itsestäni vaan Isästä. Joka seuraa neuvojani, hän voi itse havaita ja ymmärtää, että se, mitä puhun, on totta.” Totuudenetsijä tietää, mitä Jeesus Kristus on, hän tietää, mitä on Buddha, mitä ovat olleet kaikki korkeat vapahtajat, profeetat ja sankarit. Hän tietää, että he ovat paljastaneet Isän tahdon, että he ovat selventäneet ihmisille, mikä on Isän tahto, ja mitä merkitsevät Jumalan tahto ja jumalainen ajatus. Ihmisen ei tarvitse vaivata omaa ajatustaan keksiäkseen, mikä on Jumalan tahto, sillä hän saattaa ottaa oppia viisaitten opetuksista, jotka paljastavat jumalaisen ajatuksen. Hän ymmärtää, mitä Jeesus Kristus tarkoittaa sanoillaan: ”Mitä kiitosta luulette teille tulevan siitä, että rakastatte niitä, jotka teitä rakastavat? Rakastakaa niitä, jotka kuuluvat toiseen piiriin kuin te, rakastakaa toisia kansoja, rakastakaa vihollisianne, tehkää hyvää niille, jotka teitä vainoavat, olkaa veljiä kaikkien ihmisten kanssa!” Hän ymmärtää, että Jeesus Kristus sanoo siinä toden teolla: ”Olkaa tarttumatta miekkaan, olkaa sotimatta!” Hän ymmärtää, että se, mitä Jeesus Kristus sanoo, on Jumalan, Isän tahto, että Jeesuksen sanoissa puhuu Isä, Jumala itse. Rakkaus ja hyvyys tekevät ihmiselle mahdottomaksi tarttua miekkaan, ja Isän tahto on hyvyys; Isän tahto on rakkaus kaikkia kohtaan; ei mitään paha tehdä, ei ketään vihata, ei kehenkään suuttua, ei kenellekään vääryyttä tehdä. Se on Isän tahto. Hän tietää, että siinä on iäinen viisaus ja elämä. Se iäinen viisaus sentähden, että hyvyys ja rakkaus kaikkia kohtaan on ainoa, joka pysyy; se on ainoa, joka elää läpi aikojen; se on ainoa, joka tulee päivä päivältä yhä enemmän ilmenemään elämässä. Tämä suuri jumalainen rakkaus kutsuu ihmisyksilöitä etsimään itseään, etsimään Jumala; ja ne yksilöt, jotka kuulevat sen kutsun, alkavat kulkea mestarin, Jeesus Kristuksen jäljissä; he alkavat kulkea kaitaa tietä ja esiintyvät maailmassa elämän ja totuuden puolesta.